

วัตถุประสงค์

วารสารกฎหมายและสังคมรังสิตเป็นวารสารวิชาการของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าทางด้านกฎหมายและสังคมและเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์และนักศึกษา เพื่อสนับสนุนการศึกษา การสอน การวิจัยและงานวิชาการในมหาวิทยาลัยรังสิต และจากสถาบันภายนอก รวมทั้งนักวิชาการและผู้สนใจ โดยเน้นสาขานิติศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ เปิดรับบทความภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน บทความที่เสนอจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อพิมพ์ลงในวารสารอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะระบบการอ้างอิงและรูปแบบการนำเสนอ

ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร ทศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มาให้ถูกต้อง กำหนดออกวารสารปีละ 3 ฉบับ (ราย 4 เดือน)

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม – เมษายน

ฉบับที่ 2 เดือน พฤษภาคม – สิงหาคม

ฉบับที่ 3 เดือน กันยายน – ธันวาคม

เจ้าของ

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

52/347 อาคารอุไรรัตน์ (ตึก 3) ถนนพหลโยธิน เมืองเอก ตำบลหลักหก

อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

โทร. 02-997-2222 ต่อ 1294 โทรสาร. 02-997-2222 ต่อ 1264

Email: RJLS@rsu.ac.th

ประธานที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์พิเศษ วิชา มหาคุณ

คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร

อดีตอัยการสูงสุด, นักวิชาการอิสระ

ศาสตราจารย์ณรงค์ ใจหาญ

อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.โกเมศ ขวัญเมือง

กรรมการบริหารหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี วรภัทร์

ผู้อำนวยการหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

ดร.กฤษฎา แสงเจริญทรัพย์

อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

อาจารย์อนิสา มานะทน

อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

กองบรรณาธิการ

ผศ.ดร.สัญญาพงศ์ ลิ้มประเสริฐ

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ผศ.ดร.อิงครัต ดลเจิม

อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พระครูวินัยธรสุรียา สุริโย(คงคาไหว), ดร.

ประธานหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

นางสาวปัญญาดา จงละเอียด

ผู้อำนวยการส่วนสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

อาจารย์วิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์กุล

อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ดร.จิรวุฒิ ลิปิพันธ์

รองผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศกร ไชยพงษ์

หัวหน้ากลุ่มวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม หลักสูตรนิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะ

นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกวลิน ต่อปัญญาชาญ

อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนกฤต ทุริสุทธิ์

อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

รองศาสตราจารย์ ดร.รัชชนันท์ อิศรเดช

อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ฝ่ายกฎหมาย

ผศ.ดร.สัญญาพงศ์ ลิ้มประเสริฐ

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ฝ่ายประสานงานและจัดการ

นางสาวชนิษฐา จันยัง

เจ้าหน้าที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ออกแบบปก/จัดรูปเล่ม

นางสาวจตุติมา สิริจารุธร

เจ้าหน้าที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

พิมพ์ที่

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต

52/347 ถนนพหลโยธิน เมืองเอก ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

Tel. 02-997-2222 ต่อ 5231

RJLS

Rangsit Journal of Law and Society
วารสารกฎหมายและสังคมรังสิต

บทบรรณาธิการ

วารสารกฎหมายและสังคมรังสิต ฉบับนี้เป็นฉบับที่ 3 ประจำปีพุทธศักราช 2565 บทความที่ได้รับการคัดเลือกให้เผยแพร่ในวารสารฉบับนี้ เป็นบทความวิจัยการจำนวน 5 เรื่อง เล่มนี้เป็นปีที่ 4 ของจัดทำวารสารของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต และเพื่อเป้าหมายของการทำวารสารให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI เพื่อรองรับการประเมินจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) ให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล จึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา คณาจารย์ ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัย

กองบรรณาธิการวารสารกฎหมายและสังคมรังสิต ขอขอบคุณท่านผู้เขียน และท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจวารสารของเราและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์จะมีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น ตลอดทั้งทีมงานทุกท่านที่เกี่ยวข้องจนวารสารได้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ทุกประการ

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้ จะให้มุมมองและแง่คิดต่างๆ ต่อยอดความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี วรภัทร์

บรรณาธิการ

สารบัญ

บรรณาธิการ (ก)

บทบรรณาธิการ (จ)

บทความวิชาการ : Academic Articles

ความจำเป็นในการที่ต้องมีประมวลกฎหมายขนส่งและโลจิสติกส์ใน
ประเทศไทย 1

THE NECESSITY FOR HAVING A TRANSPORTATION AND LOGISTICS CODE IN
THAILAND

เกียรติกำจร มีชนอน

กฎหมายเกี่ยวกับการดูแลความปลอดภัยบริเวณชายหาดสาธารณะตาม
กฎหมายของประเทศจาไมกา 18

LAWS OF JAMAICA ON SAFETY AND SECURITY IN THE AREAS OF PUBLIC BEACHES

ศุภรดา กัณฑ์เนตร

พลวัตของกฎหมายการศึกษาขั้นพื้นฐานในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ 34

DYNAMICS OF BASIC EDUCATIONAL LAW IN THE REPUBLIC OF THE PHILIPPINES

ลัญชัย นิระมล

การจัดการความขัดแย้งและการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการเจรจาต่อรอง 46

CONFLICT MANAGEMENT AND DISPUTE RESOLUTION BY NEGOTIATION

ภวิศา โชติธนาวรรณ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ 58

POLITICAL PARTICIPATION GOVERNMENT OF PEOPLE IN REPUBLIC OF PHILIPPINES

บุญเรือน เนียมปาน, สุวรรณ วงษ์การค้า

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน 75

ความจำเป็นในการที่ต้องมีประมวลกฎหมายขนส่งและโลจิสติกส์ ในประเทศไทย*

THE NECESSITY FOR HAVING A TRANSPORTATION AND LOGISTICS CODE IN THAILAND

เกียรติกำจร มีชนอน

Keatkhamjorn Meekanon

วิทยาลัยนานาชาติศิลปการ

Silpakorn University International College, Thailand

E-mail: Meekanon_k@silpakorn.edu

บทคัดย่อ

ประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องจัดทำประมวลกฎหมายขนส่งและโลจิสติกส์ขึ้นมา โดยเฉพาะ โดยปรับปรุงจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่มีอยู่เดิม หรือเป็นบรรพหนึ่ง ในประมวลกฎหมายพาณิชย์ที่ร่างแยกออกมาต่างหาก หรือแยกออกมาจากประมวลกฎหมายพาณิชย์เป็นเอกเทศ เนื่องจากต้องมีการบูรณาการกันระหว่าง การขนส่งทางบก การขนส่งทางราง การขนส่งทางแม่น้ำลำคลอง การขนส่งทางทะเลและพาณิชย์นาวี และการขนส่งทางอากาศ เพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของการขนส่งและโลจิสติกส์ของโลกยุคปัจจุบัน เนื่องจากมีการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบจึงจำเป็นต้องรวบรวมกฎหมายการขนส่งที่มีอยู่ทั้งหมดเข้าเป็นประมวลกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับพลวัตน์ทางธุรกิจในปัจจุบัน กฎหมายที่กระจัดกระจายไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเนเธอร์แลนด์ เยอรมนี แคนาดา สิงคโปร์และออสเตรเลียมีกฎหมายด้านนี้ที่ครอบคลุมทุกประเด็น และทันสมัย จึงควรจะนำบทบัญญัติจากกฎหมายของประเทศเหล่านี้มาใช้ในการร่างประมวลกฎหมายขนส่งและโลจิสติกส์

อย่างไรก็ตามประเทศไทยไม่มีกฎหมายประกันภัยทางทะเล กฎหมายประกันภัยทางอากาศ กฎหมายประกันภัยการขนส่งทางแม่น้ำลำคลอง กฎหมายประกันภัยการขนส่งทางราง และกฎหมายประกันภัยการขนส่งต่อเนื่องหลายวิธี จึงจำเป็นที่จะต้องนำบทบัญญัติการ

* Received 01 August 2022; Revised 23 September 2022; Accepted 19 December 2022

ประกันภัยการขนส่งทุกประเภทและการประกันภัยการขนส่งต่อเนื่องหลายวิธีเข้ามารวมอยู่ในประมวลกฎหมายขนส่งและโลจิสติกส์ที่จะร่างขึ้นนี้ด้วย

คำสำคัญ: การขนส่งระหว่างประเทศ, การประกันภัยการขนส่ง, โลจิสติกส์

ABSTRACT

Thailand needs to draft code of transportation and logistics separately from the current civil and commercial code. It can be either a book in the separate commercial code or an independent code. To cope with the continuous change in the world of transport and logistics, the integration of land, rail, inland water and maritime transport is necessary. Because of the development of a successive combined carriage, the codification of current transport laws is consistent with the present business dynamism. The scattered laws of transports cannot govern a multimodal transport effectively. Because the Netherlands, Germany, Canada, Singapore and Australia are specialized at transport laws covering almost every issue in international transport and logistics, the provisions of transport laws in these countries can be used to draft a Thai new code of transport and logistics.

However, Thailand does not have maritime insurance law, aviation insurance law, inland waterway insurance law, rail carriage insurance law and successive combined carriage insurance law. Hence, the provisions for the insurance of every mode of transport and multimodal transport must be incorporated into the new code of transport and logistics.

Keywords: International Transport, Transportation Insurance, Logistics

บทนำ

ประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องจัดทำประมวลกฎหมายขนส่งและโลจิสติกส์ขึ้นมาเฉพาะโดยอาจปรับปรุงจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่มีอยู่เดิม หรือเป็นบรรพหนึ่งในประมวลกฎหมายพาณิชย์ที่แยกออกมาก็ได้ หรือแยกออกมาจากประมวลกฎหมายพาณิชย์เลย

ก็ได้ เนื่องจากต้องมีการบูรณาการกันระหว่างการขนส่งทางบก การขนส่งทางราง การขนส่งทางแม่น้ำลำคลอง การขนส่งทางทะเลและพาณิชย์นาวี และการขนส่งทางอากาศเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของการขนส่งและโลจิสติกส์ในโลกยุคปัจจุบัน เนื่องจากการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบจึงจำเป็นต้องรวบรวมกฎหมายการขนส่งที่มีอยู่ทั้งหมดเข้าเป็นประมวลกฎหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับพลวัตน์ทางธุรกิจในปัจจุบัน กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้นกระจัดกระจาย ไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปัจจุบันประเทศไทยไม่มีกฎหมายประกันภัยทางทะเล กฎหมายประกันภัยทางอากาศ กฎหมายประกันภัยการขนส่งทางแม่น้ำลำคลอง กฎหมายประกันภัยการขนส่งทางราง และกฎหมายประกันภัยการขนส่งต่อเนื่องหลายวิธีที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

ในการร่างประมวลกฎหมายขนส่งและโลจิสติกส์ต้องนำบทบัญญัติจากกฎหมายในเรื่องนี้จากประเทศเนเธอร์แลนด์ เยอรมนี แคนาดา สิงคโปร์และออสเตรเลียซึ่งมีกฎหมายด้านนี้ที่ครอบคลุมทุกประเด็นและทันสมัยมาประกอบในการร่างประมวลกฎหมายขนส่งและโลจิสติกส์ เนื่องจากการประกันภัยในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศมีความสำคัญต่อการนำเข้าและส่งออกมากจึงจำเป็นที่จะต้องนำบทบัญญัติการประกันภัยการขนส่งทุกประเภทและการประกันภัยการขนส่งต่อเนื่องหลายวิธีเข้ามารวมอยู่ในประมวลกฎหมายขนส่งและโลจิสติกส์ที่จะร่างขึ้นนี้ด้วย

บทบัญญัติของกฎหมายขนส่งและโลจิสติกส์ของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน

การขนส่งทางทะเลและพาณิชย์นาวี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ.2565 กล่าวว่าบทบัญญัติของกฎหมายขนส่งและโลจิสติกส์ของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันที่เกี่ยวกับการขนส่งทางทะเลและพาณิชย์นาวีนั้นมีพรบ.การรับขนของทางทะเล พ.ศ.2534 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2565) เป็นหลัก มีพรบ.ส่งเสริมการพาณิชย์นาวี พ.ศ.2521 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2565) ใช้ในการส่งเสริมการพาณิชย์นาวีมากกว่าที่จะใช้กำกับกิจการประเภทนี้ ไม่ครอบคลุมถึงการประกันภัยทางทะเลขาดบทบัญญัติเกี่ยวกับ เจ้าของเรือที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล (Shipowner or company) เรือ (Ship) และสภาพเรือ สิทธิต่างๆในเรือเดินทะเล บุริมสิทธิต่างๆบนเรือเดินทะเล บุริมสิทธิ์เหนือสิ่งของต่างๆ ที่อยู่ในเรือเดินทะเล และบุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเดินเรือทะเลและพาณิชย์นาวี เช่นผู้บังคับเรือ (Captain or skipper) นายท้าย

เรือ ลูกเรือ ต้นหนและเจ้าหน้าที่ประจำเรืออื่นๆ เป็นต้น สัญญาการขนส่งแบบเช่าเหมาลำ (Affreightment) สัญญาการขนส่งผู้โดยสารทางทะเล (Carriage of passengers by sea) ซึ่งรวมสัมภาระของผู้โดยสารรวมถึงเอกสารต่างๆที่ใช้กับสัญญาประเภทนี้ บทบัญญัติเกี่ยวกับอุบัติเหตุทางทะเล เช่น เรือชนกัน เรือจม เหตุสุดวิสัย (Force majeure) การกู้เรือ ความเสียหายร่วมกัน (General average) การรั่วไหลของสิ่งของที่เป็นพิษ สารเคมี น้ำมัน เป็นต้นที่รั่วลงสู่ทะเล ความรับผิดชอบสินค้าและเจ้าของ ผู้ส่งสินค้า ผู้โดยสารและสัมภาระตัวเรือ ผู้บังคับเรือ เรือ ลูกเรือ ต้นหนและเจ้าหน้าที่ประจำเรืออื่นๆ และความรับผิดที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ 3 และสิ่งแหวดล้อม ความรับผิดในเรื่องการสูญหายและเสียหายของสินค้า ความรับผิดทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ความรับผิดต่อการสูญเสียชีวิตของผู้บังคับเรือ ลูกเรือ ต้นหนและเจ้าหน้าที่ประจำเรืออื่นๆ และบุคคลที่ 3 ข้อจำกัดความรับผิดจากภัยทางทะเล ระยะเวลาในการรับผิด และสัญญาการประกันภัยทางทะเล (Marine insurance)

การขนส่งในแม่น้ำลำคลอง

ไม่มีกฎหมายการขนส่งในแม่น้ำลำคลองและการประกันภัยที่เฉพาะเจาะจง

การขนส่งทางบก

ในเรื่องการขนส่งทางบกนั้นจะใช้พร.ขนส่งทางบก พ.ศ.2522 เป็นหลัก แต่ก็ยังขาดบทบัญญัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับเจ้าของรถยนต์ รถยนต์ คนขับรถ (Driver) เจ้าหน้าที่ประจำรถอื่นๆ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2565) ผู้โดยสารและสัมภาระ สินค้าและเจ้าของ ผู้ส่งและผู้รับสินค้า สัญญาเช่ารถทั้งคันสำหรับผู้โดยสารและสินค้า สัญญาการขนส่งสินค้าทางบก (Carriage of goods by road) โดยผู้ส่งสินค้าจ่ายค่าระวางให้กับผู้รับขนโดยได้รับใบตราส่ง (Bill of lading) เป็นเอกสารกรรมสิทธิ์ สัญญาการขนส่งผู้โดยสารทางบก (Carriage of passengers by road) และสัญญาการใช้พาหนะย้ายบ้าน การกู้รถยนต์ ความเสียหายร่วมกัน (General average) ในกรณีที่มีเจ้าของสินค้าหลายคน การรั่วไหลของสิ่งของที่เป็นพิษ สารเคมี น้ำมัน เป็นต้นที่รั่วลงสู่ท้องถนน ความรับผิดชอบสินค้าและเจ้าของ ผู้ส่งสินค้า ผู้โดยสารและสัมภาระรถยนต์ คนขับรถ และเจ้าหน้าที่ประจำรถอื่นๆ และความรับผิดที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ 3 และสิ่งแหวดล้อม และข้อพิพาทและการยุติข้อพิพาท

การขนส่งทางอากาศ

ในเรื่องการขนส่งทางอากาศนั้นจะใช้พร.การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ. 2558เป็นหลัก (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2565) ไม่มีกฎหมายการประกันภัยทางอากาศแต่อาศัยออกกฎหมายกระทรวงโดยกระทรวงคมนาคมมาบังคับใช้ ขาดบทบัญญัติเกี่ยวกับเจ้าของอากาศยาน (Aircraft owner) อากาศยาน (Aircrafts) สภากาชาตยาน ผู้บังคับอากาศยาน (Pilots) นักบินผู้ช่วย (Co-pilots) ลูกเรือ (Crews) และเจ้าหน้าที่ประจำอากาศยานอื่นๆ (สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย, 2565) เป็นต้น สัญญาการขนส่งแบบเช่าเหมาลำ (Freighter) ที่มีคู่สัญญาเช่าเหมาลำ (Charter party) ขาดบทบัญญัติเกี่ยวกับการกู้ซากอากาศยาน ความเสียหายร่วมกัน (General average) ในกรณีที่มีเจ้าของสินค้าหลายคน ความรับผิดชอบต่อสินค้าและเจ้าของ ผู้ส่งสินค้า ผู้โดยสารและสัมภาระ ตัวอากาศยาน ผู้บังคับอากาศยาน นักบินผู้ช่วย ลูกเรือและเจ้าหน้าที่ประจำอากาศยานอื่นๆ และความรับผิดที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ 3 ทั้งในเรื่องชีวิตและทรัพย์สินรวมไปถึงสิ่งแวดล้อม ความรับผิดในเรื่องการสูญหายและเสียหายของสินค้า ความรับผิดต่อทรัพย์สินสาธารณะ ความรับผิดต่อการสูญเสียชีวิตของผู้บังคับอากาศยาน นักบินผู้ช่วย ลูกเรือและเจ้าหน้าที่ประจำอากาศยานอื่นๆ และบุคคลที่ 3 ข้อจำกัดความรับผิดจากภัยทางอากาศ ระยะเวลาในการรับผิด และสัญญาการประกันภัยทางอากาศ (Aviation insurance) ที่รวมการประกันภัย ผู้โดยสารและสัมภาระ สินค้าและเจ้าของ การจัดการทรัพย์สินต่างๆ และข้อพิพาทและการยุติข้อพิพาท (สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย, 2565)

การขนส่งทางราง

ในเรื่องการขนส่งทางรางนั้นจะใช้พร.การรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ.2494 ที่แก้ไขหลายครั้งซึ่งล่าสุดคือเมื่อปีพ.ศ.2543เป็นหลัก (การรถไฟแห่งประเทศไทย, 2565) ซึ่งไม่ทันสมัย ไม่ครอบคลุมรถไฟฟ้าใต้ดิน รถไฟความเร็วสูงดังนั้นจึงมีการเสนอร่างพร.การขนส่งทางรางเพื่อเป็นหลักในการบังคับใช้ในการขนส่งทางราง (การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย, 2565) แต่ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเจ้าของรถไฟ ราง รถไฟ คนขับรถไฟ (Train drivers) และเจ้าหน้าที่ประจำรถไฟอื่นๆ สัญญาเช่ารถไฟทั้งคัน สัญญาเช่ารถไฟเป็นตู้ๆ สัญญาการขนส่งสินค้าทางราง (Carriage of goods by rail) โดยผู้ส่งสินค้าจ่ายค่าระวางให้กับผู้รับขนและส่งผ่านบริษัทเดินรถไฟ (Train operators) โดยได้รับใบตราส่ง (Bill of lading) เป็นเอกสารกรรมสิทธิ์ สัญญาการขนส่งผู้โดยสารทางราง (Carriage of passengers by rail) และกฎหมายการประกันภัยการขนส่งทางราง ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกู้รถไฟ ความเสียหาย

ร่วมกัน (General average) ในกรณีที่มีเจ้าของสินค้าหลายคน การร่วไหลของสิ่งของที่เป็นพิชสารเคมี น้ำมัน เป็นต้นที่ร่วงลงสู่ข้างราง ความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ 3 และสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบในเรื่องการสูญหายและเสียหายของสินค้า ความรับผิดชอบต่อการสูญเสียชีวิตของคนขับรถไฟและเจ้าหน้าที่ประจำรถไฟอื่นๆ และบุคคลที่ 3 ข้อจำกัดความรับผิดชอบ และสัญญาการประกันภัยการรับขนทางราง (Rail carriage insurance) ซึ่งรวมการคุ้มครองผู้ประสบภัยทางรถไฟและบุคคลที่ 3 และข้อพิพาทและการยุติข้อพิพาท

การขนส่งต่อเนื่องหลายวิธี

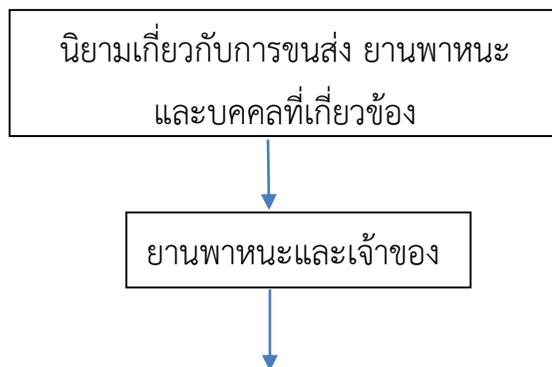
ในเรื่องการขนส่งต่อเนื่องหลายวิธีนั้นจะใช้พรบ.การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบพ.ศ. 2548 เป็นหลัก (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2565) แต่ไม่มีนิยามบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งต่อเนื่องหลายวิธีทุกประเภทที่ชัดเจน เช่น ผู้ให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ (Freight forwarders) ที่เป็น Third party logistics providers, Fourth party logistics providers และ Fifth party logistics providers ผู้ส่งสินค้า (Consignor) ผู้รับสินค้า (Consignee) และการจดทะเบียนเป็นผู้ให้บริการขนส่งระหว่างประเทศประเภทต่างๆ และขาดกฎหมายการประกันภัยการขนส่งต่อเนื่องหลายวิธี

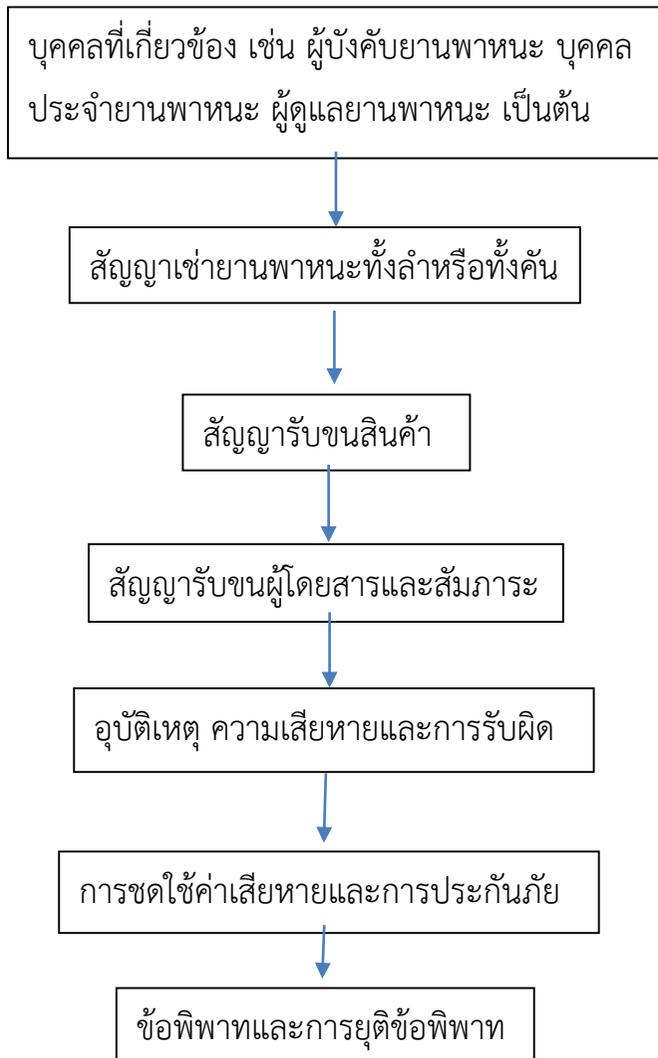
ความเป็นมาของบทบัญญัติในประมวลกฎหมายขนส่ง และโลจิสติกส์เพื่อร่างขึ้นใหม่

ความเป็นมาของบทบัญญัติในประมวลกฎหมายขนส่ง และโลจิสติกส์เพื่อร่างขึ้นใหม่ โดยใช้บทบัญญัติกฎหมายขนส่งของไทยที่มีอยู่ผสมผสานกับบทบัญญัติจากต่างประเทศ เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งแห่งราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ (Burgerlijk Wetboek) บรรพ 8 (BW8) เป็นแม่แบบหลักของประมวลกฎหมายขนส่งและโลจิสติกส์ทั้งหมด (Dutch Civil Law, 2022) ประมวลกฎหมายพาณิชย์แห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (Handelsgesetzbuch) บรรพ 5 (HGB5) เป็นบทบัญญัติทางพาณิชย์นาวี (Bundesamt für Justiz, 2022) ประมวลกฎหมายแพ่งแห่งมณฑลควิเบก (Code Civil du Québec) บรรพ 5 (CCQ5) เป็นแม่แบบรอง บทบัญญัติการขนส่งทางพาณิชย์นาวีและประกันภัย (LégisQuébec, 2022) พรบ.การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ ค.ศ.2021 (Multimodal Transport Act 2021) ของสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Singapore Statues Online, 2022) พรบ.ความรับผิดทางการบินพลเรือน (ผู้รับขน) ค.ศ.1959 แก้ไขเพิ่มเติมล่าสุดเมื่อ ค.ศ.2022 (Civil Aviation Carrier's Liability) ของประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย (Civil Aviation Safety Authority, 2022) เป็นต้น

สัญญาฉบับหนึ่งในบรรพ 3 (ลักษณะ 8) เอกเทศสัญญาของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทยนั้นคัดลอกมาจากสัญญาฉบับหนึ่งในส่วนที่ 2 (ลักษณะ 16) ของประมวลกฎหมายหนี้ของสมาพันธรัฐสวิส (เกียร์ติกาจร มีชนอน, 2565) ซึ่งต้นฉบับนั้นไม่เหมาะสมกับการนำไปใช้ในประมวลกฎหมายขนส่งและโลจิสติกส์ที่จะร่างขึ้นมาใหม่ เนื่องจากสมาพันธรัฐสวิส เป็นประเทศที่ไม่มีการขนส่งทางทะเล จึงสมควรยกเลิกสัญญาฉบับหนึ่งในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทย แล้วประกาศใช้ประมวลกฎหมายขนส่งและโลจิสติกส์ซึ่งยึดเอาบรรพ 8 ของประมวลกฎหมายแพ่งแห่งราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์เป็นหลักโดยเรียงลำดับข้อบัญญัติคือ บททั่วไป การขนส่งทางทะเลและพาณิชย์นาวี การขนส่งทางแม่น้ำลำคลอง การขนส่งทางบก การขนส่งทางอากาศและการขนส่งทางราง จากนั้นจึงต่อด้วยบทบัญญัติเกี่ยวกับการขนส่งหลายวิธีต่อเนื่อง จากนั้นใช้บรรพ 5 ของประมวลกฎหมายแพ่งมณฑลควิเบกมาใช้เรียงลำดับบทบัญญัติของการขนส่งแต่ละประเภทโดยเรียงลำดับ สัญญาเช่าเหมายานพาหนะทั้งลำ สัญญาขนส่งผู้โดยสารและสัมภาระ สัญญาการขนส่งสินค้า และสัญญาประกันภัยที่เรียงลำดับยานพาหนะ ผู้บังคับยานพาหนะและเจ้าหน้าที่ประจำยานพาหนะ ผู้โดยสารและสัมภาระ สินค้าและเจ้าของ ตามลำดับ โดยใช้บทบัญญัติจากบรรพ 8 ของประมวลกฎหมายแพ่งแห่งราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทุกประเภท บทบัญญัติจากบรรพ 5 ประมวลกฎหมายพาณิชย์แห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางทะเล บทบัญญัติจากบรรพ 5 ของประมวลกฎหมายแพ่งแห่งมณฑลควิเบกที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางทะเลและการประกันภัยทุกรูปแบบทั้งทางบก ทางเรือ ทางอากาศเข้ามารวมกันกับกฎหมายการขนส่งต่างๆที่มีอยู่ในไทย เพื่อให้ครอบคลุมการขนส่งทุกประเภท

ภาพที่ 1 โครงสร้างบทบัญญัติในประมวลการขนส่ง

โครงสร้างประมวลกฎหมายขนส่งและโลจิสติกส์

ประมวลประมวลกฎหมายขนส่งและโลจิสติกส์แบ่งเป็น 8 หมวดคือ บททั่วไป การขนส่งทางทะเลและพาณิชย์นาวี การขนส่งทางแม่น้ำลำคลอง การขนส่งทางบก การขนส่งทางอากาศ การขนส่งทางราง การขนส่งต่อเนื่องหลายวิธี และบทส่งท้ายตามลำดับ โดยบทบัญญัติการขนส่งทุกประเภทควรจะกล่าวถึง เจ้าของยานพาหนะ ยานพาหนะ ผู้ควบคุมและเจ้าหน้าที่ประจำยานพาหนะ ผู้โดยสารและสัมภาระ สินค้าและเจ้าของ อุบัติเหตุ ความเสียหาย ความรับผิดชอบและการชดเชยค่าเสียหาย และการประกันภัย

เริ่มจากบทบัญญัติทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง นิยามการขนส่งทั้งหมด เช่นผู้ส่งสินค้า (Consignor) ผู้รับสินค้า (Consignee) แล้วใส่นิยามของการขนส่งต่อเนื่องหลายวิธี เช่นผู้ให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ (Freight forwarders) ที่เป็น Third party logistics providers, Fourth party logistics providers และ Fifth party logistics providers แล้วจึงขึ้นต้นด้วยนิยามการขนส่งทางเรือเดินทะเล การขนส่งทางแม่น้ำลำคลอง การขนส่งทางบก การขนส่งทางอากาศ และการขนส่งทางราง ตามประมวลกฎหมายแพ่งแห่งราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์บรรพ 8 ที่เอานิยามผู้เกี่ยวข้องในการขนส่งต่อเนื่องหลายวิธี (Successive combined carriage of good or multimodal transport) อยู่ในบททั่วไป สัญญาการรับขนส่งสินค้า (Carriage of goods) สัญญาการขนส่งผู้โดยสารและสัมภาระ (Carriage of passengers and luggage) สัญญาการขนส่งสาธารณะในประเทศ (Inland public transport) สัญญาการขนส่งผู้โดยสารต่อเนื่องหลายวิธี (Successive combined carriage of passengers) เป็นการปูพื้นฐานก่อนจะกล่าวถึงการขนส่งในแต่ละรูปแบบต่อไป

การขนส่งทางทะเลและพาณิชย์นาวี

การขนส่งทางทะเลควรจะอาศัยบทบัญญัติของหมวด 3 ในประมวลกฎหมายแพ่งเนเธอร์แลนด์ บรรพ 8 และประมวลกฎหมายพาณิชย์เยอรมนี บรรพ 5 ที่บังคับใช้ในเรื่องการขนส่งทางทะเลและพาณิชย์นาวี แต่ควรจะเรียงมาตราแบบประมวลกฎหมายแพ่งมณฑลควิเบก บรรพ 5 ในส่วนของการเช่าและจ้างเรือในกิจกรรมต่างๆ บทบัญญัติการขนส่งทางทะเลและพาณิชย์นาวีควรเริ่มจาก เจ้าของเรือที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล (Shipowner or company) เรือ (Ship) และสภาพเรือ สิทธิต่างๆในเรือเดินทะเล บุริมสิทธิต่างๆบนเรือเดินทะเล บุริมสิทธิเหนือสิ่งของต่างๆ ที่อยู่ในเรือเดินทะเล และบุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเดินเรือทะเลและพาณิชย์นาวี เช่นผู้บังคับเรือ (Captain or skipper) นายท้ายเรือ ลูกเรือ ต้นหนและเจ้าหน้าที่ประจำเรืออื่นๆ เป็นต้น

สัญญาการขนส่งทางทะเลและพาณิชย์นาวีควรจะเริ่มต้นจากสัญญาการขนส่งแบบเช่าเหมาลำ (Affreightment) ที่มีคู่สัญญาเช่าเหมาลำ (Charter party) ตามแบบประมวลกฎหมายแพ่งมณฑลควิเบก บรรพ 5 ไม่ใช่เริ่มต้นด้วยสัญญาการรับขนส่งสินค้าแล้วตามมาด้วยผู้โดยสารแบบประมวลกฎหมายแพ่งเนเธอร์แลนด์ บรรพ 8 และประมวลกฎหมายพาณิชย์เยอรมนี บรรพ 5 สัญญาเช่าเหมาลำเริ่มต้นจากสัญญาการเช่าเรือเปล่า (Bareboat charter) สัญญาการเช่าเรือตามระยะเวลา (Time charter) และสัญญาการเช่าเรือเป็นเที่ยว (Voyage

charter) รวมไปถึงเอกสารต่างที่ใช้ในการเช่าเรือแบบเหมาลำ รวมทั้งกฎหมายพิเศษต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสัญญาแบบนี้

จากนั้นสัญญาการขนส่งสินค้าทางทะเล (Carriage of goods by sea) โดยผู้ส่งสินค้าจ่ายค่าระวางให้กับผู้รับขนและส่งผ่านสายการเดินเรือ (Liners) โดยได้รับใบตราส่ง (Bill of lading) เป็นเอกสารกรรมสิทธิ์ สัญญาการขนส่งผู้โดยสารทางทะเล (Carriage of passengers by sea) ซึ่งรวมสัมภาระของผู้โดยสารรวมถึงเอกสารต่างๆที่ใช้กับสัญญาประเภทนี้ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับอุบัติเหตุทางทะเล เช่น เรือชนกัน เรือจม เหตุสุดวิสัย (Force majeure) การกู้เรือ ความเสียหายร่วมกัน (General average) การรั่วไหลของสิ่งของที่เป็นพิษ สารเคมี น้ำมัน เป็นต้นที่ร่วงลงสู่ทะเล ความรับผิดชอบสินค้าและเจ้าของ ผู้ส่งสินค้า ผู้โดยสารและสัมภาระตัวเรือ ผู้บังคับเรือ เรือ ลูกเรือ ต้นหนและเจ้าหน้าที่ประจำเรืออื่นๆ และความรับผิดที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ 3 และสิ่งแวดลอม ความรับผิดในเรื่องการสูญหายและเสียหายของสินค้า ความรับผิดทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ความรับผิดต่อการสูญเสียชีวิตของผู้บังคับเรือ ลูกเรือ ต้นหนและเจ้าหน้าที่ประจำเรืออื่นๆ และบุคคลที่ 3 ข้อจำกัดความรับผิดจากภัยทางทะเล ระยะเวลาในการรับผิด และสัญญาการประกันภัยทางทะเล (Marine insurance) ที่รวมการประกันภัย ผู้โดยสารและสัมภาระ สินค้าและเจ้าของ การจัดการทรัพย์สินต่างๆ และข้อพิพาทและการยุติข้อพิพาท ซึ่งบทบัญญัติใน พรบ.การรับขนของทางทะเล พ.ศ.2534 และพรบ.ส่งเสริมการพาณิชย์นาวี พ.ศ.2521 นั้นไม่ครอบคลุมทั่วถึง

การขนส่งในแม่น้ำลำคลอง

ประเทศไทยการขนส่งในแม่น้ำลำคลองมาก มีแม่น้ำสายใหญ่ เช่น แม่น้ำโขงซึ่งเป็นแม่น้ำนานาชาติผ่านหลายประเทศ เช่น จีน เวียดนาม สปป.ลาว ไทย กัมพูชาและเวียดนามซึ่งมีการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารระหว่างประเทศรวมอยู่ด้วย แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำตาปี เป็นต้น จึงควรมีกฎหมายบังคับใช้ในแม่น้ำลำคลองโดยนำบทบัญญัติหลักมาจากหมวด 4 ในประมวลกฎหมายแพ่งเนเธอร์แลนด์ บรรพ 8 ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งในแม่น้ำลำคลองมาใช้แต่จะต้องเขียนมาตราต่างๆให้คู่ขนานไปกับบทบัญญัติของการขนส่งทางทะเล

สัญญาการขนส่งตามแม่น้ำลำคลองควรจะเริ่มต้นจากสัญญาการขนส่งแบบเช่าเหมาลำ (Affreightment) ที่มีคู่สัญญาเช่าเหมาลำ (Charter party) โดยเริ่มต้นจากสัญญาการเช่าเรือเปล่า (Bareboat charter) สัญญาการเช่าเรือตามระยะเวลา (Time charter) และสัญญาการ

เช่าเรือเป็นเที่ยว (Voyage charter) รวมไปถึงเอกสารต่างที่ใช้ในการเช่าเรือแบบเหมาลำ รวมทั้งกฎเกณฑ์พิเศษต่างๆที่เกี่ยวกับสัญญาแบบนี้ จากนั้นต่อด้วยสัญญาการขนส่งสินค้าในแม่น้ำลำคลอง (Carriage of goods by inland waterways) โดยผู้ส่งสินค้าจ่ายค่าระวางให้กับผู้รับขนและส่งผ่านสายการเดินเรือ (Liners) โดยได้รับใบตราส่ง (Bill of lading) เป็นเอกสารกรรมสิทธิ์ สัญญาการขนส่งผู้โดยสารในแม่น้ำลำคลอง (Carriage of passengers by inland waterways) ซึ่งรวมสัมภาระของผู้โดยสารรวมถึงเอกสารต่างๆที่ใช้กับสัญญาประเภทนี้

มีบทบัญญัติเกี่ยวกับอุบัติเหตุในแม่น้ำลำคลอง เช่น เรือชนกัน เรือจม เหตุสุดวิสัย (Force majeure) การกู้เรือ ความเสียหายร่วมกัน (General average) การรั่วไหลของสิ่งของที่เป็นพิษ สารเคมี น้ำมัน เป็นต้นที่ร่วงลงสู่แม่น้ำลำคลอง ความรับผิดชอบสินค้าและเจ้าของ ผู้ส่งสินค้า ผู้โดยสารและสัมภาระตัวเรือ ผู้บังคับเรือ เรือ ลูกเรือ ตันหนและเจ้าหน้าที่ประจำเรืออื่นๆ และความรับผิดที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ 3 และสิ่งแวดลอม ความรับผิดในเรื่องการสูญหายและเสียหายของสินค้า ความรับผิดทรัพยากรธรรมชาติในแม่น้ำลำคลอง ความรับผิดต่อการสูญเสียชีวิตของผู้บังคับเรือ ลูกเรือ ตันหนและเจ้าหน้าที่ประจำเรืออื่นๆ และบุคคลที่ 3 ข้อจำกัดความรับผิดจากภัยทางแม่น้ำลำคลอง ระยะเวลาในการรับผิด และสัญญาการประกันภัยทางเรือในแม่น้ำลำคลอง (Inland waterway insurance) และข้อพิพาทและการยุติข้อพิพาท

การขนส่งทางบก

การขนส่งทางบก ควรใช้บทบัญญัติของพรบ.ขนส่งทางบก พ.ศ.2522 และนำบทบัญญัติหลักมาจากหมวด 5 ในประมวลกฎหมายแพ่งแห่งราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ บรรพ 8 เข้ามาผสมผสานโดยเรียงมาตราให้คู่ขนานไปกับการขนส่งประเภทอื่นๆ โดยบทบัญญัติการขนส่งทางบกควรจะกล่าวถึง เจ้าของรถยนต์ รถยนต์ คนขับรถ (Driver) เจ้าหน้าที่ประจำรถอื่นๆ ผู้โดยสารและสัมภาระ สินค้าและเจ้าของ ผู้ส่งและผู้รับสินค้า สัญญาการขนส่งทางบกควรจะเริ่มต้นจากสัญญาเช่ารถทั้งคัน สัญญาการขนส่งสินค้าทางบก (Carriage of goods by road) โดยผู้ส่งสินค้าจ่ายค่าระวางให้กับผู้รับขนโดยได้รับใบตราส่ง (Bill of lading) เป็นเอกสารกรรมสิทธิ์ สัญญาการขนส่งผู้โดยสารทางบก (Carriage of passengers by road) และสัญญาการใช้พาหนะย่ำบ้าน

มีบทบัญญัติเกี่ยวกับอุบัติเหตุในท้องถนน เช่น รถชนกัน เหตุสุดวิสัย (Force majeure) การกักรถยนต์ ความเสียหายร่วมกัน (General average) ในกรณีที่มีเจ้าของสินค้าหลายคน การรั่วไหลของสิ่งของที่เป็นพิษ สารเคมี น้ำมัน เป็นต้นที่ร่วงลงสู่ท้องถนน ความรับผิดชอบต่อสินค้าและเจ้าของ ผู้ส่งสินค้า ผู้โดยสารและสัมภาระรถยนต์ คนขับรถ และเจ้าหน้าที่ประจำรถอื่นๆ และความรับผิดที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ 3 และสิ่งแวดล้อม ความรับผิดในเรื่องการสูญหายและเสียหายของสินค้า ความรับผิดชอบต่อการสูญเสียชีวิตของคนขับรถ และเจ้าหน้าที่ประจำรถอื่นๆ และบุคคลที่ 3 ข้อจำกัดความรับผิด และสัญญาการประกันภัยทางบก (Road insurance) ซึ่งรวมการคุ้มครองผู้ประสบภัยทางรถยนต์และบุคคลที่ 3 และข้อพิพาทและการยุติข้อพิพาท

การขนส่งทางอากาศ

การขนส่งทางอากาศ ควรใช้บทบัญญัติของพรบ.การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ.2558 พรบ.ความรับผิดทางการบินพลเรือน (ผู้รับขน) ค.ศ.1959 แก้ไขเพิ่มเติมล่าสุดเมื่อ ค.ศ.2022 ของออสเตรเลียที่ครอบคลุมถึงการประกันภัยทางอากาศด้วย ในขณะที่กฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัยทางอากาศของไทยเป็นแค่กฎกระทรวงที่อาศัยอำนาจตามพรบ.การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ.2558 ไม่ใช่กฎหมายที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎร และนำบทบัญญัติหลักมาจากหมวด 6 ในประมวลกฎหมายแพ่งเนเธอร์แลนด์ บรรพ 8 เข้ามาผสมผสานโดยเรียงมาตราให้คู่ขนานไปกับการขนส่งประเภทอื่นๆ การขนส่งสินค้าและผู้โดยสารทางอากาศต้องเป็นไปตามกฎบัตรขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) และสมาคมขนส่งสินค้าทางอากาศระหว่างประเทศ (IATA) และอนุสัญญา (Convention) ต่างๆเช่น Warsaw Convention 1929, Tokyo Convention 1963, Montreal Convention 1999 เป็นต้น (M A I H Hoeks, 2009) ซึ่งทุกประเทศจึงต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการบินพลเรือนให้สอดคล้องกับมาตรการใหม่ๆที่องค์กรเหล่านี้ออกมาบังคับใช้ด้วย อย่างไรก็ตามการบัญญัติกฎหมายบังคับใช้ในการขนส่งทางอากาศควรจะให้สอดคล้องกับเป็นคู่ขนานกับการขนส่งประเภทอื่นๆ

บทบัญญัติการขนส่งทางอากาศควรเริ่มจาก เจ้าของอากาศยาน (Aircraft owner) อากาศยาน (Aircrafts) สภาอากาศยาน ผู้บังคับอากาศยาน (Pilots) นักบินผู้ช่วย (Co-pilots) ลูกเรือ (Crews) และเจ้าหน้าที่ประจำอากาศยานอื่นๆ เป็นต้น สัญญาการขนส่งทางอากาศควรจะเริ่มต้นจากสัญญาการขนส่งแบบเช่าเหมาลำ (Freighter) ที่มีคู่สัญญาเช่าเหมาลำ (Charter party) สัญญาการขนส่งสินค้าทางอากาศ (Carriage of goods by air) โดยผู้ส่ง

สินค้าจ่ายค่าระวางให้กับผู้รับขนและส่งผ่านสายการบิน (Airlines) โดยได้รับใบตราส่ง (Air waybill) เป็นเอกสารกรรมสิทธิ์ สัญญาการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศ (Carriage of passengers by air) ซึ่งรวมสัมภาระของผู้โดยสารรวมถึงเอกสารต่างๆที่ใช้กับสัญญาประเภทนี้

ในการขนส่งทางอากาศนั้นควรต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับอุบัติเหตุทางอากาศ เช่น อากาศยานชนกัน เครื่องบินตก เหตุสุดวิสัย (Force majeure) การกู้ซากอากาศยาน ความเสียหายร่วมกัน (General average) ในกรณีที่มีเจ้าของสินค้าหลายคน ความรับผิดชอบต่อสินค้าและเจ้าของ ผู้ส่งสินค้า ผู้โดยสารและสัมภาระ ตัวอากาศยาน ผู้บังคับอากาศยาน นักบินผู้ช่วย ลูกเรือและเจ้าหน้าที่ประจำอากาศยานอื่นๆ และความรับผิดที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ 3 ทั้งในเรื่องชีวิตและทรัพย์สินรวมถึงสิ่งแหวัดล้อม ความรับผิดในเรื่องการสูญหายและเสียหายของสินค้า ความรับผิดชอบต่อทรัพย์สินสาธารณะ ความรับผิดต่อการสูญเสียชีวิตของผู้บังคับอากาศยาน นักบินผู้ช่วย ลูกเรือและเจ้าหน้าที่ประจำอากาศยานอื่นๆ และบุคคลที่ 3 ข้อจำกัดความรับผิดจากภัยทางอากาศ ระยะเวลาในการรับผิด และสัญญาการประกันภัยทางอากาศ (Aviation insurance) ที่รวมการประกันภัย ผู้โดยสารและสัมภาระ สินค้าและเจ้าของ การจัดการทรัพย์สินต่างๆ และข้อพิพาทและการยุติข้อพิพาท

การขนส่งทางราง

การขนส่งทางราง ควรใช้บทบัญญัติจากร่างพรบ.การขนส่งทางราง พรบ.การรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 และนำบทบัญญัติหลักมาจากหมวด 7 ในประมวลกฎหมายแพ่งเนเธอร์แลนด์ บรรพ 8 เข้ามาผสมผสานโดยเรียงมาตราให้คู่ขนานไปกับการขนส่งประเภทอื่นๆ โดยบทบัญญัติการขนส่งทางรางควรจะกล่าวถึงเจ้าของรถไฟ ราง รถไฟ คนขับรถไฟ (Train drivers) และเจ้าหน้าที่ประจำรถไฟอื่นๆ ผู้โดยสารและสัมภาระ สินค้าและเจ้าของ ผู้ส่งและผู้รับสินค้า สัญญาการขนส่งทางรางควรจะเริ่มต้นจากสัญญาเช่ารถไฟทั้งคัน สัญญาเช่ารถไฟเป็นตู้ๆ สัญญาการขนส่งสินค้าทางราง (Carriage of goods by rail) โดยผู้ส่งสินค้าจ่ายค่าระวางให้กับผู้รับขนและส่งผ่านบริษัทเดินรถไฟ (Train operators) โดยได้รับใบตราส่ง (Bill of lading) เป็นเอกสารกรรมสิทธิ์ สัญญาการขนส่งผู้โดยสารทางราง (Carriage of passengers by rail) และสัญญาการประกันภัยทางราง (Railway insurance)

ในการขนส่งทางรางมีควรต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับอุบัติเหตุในราง เช่น รถไฟชนกัน เหตุสุดวิสัย (Force majeure) การกู้รถไฟ ความเสียหายร่วมกัน (General average) ในกรณี

ที่มีเจ้าของสินค้าหลายคน การรั่วไหลของสิ่งของที่เป็นพิษ สารเคมี น้ำมัน เป็นต้นที่ร่วงลงสู่ข้าง
ราง ความรับผิดชอบสินค้าและเจ้าของ ผู้ส่งสินค้า ผู้โดยสารและสัมภาระรถไฟ ผู้บังคับรถไฟ
และเจ้าหน้าที่ประจำรถไฟอื่นๆ และความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ 3 และสิ่งแวดล้อม ความ
รับผิดชอบในเรื่องการสูญหายและเสียหายของสินค้า ความรับผิดชอบการสูญเสียชีวิตของคนขับรถไฟ
และเจ้าหน้าที่ประจำรถไฟอื่นๆ และบุคคลที่ 3 ข้อจำกัดความรับผิด และสัญญาการประกันภัย
ทางราง (Rail insurance) ซึ่งรวมการคุ้มครองผู้ประสบภัยทางรถไฟและบุคคลที่ 3 และข้อ
พิพาทและการยุติข้อพิพาท

การขนส่งต่อเนื่องหลายวิธี

บทบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายวิธีนั้นควรจะต้องแบ่งบทบัญญัติเป็น 2 ส่วนคือ
ส่วนแรกเอาไว้ไว้ในบทบัญญัติทั่วไปเพื่อเป็นการให้นิยามบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งต่อเนื่อง
หลายวิธีทุกประเภท เช่น ผู้ให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ (Freight forwarders) ที่เป็น
Third party logistics providers, Fourth party logistics providers และ Fifth party
logistics providers ผู้ส่งสินค้า (Consignor) ผู้รับสินค้า (Consignee) และการจดทะเบียน
เป็นผู้ให้บริการขนส่งระหว่างประเทศประเภทต่างๆโดยนำบทบัญญัติทั่วไปของประมวล
กฎหมายแพ่งแห่งราชอาณาจักรนเธอร์แลนด์ บรรพ 8 ที่เกี่ยวข้อง ของพรบ.การขนส่งต่อเนื่อง
หลายรูปแบบพ.ศ.2548 และพรบ.การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ ค.ศ.2021 ของสาธารณรัฐ
สิงคโปร์มาผสมผสานกัน

หลังจากกล่าวถึงการขนส่งสินค้าทุกประเภทแล้ว ก็จะนำบทบัญญัติการขนส่งต่อเนื่อง
หลายวิธีส่วนหลังไปอยู่ต่อกับหมวดการขนส่งทางราง โดยเริ่มจากสัญญาการรับขนส่งสินค้า
ระหว่างประเทศกับผู้ให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ (Freight forwarding contract) สัญญา
การขนส่งต่อเนื่องหลายวิธี (Combined carriage of goods) กับผู้รับขนส่งผ่านการขนส่ง
ต่อเนื่องหลายวิธี (Multimodal transport operator) ที่เป็นผู้ให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ
(Freight forwarders) ที่เป็น Third party logistics providers, Fourth party logistics
providers และ Fifth party logistics providers เอกสารที่ใช้ในการขนส่งต่อเนื่องหลายวิธี
หน้าที่และความรับผิดของผู้ส่งสินค้า หน้าที่และความรับผิดของผู้รับขนส่งผ่านการขนส่งต่อเนื่อง
หลายวิธี การจำกัดความรับผิดของผู้รับขนส่งผ่านการขนส่งต่อเนื่องหลายวิธีและการคำนวณ
ค่าเสียหาย การชดใช้ค่าเสียหาย และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าต่อเนื่องหลาย
วิธี

เนื่องจากการขนส่งต่อเนื่องหลายวิธีใช้ยานพาหนะในการขนส่งหลายประเภทซึ่งมีบทบาทบัญญัติกฎหมายประกันภัยบังคับในการขนส่งโดยใช้ยานพาหนะแต่ละประเภทอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายประกันภัยที่บังคับการขนส่งต่อเนื่องหลายวิธีเป็นการเฉพาะซึ่งจะทำให้การคำนวณค่าเสียหายและการชดใช้เต็มไปด้ด้วยความยุ่งยาก โดยปกติอุบัติเหตุมักเกิดขึ้นกับยานพาหนะประเภทหนึ่งประเภทใดในระหว่างการขนส่งเท่านั้น อย่างไรก็ตามควรมีบทบัญญัติที่กล่าวถึงว่าหากมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นในระหว่างการขนส่งประเภทใด ผู้เกี่ยวข้องเช่น ผู้รับขนผ่านการขนส่งต่อเนื่องหลายวิธี ผู้ส่งสินค้า เจ้าของยานพาหนะที่เกี่ยวข้อง ยานพาหนะที่เกี่ยวข้อง ผู้บังคับยานพาหนะที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่ประจำยานพาหนะที่เกี่ยวข้อง ผู้โดยสารและสัมภาระ เจ้าของสินค้าควรจะทำอย่างไรบ้าง ส่วนเรื่องอุบัติเหตุ ความเสียหาย ความรับผิดชอบและการชดใช้ค่าเสียหาย และการประกันภัย การประกันภัยควรจะรวมการประกันภัยยานพาหนะที่เกี่ยวข้อง ผู้บังคับยานพาหนะที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่ประจำยานพาหนะที่เกี่ยวข้อง ผู้โดยสารและสัมภาระ สินค้าและเจ้าของ และความเสียหายที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ 3 และสิ่งแวดล้อมนั้นจะบัญญัติอยู่ในการขนส่งแต่ละประเภท

ในบทบัญญัติส่งท้ายควรใช้ประมวลกฎหมายขนส่งแบบหมวด 8 ในประมวลกฎหมายแพ่งแห่งราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ บรรพ 8 กล่าวถึงสิทธิตามกฎหมายและอายุความ อ้างอิงสิทธิตามกฎหมายของผู้รับขนประเภทต่างๆ สัญญาพิเศษแบบต่างๆ สัญญาที่ทำกับผู้ให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ (Freight forwarders) ที่เป็น Third party logistics providers, Fourth party logistics providers และ Fifth party logistics providers ความรับผิดชอบที่มีต่อผู้โดยสาร ความรับผิดชอบของบริษัทจัดการท่องเที่ยว อายุความของเจ้าของเรือหรือบริษัทเรือ อายุความของกัปตันเรือ อายุความของเรือชนกัน อายุความของการกู้เรือ อายุความของความเสียหายร่วมกัน (General average) ในกรณีที่มีเจ้าของสินค้าหลายคน อายุความเกี่ยวกับสารพิษรั่วไหลจากยานพาหนะประเภทต่างๆ และอายุความเกี่ยวกับการขนส่งทางอากาศ การอ้างสิทธิทางกฎหมายต่างๆที่มีต่อความรับผิดชอบควรมีอายุความที่ชัดเจน

สรุป

ดังจะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องจัดทำประมวลกฎหมายขนส่งและโลจิสติกส์ขึ้นมาเฉพาะ โดยปรับปรุงจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่มีอยู่เดิม หรือเป็นบรรพหนึ่งในประมวลกฎหมายพาณิชย์ที่แยกออกมา หรือแยกออกมาจากประมวลกฎหมาย

พาณิชย์เป็นเอกเทศ เนื่องจากมีระบบการขนส่งหลากหลายรูปแบบ โดยนำข้อมูลจากบทบัญญัติทางกฎหมายจากต่างประเทศที่ทันสมัย และมีอยู่แล้วมาปรับใช้ รวมทั้งควรจัดให้มีการประกันภัยการขนส่งทุกประเภทรวมอยู่ในประมวลกฎหมายขนส่ง และโลจิสติกส์ ที่จะร่างขึ้นมา เพื่อให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตสอดคล้องกับบริบทของสังคมโลกในยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติกำจร มีখনอน. (2565). ความจำเป็นที่ต้องแยกประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ออกจากกันในประเทศไทย. วารสารกฎหมายและสังคมรังสิต, 4(1), 65.
- การรถไฟแห่งประเทศไทย. (11 กรกฎาคม 2565). พรบ.การรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ.2494. เข้าถึงได้จาก www.railway.or.th
- การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย. (11 กรกฎาคม 2565). ร่าง พรบ.การขนส่งทางราง พ.ศ.... เข้าถึงได้จาก www.mrta.co.th
- สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย. (11 กรกฎาคม 2565). กฎกระทรวงคมนาคมเรื่อง ความรับผิดชอบและประกันภัยการขนส่งทางอากาศ. เข้าถึงได้จาก www.caat.or.th
- สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย. (11 กรกฎาคม 2565). พรบ.การเดินอากาศ พ.ศ. 2497. เข้าถึงได้จาก www.caat.or.th
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (11 กรกฎาคม 2565). พรบ.การขนส่งทางบก พ.ศ.2522. เข้าถึงได้จาก <https://www.krisdika.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (11 กรกฎาคม 2565). พรบ.การขนส่งหลายต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ.2548. เข้าถึงได้จาก <https://www.krisdika.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (11 กรกฎาคม 2565). พรบ.การรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ พ.ศ.2558. เข้าถึงได้จาก <https://www.krisdika.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2565, กรกฎาคม 11). พรบ.รับขนของทางทะเล พ.ศ 2534. Retrieved from <https://www.krisdika.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (11 กรกฎาคม 2565). พรบ.ส่งเสริมพาณิชย์นาวี พ.ศ. 2521. เข้าถึงได้จาก <https://www.krisdika.go.th>
- Bundesamt für Justiz. (2022, April 22). Handelsgesetzbuch (HGB). Retrieved from www.gesetze-im-internet.de/englisch_hgb/index.html

Civil Aviation Safety Authority. (2022, July 11). Air carrier liability and insurance.

Retrieved from www.casa.gov.au

Dutch Civil Law. (2022, April 22). Dutch Civil Code. Retrieved from

www.dutchcivillaw.com/civilcodegeneral.htm

LégisQuébec. (2022, April 22). Code Civil du Québec. Retrieved from

<http://legisquebec.gouv.qc.ca/fr/document/lc/CCQ-1991>

M A I H Hoeks. (2009). Multimodal transport law: The law applicable to the multimodal contract for the carriage of goods. Rotterdam: Erasmus Universiteit Rotterdam.

Singapore Statues Online. (2022, July 11). Singapore's multimodal transport act

2021. Retrieved from <https://sso.agc.gov.sg>

กฎหมายเกี่ยวกับการดูแลความปลอดภัยบริเวณชายหาดสาธารณะ ตามกฎหมายของประเทศจาไมกา*

LAWS OF JAMAICA ON SAFETY AND SECURITY IN THE AREAS OF PUBLIC BEACHES

ศุภรดา กัณหนะตร

Supharada Kunhanate

สำนักงานทนายความ FY-LAW

FY-LAW Attorney's Office, Thailand

E-mail: supharada_k@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกฎหมายของประเทศจาไมกาที่เกี่ยวข้องกับการดูแลความปลอดภัยในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะ เนื่องจากประเทศจาไมกาเป็นประเทศที่อยู่บนเกาะและมีชื่อเสียงในแถบทะเลแคริบเบียนด้านการท่องเที่ยวอยู่มาก จึงได้มีการบัญญัติกฎหมายสำหรับการดูแลความปลอดภัยในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะ โดยเฉพาะ เพื่อแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยได้อย่างแท้จริงและตรงจุด เพื่อดูแลและป้องกันอุบัติเหตุและภัยอันตรายอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการและการทำกิจกรรมในพื้นที่บริเวณดังกล่าว ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือด้านความปลอดภัย และนำไปสู่ความเสียหายด้านภาพลักษณ์ในการบริหารจัดการของทางภาครัฐ การที่ประเทศจาไมกาได้มีการบัญญัติกฎหมายที่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างครอบคลุมนั้น ทำให้ประเทศจาไมกาสามารถควบคุมความเสียหายและความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยปรากฏอยู่ในกฎหมายที่บัญญัติมาเพื่อดูแลและป้องกันปัญหาด้านความปลอดภัยในบริเวณชายหาดสาธารณะโดยเฉพาะ เพื่อให้มีการเตรียมความพร้อม ทั้งด้านหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือชีวิตทางน้ำ อุปกรณ์ช่วยเหลือชีวิต ตลอดจนบทลงโทษของการฝ่าฝืนกฎหมาย โดยบัญญัติให้ควบคุมและสอดคล้องไปกับการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของประเทศ ทั้งนี้ จากการศึกษากฎหมายของประเทศจาไมกา พบว่า การมีอยู่ของกฎหมายในการดูแลความปลอดภัยในบริเวณชายหาดสาธารณะเป็นการเฉพาะนั้น เป็นการตระหนักถึง

* Received 11 September 2022; Revised 25 October 2022; Accepted 19 December 2022

ความสำคัญด้านความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน ส่งผลให้ผู้ที่มาเข้าใช้บริการในพื้นที่บริเวณดังกล่าว สามารถไว้วางใจในการทำกิจกรรมต่างๆ และเป็นการรักษาผลประโยชน์ของผู้ที่มาเข้าใช้บริการอย่างสูงที่สุด

คำสำคัญ: กฎหมาย, ความปลอดภัย, พื้นที่ในบริเวณชายหาดสาธารณะ, ประเทศจาไมกา

Abstract

The purpose of this research was to study Laws of Jamaica on the safety and security in the Areas of Public Beaches, because Jamaica is a famous island in the Caribbean for tourism. Therefore, laws were enacted specifically for the safety in the Areas of Public Beaches in order to address the aforementioned problems truly and directly for take care and prevent accidents and dangers caused by recreational tourism and activities, these kinds of problem affect the reliability of safety and security in these areas, and lead to damage in the image of the government's management. The fact is that Jamaica has enacted a law that comprehensively solve the problem, causing Jamaica to be able to control the damage and loss of the tourism economy effectively which appears through in the law that enacts to take care and prevent problems in safety and security specifically, in order to have units and lifeguard to look after, prepare life support equipment, and penalties for violating the law along with the growth of the country's economic and tourism. According to the related studies about laws in Jamaica, it was found that the existence of legislation to ensure safety and security in specific at the Areas of Public Beaches. It is an awareness of the importance of safety in life, body and property of people as a result, people who come to use the service in these areas can trust in doing various activities and to maintain benefits of people as much as possible.

Keywords: Law, Safety and Security, The Areas of Public Beaches, Jamaica

บทนำ

ประเทศจาไมกาเป็นประเทศที่อยู่บนเกาะ ตั้งอยู่ในภูมิภาคหมู่เกาะแอนทิลลีสใหญ่ มีความยาว 240 กิโลเมตร และกว้าง 85 กิโลเมตร โดยชื่อประเทศมาจากการเรียกขานเกาะของชนพื้นเมือง แปลได้เป็นสองความหมายคือ ดินแดนแห่งใบไม้ผลิ หรือ แดนแห่งป่าและน้ำ (MapNALL, 2012) จึงถือว่าเป็นประเทศที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับธรรมชาติ โดยมีอ่าว Montego, Ocho Rios, Negril และ Port Antonio เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวหลัก เพราะเป็นจุดเด่นของหมู่เกาะแคริบเบียน ได้รับการขนานนามว่ามีชายหาดสีทอง ทะเลสีฟ้าคราม แนวปะการังและป่าฝน (The Planet World, 2021) โดยชายหาดและเกาะในประเทศจามาิกานั้น มักเป็นชายหาดเล็กๆ และเป็นส่วนตัว เช่น หาด Pellew Island Beach ซึ่งสามารถทำกิจกรรมทางน้ำต่างๆ ได้ อาทิ พายเรือ ว่ายน้ำ ดำน้ำตื้น ล่องแพ เป็นต้น แต่หาดบางแห่งกลับมีลักษณะแนวชายฝั่งที่กว้างขวางต่อเนื่องกัน เช่น Mammee Bay Beach ซึ่งสามารถจัดงานสังสรรค์ริมหาดทำกิจกรรมทางน้ำ อาทิ เวคบอร์ด วินด์เซิร์ฟ ล่องเรือท่องกระajak เป็นต้น อีกทั้งยังมีหาดที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวแบบครอบครัว เช่น หาด AquaSol ซึ่งมีสวนน้ำด้วย โดยสามารถทำกิจกรรมทางน้ำได้ อาทิ แทรมโพลีนน้ำ เจ็ทสกี บานาน่าโบ๊ท ดำน้ำ เป็นต้น อันถือเป็นชายหาดที่ดีที่สุดสำหรับการเล่นน้ำและปลอดภัยที่สุดสำหรับเด็ก เนื่องจากมีท่าเทียบเรือที่ป้องกันชายหาดจากคลื่นและกระแสน้ำแรง เป็นพื้นที่ที่น้ำทะเลนิ่งและใส (Rado, C, 2021)

เนื่องจากชายหาดของประเทศจามาิกานั้น ได้รับความนิยมและการแนะนำในการมาพักผ่อนและทำกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ทั้งจากสื่อท้องถิ่นและสื่อทั่วโลก ทางภาครัฐจึงได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือชีวิต (Lifeguards) กรมตำรวจ (The Jamaica Beach Police Department) ที่ได้รับการก่อตั้งโดยสภาเทศบาลเมือง (City Council) ในปี พ.ศ. 2521 และมีแผนกชายหาดและทะเล (A Beach and a Marine Division) ซึ่งทำหน้าที่คอยตรวจตราและลาดตระเวนอยู่เสมอ เพื่อปกป้องอันตรายทางน้ำ โดยมีอุปกรณ์และการเตรียมพร้อมอย่างดี ทำให้ชายหาดประเทศจามาิกามีชื่อเสียงในด้านความปลอดภัยอย่างมาก (The City of Jamaica Beach, Texas, 2018)

ในปัจจุบัน ประเทศจามาิกามีชายหาดสาธารณะ 87 แห่ง โดยชายหาดที่สามารถเล่นน้ำและทำกิจกรรมเพื่อพักผ่อนหย่อนใจได้ มี 18 แห่ง โดยชายหาดที่สามารถจัดตั้งเกสต์เฮาส์และวิลล่าได้ 275 แห่ง ชายหาดที่สามารถอาบแดดได้ 61 แห่ง และชายหาดที่สามารถตกปลา

ได้อีก 121 แห่ง และได้มีการวางระบบแบบแผนเพื่อการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) การเข้าถึงทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน 2) การขยายโอกาสในการพักผ่อนหย่อนใจบริเวณชายหาดสำหรับประชาชนและนักท่องเที่ยว 3) ดำเนินการตามมาตรการควบคุมมลพิษและความปลอดภัยสำหรับผู้เข้าใช้ทรัพยากรชายฝั่ง 4) การคุ้มครองสิทธิดั้งเดิมของชาวประมงในการเข้าถึงหน้าหาดและทะเล และสิทธิในการกลับเข้าฝั่ง 5) การจัดการสัตว์ป่าที่อยู่ในพื้นที่บริเวณชายหาดและใกล้ชายฝั่ง 6) การจัดการเกี่ยวกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ (National Environment and Planning Agency (NEPA), 2019) อันจะเห็นได้ว่า ประเทศจาไมกาเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับชายหาดเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นแหล่งธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว รวมไปถึงวิถีชีวิตชาวประมงในพื้นที่บริเวณนั้น และในสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ได้มีการบัญญัติกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาและรับรองความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทั้งจากในประเทศและต่างประเทศในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะ รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาด้านมลพิษ จัดการระบบนิเวศน์ ดำเนินการขอใบอนุญาตสำหรับการล่าสัตว์ และสอบสวนเหตุการณ์ที่ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามกฎหมาย นั่นคือ พระราชบัญญัติควบคุมชายหาด ซึ่งใช้บังคับแก่ชายหาดสาธารณะและชายหาดเชิงพาณิชย์ โดยจะต้องได้รับอนุญาตจาก National Resources Conservation Authority ผ่านสำนักงานสิ่งแวดล้อมและการวางแผนแห่งชาติ (NEPA) เสียก่อน (Nadine, W. H., 2015)

พื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะของประเทศจาไมกานั้น เป็นที่แพร่หลายในหมู่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเพื่อทำกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ณ สถานที่ท่องเที่ยวบริเวณชายหาดสาธารณะ จึงมักจะส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุจากความประมาทเลินเล่อหรือภัยอันตรายอื่นที่ไม่อาจคาดการณ์ได้ว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งมีสถิติการพบอุบัติเหตุทางน้ำค่อนข้างสูง เนื่องจากมีพื้นที่ชายหาดสาธารณะที่สวยงามและสามารถเข้าถึงได้ง่าย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีมาตรการทางกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อควรปฏิบัติหรือข้อห้าม เพื่อให้ผู้ที่มาเข้าใช้บริการในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะได้ตระหนักถึงความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ที่มาเข้าใช้บริการสามารถไว้วางใจในการทำกิจกรรมในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะควบคู่ไปกับความปลอดภัยที่พวกเขาสมควรจะได้รับจากการดูแลของรัฐบาล

รัฐบาลของประเทศจาไมกาได้ตระหนักถึงความปลอดภัยของผู้คนบริเวณชายหาดถึง ภัยอันตราย เนื่องจากความเติบโตทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวที่ขยายเพิ่มขึ้นในแต่ละปี The

Government of Jamaica (GOJ) และ The Natural Resources Conservation Authority (NRCA) จึงร่วมมือกันออกนโยบายเกี่ยวกับความปลอดภัยบริเวณชายหาด ชื่อว่า Beach Policy 2000 Part C, หัวข้อที่ 4.7 Safety กล่าวคือ เป็นการออกนโยบาย เพื่อบังคับใช้กับพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตหรือเจ้าของสถานที่ให้บริการบริเวณชายหาด เกี่ยวกับการใช้พื้นที่ชายหาดเพื่อการนอนอาบแดด (Bathing Beach) กำหนดให้พิจารณาเกี่ยวกับความปลอดภัย เพื่อที่จะให้การบริการ โดยพิจารณาเกี่ยวกับ ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่บริเวณชายหาด อาทิ ความลาดชัน กระแสน้ำ คุณภาพของน้ำ การดำเนินการตามสมควรเพื่อให้แน่ใจว่า ไม่มีเรือหรือเจ็ทสกีเข้ามาบริเวณที่มีการนอนอาบแดดอยู่ อุปกรณ์ความปลอดภัยซึ่งต้องอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน อาทิ พุนที่กำหนดพื้นที่การนอนอาบแดด ห่วงยางชูชีพ (Life Rings) อุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น สัญญาณเตือนในกรณีพื้นที่นั้นไม่ปลอดภัย รวมไปถึง การว่าจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และได้กำหนดให้สถานที่ที่จะให้บริการทางน้ำนั้น สามารถจัดกิจกรรมนอนอาบแดด หรือการเล่นน้ำบริเวณชายหาดได้ จะต้องได้มีการตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่าพื้นที่นั้นปลอดภัย (Beach Policy Part C, 2000) ดังต่อไปนี้

1) สภาพธรรมชาติ จะต้องไม่มีกระแสน้ำที่รุนแรง คลื่นทะเลต่ำ และทะเลบริเวณนั้น จะต้องไม่มีพื้นน้ำลึก หรือจุดลึบสายตา ไม่มีสิ่งมีชีวิตในทะเลที่เป็นอันตราย ไม่มีเชื้อโรคหรือมลพิษที่มาจากน้ำ อันส่งผลกระทบต่อสุขภาพ

2) สภาพพื้นฐาน จะต้องมีการเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่ผ่านการฝึกอบรม และอุปกรณ์ความปลอดภัย โดยมีการกำหนดเขตแดนปลอดภัยและไม่ปลอดภัยสำหรับการว่ายน้ำ (Swimming) อีกทั้ง จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดชายหาดอย่างเคร่งครัด

โดยทั้งนี้ The Natural Resources Conservation Authority (NRCA) มีอำนาจตรวจสอบเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายดังกล่าว หากตรวจสอบพบว่าการกระทำที่ฝ่าฝืนข้อกำหนดนี้ The Natural Resources Conservation Authority (NRCA) สามารถสั่งปิดชายหาดบริเวณนั้นได้ และ The Natural Resources Conservation Authority (NRCA) จะเผยแพร่รายชื่อพื้นที่อันตรายอันเกี่ยวข้องกับชายหาดเป็นประจำทุกปี และจะมีการกำหนดให้จัดวางป้ายเตือนอย่างเหมาะสม (Beach Policy Part D, 2000)

และในส่วนของพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตจาก The Natural Resources Conservation Authority (NRCA) เพื่อการให้บริการชายหาดสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รวมถึงโรงแรม เกตเฮ้าส์ หอพัก สโมสร หรือที่ได้นิยามไปแล้วนั้น ได้มีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ

สำหรับการให้บริการของพื้นที่ดังกล่าว อาทิสั่งอำนวยความสะดวกด้านสุขอนามัยที่เพียงพอเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่มีใบอนุญาตอย่างน้อย 2 คน และจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตลอดเวลาในช่วงเวลาเปิดทำการของพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต อย่างน้อย 1 คน แทนประจำการของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย 1 แทน ตั้งอยู่ในลักษณะที่เห็นได้ครอบคลุมพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตอย่างสูงสุด ชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น 1 ชุด อุปกรณ์เคลื่อนย้ายผู้ป่วย (Spinal Board) 1 แผ่น สำหรับช่วยในการช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ ห่วงยางชูชีพ (Life Rings) 1 ห่วงพร้อมเชือกไนลอนยาว 15 เมตร นกหวีด (Whistles) สำหรับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยใช้ 1 อันต่อ 1 คน และแผ่นกั๊ก 2 แผ่นที่จะอยู่ในความครอบครองของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยทั้งหมดนี้ ตั้งอยู่ที่แทนประจำการของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในช่วงเวลาเปิดทำการ รวมถึง การกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยตามที่ระบุไว้ใน (Beach Control (Safety Measures) Regulations, 2006) ครอบคลุมขอบเขตสูงสุดของทางออกสู่ทะเล นอกชายฝั่ง 30 เมตร จะต้องใช้เชือกทุ่นลอยน้ำ (Buoyed Ropes) เป็นต้น

ทางภาครัฐได้มีการจำกัดความเกี่ยวกับนิยามของพื้นที่ในบริเวณชายหาดไว้ เพื่อเป็นการแบ่งแยกแนวเขตพื้นที่ ปรากฏอยู่ใน Beach Policy 2000 ดังนี้

- 1) Public (Beach) Access คือ การเข้าถึงชายหาดสาธารณะ ความสามารถหรือโอกาสในการเข้าถึง ผ่าน หรือใช้ชายหาดของประเทศจาเมกา
- 2) Public Bathing Beach คือ หาดอาบน้ำสาธารณะ ชายหาดที่บุคคลทั่วไปใช้เข้าใช้บริการได้ฟรีหรือต้องเสียค่าธรรมเนียม
- 3) Coast คือ พื้นที่ทั่วไปของความกว้างที่ไม่แน่นอนที่ขยายจากทะเลภายในสู่การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ครั้งแรกในลักษณะภูมิประเทศ
- 4) Coastal Zone คือ พื้นที่ที่ขยายจากขอบของไหล่ชายฝั่งถึงแนวเส้นชั้นความสูง 40 เมตรภายในประเทศ ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางทะเลและบนบกซึ่งมีอิทธิพลต่อกัน

จะเห็นได้ว่า นโยบายของทางภาครัฐดังกล่าว เป็นที่มาของการบัญญัติกฎหมายเพื่อบังคับใช้ในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะของประเทศจาเมกา เพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุดแก่ผู้เข้ามาใช้บริการในพื้นที่บริเวณดังกล่าว ส่งผลให้ประเทศจาเมกาเป็นหนึ่งในประเทศที่ให้ความสำคัญกับพื้นที่ในบริเวณชายหาดสาธารณะเป็นอย่างยิ่ง โดยปรากฏว่า ได้มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมชายฝั่ง หรือที่มีชื่อเรียกว่า The Beach Control Act, 1956 ไว้

หลายฉบับ เพื่อบังคับใช้ในหลายแง่มุมปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะ โดยได้แบ่งย่อยออกเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องอีกหลายฉบับ ดังนี้

- 1) Beach Control (Crown Licences) Regulations, 1956
- 2) Beach Control (Safety Measures) Regulations, 2006
- 3) Beach Control (Licensing) Regulations, 1956 (being amended)
- 4) Beach Control (Hotel, Commercial and Public Recreational Beaches) Regulations, 1978

ทั้งนี้ กฎหมายที่บัญญัติมาเพื่อดูแลความปลอดภัยให้แก่ผู้เข้ามาใช้บริการในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะโดยเฉพาะนั้น เกิดขึ้นจากการผลักดันของหน่วยงานอนุรักษ์ทรัพยากรแห่งชาติผ่านทางสำนักงานสิ่งแวดล้อมและการวางแผนแห่งชาติ (NEPA) ผ่านความเห็นชอบของรัฐมนตรี และมอบหมายให้กับ The Natural Resources Conservation เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับใช้ (Nadine, W. H., 2015) โดยมีชื่อว่า The Beach Control (Safety Measures) Regulations, 2006 ซึ่งมีสาระสำคัญอันเกี่ยวข้องด้วยความปลอดภัยบริเวณชายหาดสาธารณะของประเทศจาไมกา โดยได้กำหนดบทบาทและหน้าที่เอาไว้ ทั้งในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชน รวมไปถึงความรับผิดชอบเมื่อมิได้ปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ ไว้ดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หมายถึง บุคคลที่ได้รับการว่าจ้างโดยมีใบอนุญาต มีความชำนาญในฐานะนักว่ายน้ำ ได้รับการฝึกฝนมา โดยเฉพาะเพื่อช่วยเหลือในภาวะฉุกเฉิน และเพื่อช่วยชีวิตผู้ที่กำลังจะจมน้ำ จะต้องได้รับการรับรองการฝึกอบรมโดย Competent Training Organization อันเป็นองค์กรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ซึ่งได้รับอนุญาตโดยหน่วยงานที่มีอำนาจ และครอบครองใบอนุญาตที่ออกโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (มาตรา 3) และได้มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะมาปฏิบัติงานในฐานะเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย อาทิ อายุ ความสามารถ การอ่านและเขียน ผ่านการฝึกอบรมและมีใบรับรองผล (มาตรา 4) โดยสามารถไปปฏิบัติงานได้เป็นระยะเวลา 12 เดือนนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และไม่สามารถโอนให้แก่กันได้ (มาตรา 8) ทั้งนี้ หากปรากฏว่า ผู้ยื่นคำร้องขอไม่มีความสามารถ เนื่องจากอายุต่ำกว่า 18 ปี ด้านสภาพจิตใจ ร่างกาย ความพิการ หรือปรากฏข้อมูลอันเป็นเท็จ หน่วยงานที่มีอำนาจออกใบอนุญาตนั้น มีอำนาจปฏิเสธที่จะออกใบอนุญาตให้ปฏิบัติงาน หรือปฏิเสธที่จะต่ออายุใบอนุญาตดังกล่าวได้ (มาตรา 6) และหากพบว่ามีการละเมิดกฎข้อบังคับหรือเงื่อนไขใดๆ ข้อมูลเป็นเท็จ

พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งทำให้อาจถูกเพิกถอน หรือไม่แก้ไขการละเมิดภายในระยะเวลาที่กำหนด หน่วยงานอาจจะระงับหรือเพิกถอนใบอนุญาตให้ปฏิบัติงานดังกล่าวได้ (มาตรา 10 และ 11) นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดเก็บทะเบียนของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดที่สำคัญและจำเป็นตามที่กฎข้อบังคับฉบับนี้กำหนดไว้ อาทิ ชื่อ ที่อยู่ เลขที่ใบอนุญาต จำนวนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ข้อมูลสถานะใบอนุญาต เป็นต้น และข้อมูลทะเบียนดังกล่าว ถือเป็นข้อมูลสาธารณะ ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ (มาตรา 17)

ในส่วนต่อมาของพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ ขอบเขตการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะของประเทศจามาیکا กล่าวคือ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยทุกคน จะต้องคอยเฝ้าระวังสังเกตการณ์และดำเนินการเท่าที่เป็นไปได้เพื่อรักษาความปลอดภัยของผู้คนที่ใช้บริการในพื้นที่บริเวณดังกล่าว (มาตรา 12) และในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุหรือการบาดเจ็บ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยจะต้องรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร (มาตรา 13) นอกจากนี้ พื้นที่ที่ได้รับอนุญาตภายใต้กฎข้อบังคับฉบับนี้ กล่าวคือ โรงแรม เกตเฮ้าส์ หอพัก สโมสร ชายหาดบริเวณที่เป็นสาธารณะหรือเชิงพาณิชย์จะต้องกระทำการเพื่อความปลอดภัยของผู้คนในพื้นที่บริเวณชายหาด (มาตรา 14) ดังนี้

1) แจ้งเวลาเปิดและปิดพื้นที่ดังกล่าว โดยประกาศให้เห็นแจ้งเป็นประจักษ์ ณ บริเวณทางเข้าพื้นที่บริเวณชายหาด

2) ตรวจสอบให้แน่ใจว่า เด็กอายุต่ำกว่า 12 ปีที่เข้ามาใช้พื้นที่บริเวณชายหาด หรือพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต มีบุคคลที่บรรลุนิติภาวะหรือบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่มาด้วย มิได้เข้ามาโดยลำพัง แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ได้รับอนุญาตในพื้นที่ดังกล่าวอาจแสดงให้เห็นว่า ได้ดำเนินการตามสมควรเพื่อให้แน่ใจว่าเด็กที่อายุต่ำกว่า 12 ปีมีบุคคลที่บรรลุนิติภาวะหรือบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่ติดตามมาด้วย

3) ตรวจสอบให้แน่ใจว่า กิจกรรมตกปลาในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต มิได้ล่องลำเข้าไปในพื้นที่ที่ล้อมไว้ด้วยทุ่น (Buoys) สำหรับกิจกรรมว่ายน้ำ

4) จัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย พร้อมสวมใส่เครื่องแบบที่มีเครื่องหมายว่าเป็นเจ้าหน้าที่ชัดเจน

5) จัดให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอยู่ประจำที่ ในลักษณะที่สามารถมองเห็นบริเวณพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตดังกล่าวได้อย่างชัดเจน โดยระยะหรือขอบเขตอยู่ภายใต้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้กำหนด

6) จัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ให้มีจำนวนเพียงพอต่อพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตตามที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสั่งและระบุไว้ในใบอนุญาตที่ออกให้แก่ผู้ที่ได้รับอนุญาตดังกล่าว

7) ต้องแสดงป้ายแจ้งเตือนแก่ผู้เข้าใช้บริการในบริเวณพื้นที่บริเวณดังกล่าว ในลักษณะที่มองเห็นได้ชัดเจน ในกรณีที่เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยมิได้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้น

8) ไม่อนุญาตให้บุคคลใดใช้พื้นที่บริเวณชายหาดเพื่อการนอนอาบแดด (Bathing) หรือกิจกรรมอื่นใด เว้นเสียแต่จะมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่แต่งกายด้วยเครื่องแบบ ปฏิบัติงานอยู่ในขณะนั้น

9) ตรวจสอบให้แน่ใจว่า ชายหาดหรือบริเวณที่ได้รับอนุญาต ได้มีการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยดูแลอย่างเพียงพอตลอดเวลา ตามที่ได้กำหนดไว้ในใบอนุญาต

นอกจากนี้ ยังได้กำหนดให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตหรือตัวแทนของพื้นที่บริเวณชายหาดดังกล่าวนี้ หรือเรียกได้ว่า เป็นหน้าที่ของภาคเอกชนที่จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (มาตรา 15) คือ

1) ต้องรักษาหมายเลขและรายละเอียดของอุปกรณ์ช่วยชีวิต ได้แก่ ห่วงยาง ถังออกซิเจน อุปกรณ์เคลื่อนย้ายผู้ป่วย ชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น การเข้าถึงความช่วยเหลือ อุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์แจ้งเตือน ชุดช่วยหายใจปากเป่า และอุปกรณ์อื่นที่ได้รับการกำหนดโดยผู้ที่มีอำนาจเกี่ยวข้อง ให้อยู่ในลักษณะที่ดีและพร้อมใช้งาน

2) เก็บอุปกรณ์ช่วยชีวิตทั้งหมด ในลักษณะที่ระบุไว้ในใบอนุญาต หรือลักษณะอื่นตามที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด

3) ตรวจสอบให้แน่ใจว่า อุปกรณ์ช่วยชีวิตทั้งหมดนั้นสามารถใช้งานได้ และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่อุปกรณ์ช่วยชีวิตนั้นควรจะเป็น

4) อนุญาตให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถเข้าไปในชายหาดหรือพื้นที่บริเวณที่ได้รับอนุญาตได้ตลอดเวลาที่สมเหตุสมผล เพื่อตรวจสอบอุปกรณ์ช่วยชีวิต

5) พื้นที่สำหรับว่ายน้ำ ให้ใช้ทุ่นที่มีสีขาวและมีแถบสีแดง

และได้กำหนดห้ามมิให้เรือ ซึ่งหมายถึง เรือเดินทะเลทุกประเภท รวมถึง เครื่องบินน้ำ เจ็ทสกีที่ติดตั้งเครื่องยนต์ภายในหรือภายนอก หรือพาหนะอื่นใดที่ใช้หรือสามารถใช้เป็นขนส่งทางน้ำได้เข้าไปในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้มีกิจกรรมว่ายน้ำ หรือพื้นที่ที่มีทุ่น (มาตรา 15(2)) และในทุกพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้มีกิจกรรมว่ายน้ำนั้น จะต้องมีกันชน (Buffer) 10 เมตร ล้อมรอบ โดยห้ามมิให้เรือแล่นด้วยความเร็วเกิน 3 น็อต (มาตรา 16) แต่ในกรณีเรือที่มีใบอนุญาตปฏิบัติงานในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตดังกล่าวนั้น จะต้องปล่อยทุ่นลอยตามที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด โดยมีเส้นทางที่เรือสามารถแล่นเข้าและออกจากฝั่งได้อย่างเหมาะสม และในกรณีที่มีบริเวณสำหรับว่ายน้ำโดยมีทุ่นลอยอยู่นั้น เส้นทางเดินเรือจะต้องอยู่ทางด้านใดด้านหนึ่งของพื้นที่นั้น และจะต้องไม่อยู่บริเวณตรงกลาง โดยทุ่นที่ลอยเพื่อเป็นเส้นทางเรือ นั้น ฝั่งขวาจะเป็นทุ่นสีแดงมีแถบสีขาว และฝั่งซ้ายจะเป็นทุ่นสีเขียวมีแถบสีขาว ในทิศทางที่หันเข้าหาฝั่ง

และในส่วนสำคัญที่สุดที่ส่งผลให้พระราชบัญญัติฉบับนี้ บังคับใช้เกิดประสิทธิภาพอย่างยิ่ง คือ ในส่วนของบทลงโทษสำหรับผู้ที่ได้กระทำความผิด โดยมีทั้งโทษปรับและโทษจำคุก ดังต่อไปนี้ คือ ผู้ที่ปฏิบัติงานในฐานะเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย โดยไม่มีใบอนุญาตเพื่อปฏิบัติงานดังกล่าว (มาตรา 18) หรือ บุคคลใดทำร้ายเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หรือ ชัดขวางมิให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยปฏิบัติหน้าที่ จะต้องถูกปรับไม่เกิน 1 แสนดอลลาร์ หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 19) และในกรณีที่บุคคลใดจงใจทำให้เสียหายหรือทำลายอุปกรณ์ช่วยชีวิตใดๆ (มาตรา 20) หรือ ตกปลาในระยะ 50 เมตรจากชายหาดหรือบริเวณที่ได้รับอนุญาต จะต้องถูกปรับไม่เกิน 2 แสนดอลลาร์ หรือจำคุกไม่เกิน 12 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 21) นอกจากนี้ บุคคลใดก็ตามซึ่งอยู่ในพื้นที่บริเวณชายหาดหรือบริเวณที่ได้รับอนุญาต แล่นเรือ เจ็ทสกี หรือเรืออื่นใด นอกพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต (บริเวณที่มีทุ่นกำหนดพื้นที่) หรือด้วยความเร็วเกินกว่า 3 น็อตในพื้นที่ที่มีทุ่นลอยกำหนดพื้นที่นั้น จะต้องถูกปรับไม่เกิน 5 แสนดอลลาร์ หรือจำคุกไม่เกิน 12 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 22) และในส่วนของใบอนุญาตสำหรับปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในพื้นที่

บริเวณชายหาดนั้น หากบุคคลใด อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต อันทำให้การประกาศหรือข้อความใดๆ เป็นเท็จหรือทำให้เกิดการเข้าใจผิด หรือ ส่งมอบเอกสารอันเป็นเท็จหรือเอกสารอื่นใดที่ทำให้เข้าใจผิดอันเกี่ยวกับความรู้ความสามารถ ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลอื่นที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง หรือ ผลิตหรือใช้เอกสารใดๆ อันเป็นข้อมูลเท็จ เพื่อให้ได้มาซึ่งใบอนุญาต หรือ ปลอมแปลงหรือแก้ไขข้อมูลใดๆ ที่มีอยู่ในใบอนุญาต จะต้องถูกปรับไม่เกิน 1 แสนดอลลาร์ หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 23) หรือ ในกรณีที่ผู้ใดว่าจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่ไม่มีใบอนุญาตให้ปฏิบัติงาน จะต้องถูกปรับไม่เกิน 2 แสนดอลลาร์ หรือจำคุกไม่เกิน 12 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 24) หรือ หากบุคคลใดฝ่าฝืนคำสั่งที่ขอด้วยกฎหมายที่กระทำไปเพื่อความปลอดภัย ความเพลินเพลินและความสะดวกสบายของผู้ใช้บริการบริเวณชายหาด จะต้องถูกปรับไม่เกิน 5 หมื่นดอลลาร์ หรือจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 25) หรือ ในกรณีที่บุคคลใด ทำการซ่อมบำรุง รวมถึงการล้างทำความสะอาดตัวถัง การเติมน้ำมันเรือในทะเล ยกเว้นในพื้นที่ที่กำหนดไว้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นโดยเฉพาะ และภายในระยะ 100 เมตร ของพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต (มาตรา 26) หรือ ใช้งานเรือด้วยความเร็วเกิน 3 น็อต ภายในพื้นที่กันชน (Buffer) ตามมาตรา 16 จะต้องถูกปรับไม่เกิน 2 แสน 5 หมื่นดอลลาร์ หรือจำคุกไม่เกิน 12 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 27) และในส่วนสุดท้าย กรณีที่บุคคลใดที่ปฏิบัติงานในพื้นที่บริเวณชายหาด โดยปราศจากอุปกรณ์ช่วยชีวิต (Without Keeping) ตามที่กำหนดไว้ภายใต้กฎข้อบังคับฉบับนี้ (มาตรา 28) หรือ ดำเนินกิจการบริเวณชายหาดโดยปราศจากเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตอันเกี่ยวกับชายหาด หรือคำสั่งใดๆ ที่ออกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องถูกปรับไม่เกิน 5 แสนดอลลาร์ หรือจำคุกไม่เกิน 12 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 29) แต่อย่างไรก็ตาม สามารถอุทธรณ์คำสั่งหรือกฎข้อบังคับต่างๆ ที่ออกโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายข้อบังคับฉบับนี้ อันเกี่ยวเนื่องด้วยคำสั่งที่จะขออุทธรณ์ เหตุผล ระยะเวลา การพิจารณาอุทธรณ์ (มาตรา 30-33) (Beach Control (Safety Measures) Regulations, 2006)

นอกจากพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการบังคับใช้เพื่อความปลอดภัยในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะแล้วนั้น ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีทั่วโลกได้ประสบกับสถานการณ์โรคระบาดอย่างรุนแรงและได้รับผลกระทบกันอย่างแพร่หลาย กล่าวคือ โรค Covid-2 (Coronavirus COVID-19) ซึ่งทางภาครัฐของประเทศจาไมกาและนายกรัฐมนตรี (Prime Minister of Jamaica) มิได้นิ่งนอนใจแต่อย่างใดกับการจัดการโรคระบาดให้ควบคู่ไปกับ

เศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวของประเทศเมื่อสถานการณ์ได้คลี่คลายแล้วบ้างแล้ว จึงปรากฏเป็นกฎหมายฉบับย่อยขึ้นมาอีกหลายฉบับ โดยฉบับที่ได้ทำการศึกษาและค้นคว้า คือ พระราชบัญญัติการบริหารความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (มาตรการในการบังคับใช้) หมายเลข 3 คำสั่ง, 2564 ซึ่งมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2564 ได้มีการจัดมาตรการดูแลความปลอดภัยและการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 บริเวณชายหาด กล่าวคือ The Disaster Risk Management Act (Enforcement Measures) No.3 Order, 2021 ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

ชายหาดที่ได้รับอนุญาต ไม่ว่าจะตามพระราชบัญญัติ The Beach Control Act. หรือตามพระราชบัญญัติอื่นก็ตาม จะยังคงปิดให้บริการ และชายหาดที่ไม่จำเป็นต้องได้รับใบอนุญาต เนื่องจากเป็นชายหาดสาธารณะ สามารถเปิดให้บริการในช่วงเวลา 06.00 -18.00 นาฬิกา และต้องมีการกำกับดูแลพื้นที่บริเวณชายหาดเพื่อให้แน่ใจว่ามีการปฏิบัติตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้ (มาตรา 5) คือ

- 1) ผู้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่สาธารณะ จะต้องรักษาระยะห่างอย่างน้อย 182.88 เซนติเมตร หรือ 6 ฟุต จากบุคคลอื่น (Social Distancing) และ
- 2) เมื่ออยู่ในสถานที่สาธารณะ ซึ่งรวมถึงหลีกเลี่ยงพื้นที่เสี่ยง สถานที่ทำงาน ยานพาหนะสาธารณะ จะต้องสวมใส่หน้ากากอนามัยที่พอดีกับใบหน้า เพื่อปกปิดจมูกและปากของบุคคลนั้น เว้นเสียแต่ว่า
 - (a) เป็นสมาชิกในครัวเรือน ครอบครัวเดียวกัน หรือการรวมกลุ่มกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปซึ่งเป็นบุคคลใกล้ชิด
 - (b) ไม่จำเป็นต้องสวมใส่หน้ากากอนามัยขณะอยู่ในน้ำ
- 3) พื้นที่บริเวณนั้น สามารถให้บริการครั้งละไม่เกิน 15 คน และจะต้องรักษาระยะห่างอย่างน้อย 182.88 เซนติเมตร หรือ 6 ฟุต จากบุคคลอื่น
- 4) เครื่องหมายแสดงระยะห่าง (Distancing Markers) เช่น ธง ป้าย กรวย และเชือก วางไว้เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ระบุไว้
- 5) ผู้ประกอบการบริเวณชายหาดจะไม่จัดหาเก้าอี้ชายหาดให้ แต่ผู้ที่มาชายหาดสามารถนำเก้าอี้ของตนเองเข้ามาในพื้นที่ได้
- 6) กิจกรรมบริเวณชายหาดจำกัดเฉพาะการว่ายน้ำ ออกกำลังกาย อาบแดด (Sunbathing) โดยมีระยะห่างตามที่กำหนดไว้ ส่วนงานสังสรรค์ริมชายหาด (Beach Parties) และกิจกรรมแบบกลุ่ม อาทิ ฟุตบอล หรือวอลเลย์บอล จะต้องได้รับการอนุญาตเสียก่อน

7) ร้านอาหารบริเวณชายหาด ได้รับอนุญาตให้เปิดปิดในช่วงเวลาทำการของชายหาด โดยผู้ประกอบการห้ามจัดหาที่นั่งสำหรับรับประทานอาหาร และจะต้องจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานและลูกค้าสำหรับการล้างมือหรือฆ่าเชื้อ

8) ห้ามผู้ประกอบการหรือพ่อค้าแม่ค้าเดินจำหน่ายอาหารบริเวณชายหาด

9) จะต้องมีการดูแลสถานที่ ประจำอยู่บริเวณนอกห้องสุขาและห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า ในช่วงเวลาเปิดทำการของชายหาด

10) ห้องสุขาของชายหาดจะต้องได้รับการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อ อย่างน้อยทุก 3 ชั่วโมง

11) ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าของชายหาดจะต้องผ่านการฆ่าเชื้อหลังการใช้งานทุกครั้ง

12) ฝักบัวอาบน้ำกลางแจ้ง ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดเรื่องการรักษาระยะห่าง โดยมีเครื่องหมายระบุว่ากำลังผู้มีผู้ใช้งานหรือรอการใช้งาน

13) จะต้องมีการพนักงานเพียงพอต่อการบังคับใช้ข้อกำหนดดังกล่าว

14) สนามเด็กเล่น (Playgrounds) ยังคงปิดให้บริการ

จะเห็นได้ว่า มีการใช้มาตรการทางกฎหมายและบังคับใช้อย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่งผลให้เกิดความปลอดภัยในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะ (The Disaster Risk Management Act (Enforcement Measures) No.3 Order, 2021) โดยทั้งนี้ ได้มีส่วนของบทลงโทษทางอาญา มีทั้งโทษจำคุกและปรับที่รุนแรง สำหรับผู้ที่ได้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติเพื่อความปลอดภัยในบริเวณชายหาด จะส่งผลให้ผู้คนในพื้นที่ดังกล่าวปฏิบัติตามและเกรงกลัวต่อกฎหมาย จึงจะทำให้กฎหมายมีความศักดิ์สิทธิ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งทั้งหมดทั้งมวลนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดที่ว่า การท่องเที่ยวต้องควบคู่ไปกับความปลอดภัย ทางภาครัฐของประเทศจาไมกาได้ตระหนักถึงในส่วนนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงได้มีการวางรากฐานมาจากนโยบายชายหาด (Beach Policy Part C, 2000) จนมาเป็นกฎหมายจัดการพื้นที่บริเวณชายหาดเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ที่มาเข้าใช้บริการ เนื่องจากพฤติกรรมการท่องเที่ยวของประชาชนในประเทศจาไมกาและนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ ประกอบการขยายตัวด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ส่งผลให้พื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะ รวมถึง กิจกรรมทางน้ำและกิจกรรมชายหาดได้รับความนิยมน่าสนใจยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้เอง จึงทำให้มักจะประสบกับปัญหาด้านความปลอดภัยในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะ อันเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่อาจจะส่งผลกระทบต่อและสร้างความ

เสียหายได้ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขกฎหมายฉบับนี้ไว้โดยเฉพาะ ซึ่งเป็นกฎหมายที่แยกออกมาต่างหากจาก The Beach Control Act, 1956 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการดูแลชายหาดสาธารณะของประเทศจาไมกา โดยมีวัตถุประสงค์ในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ผู้ที่มาเข้าใช้บริการในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะ เพื่อเป็นการรับรองและคุ้มครองด้านความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และอนามัยของผู้ที่มาเข้าใช้บริการในพื้นที่บริเวณดังกล่าว และไม่ต้องทำให้เกิดอุบัติเหตุหรือความเสียหายขึ้นในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะ อันจะทำให้เกิดความหวาดกลัวต่อการท่องเที่ยวและการทำกิจกรรมในพื้นที่บริเวณชายหาด ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของประเทศจาไมกาได้ ซึ่งตามกฎหมายฉบับนี้ เป็นไปโดยคาดหวังว่าจะป้องกันและดูแลความปลอดภัยในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะให้แก่ผู้ที่มาเข้าใช้บริการ อันทำให้ชายหาดสาธารณะของประเทศจาไมกาประสบความสำเร็จด้านความปลอดภัยเป็นอย่างดี

สรุป

จากผลของการศึกษาในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลความปลอดภัยในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะ ตามกฎหมายของประเทศจาไมกาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า ประเทศจาไมกาได้มีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการดูแลความปลอดภัยในพื้นที่บริเวณดังกล่าวเป็นการเฉพาะ โดยได้บัญญัติเป็นกฎหมายซึ่งมีสภาพบังคับใช้และบทลงโทษของการฝ่าฝืนกฎหมาย กล่าวคือ กฎหมาย The Beach Control (Safety Measures) Regulations, 2006 ซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ได้กำหนดให้มี The Natural Resources Conservation เป็นหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการดูแลความปลอดภัยในพื้นที่บริเวณชายหาด (The Beach Control Safety Measures), กรมตำรวจ (The Jamaica Beach Police Department) ที่ได้รับการก่อตั้งโดยสภาเทศบาลเมือง (City Council) และแผนกชายหาดและทะเล (A Beach and a Marine Division) ในการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่บริเวณชายหาดโดยเฉพาะ เพื่อคอยตรวจสอบการดำเนินงานและปฏิบัติหน้าที่ทั้งในส่วนของการภาครัฐและภาคเอกชน ให้ดำเนินการด้านความปลอดภัยในพื้นที่บริเวณดังกล่าว โดยมีความมุ่งหวังว่าจะป้องกันและดูแลความปลอดภัยในพื้นที่นั้นให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ในส่วนของภาคเอกชน ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการประเภทโรงแรม รีสอร์ท สโมสร หรืออื่นๆ ที่อยู่ในพื้นที่บริเวณชายหาด จำต้องจัดให้มีมาตรการดูแลความปลอดภัยในพื้นที่บริเวณชายหาดให้แก่ผู้ที่มาเข้าใช้บริการในพื้นที่บริเวณชายหาด อาทิ การจัดจ้างพนักงานรักษาความปลอดภัยที่มีใบอนุญาตในการปฏิบัติหน้าที่ โดยจะต้องคอยเฝ้าระวังสังเกตการณ์ เพื่อรักษาความปลอดภัยในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะหรือในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต และจะต้องคอยตรวจสอบกิจกรรมหรือความผิดปกติใดๆ ในพื้นที่บริเวณดังกล่าวให้เป็นไปโดยเรียบร้อย นอกจากนี้ จะต้องจัดให้มีอุปกรณ์ช่วยเหลือชีวิตที่ครบถ้วนและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน กำหนดเวลาเปิดและปิดของพื้นที่ชายหาดสาธารณะ รวมไปถึง การกำหนดโซนนิ่งในการทำกิจกรรมโดยการใช้นุ่นสีต่างๆ และกันชน ซึ่งหากพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตใดฝ่าฝืน ก็อาจจะถูกปิดกิจการได้ (National Environment and Planning Agency (NEPA), 2019)

3. ได้บัญญัติโทษของการฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นการลงโทษผู้ที่กระทำความผิดในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะ ซึ่งระบุไว้ทั้งโทษปรับ จำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ ในอัตราที่ค่อนข้างสูงและรุนแรง ก่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อการฝ่าฝืนกฎหมายมากยิ่งขึ้น อันทำให้ชายหาดสาธารณะของประเทศจางไมกาประสบความสำเร็จด้านความปลอดภัยตามที่ทางภาครัฐมุ่งหมายให้เป็นในทัศนะของผู้เขียนเห็นว่า กฎหมายเกี่ยวกับการดูแลความปลอดภัยในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะ ตามกฎหมายของประเทศจางไมกา เป็นกฎหมายอีกประเทศหนึ่งที่น่าสนใจและควรที่จะมีการนำมาศึกษาวิเคราะห์และถอดบทเรียนจากผลการบังคับใช้กฎหมายของประเทศจางไมกา เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกฎหมายของประเทศไทย เพื่อป้องกันและดูแลความปลอดภัยในพื้นที่บริเวณชายหาดสาธารณะให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพบริบทของสังคมไทยในปัจจุบันต่อไป

เอกสารอ้างอิง

Beach Control (Safety Measures) Regulations. (2006). Retrieved September 3, 2022, from http://elaw.org/sites/default/files/content_type_law_attachment/beach-control-reg-2006.pdf

- Beach Policy Part C. (2000). Title 4.7 Safety. Retrieved August 29, 2022, from <http://www.nepa.gov.jm/sites/default/files/2019-12/BeachPolicy2000.pdf>
- Beach Policy Part D. (2000). Title 5. Retrieved August 31, 2022, from <http://www.nepa.gov.jm/sites/default/files/2019-12/BeachPolicy2000.pdf>
- MapNALL. (2012). แผนที่ - ประเทศจาเมกา (Jamaica). เรียกใช้เมื่อ 10 สิงหาคม 2565 จาก http://www.mapnall.com/th/แผนที่-ประเทศจาเมกา_1072763.html
- Nadine, W. H. (2015). Jamaicans flock unlicensed beaches which do not have the basic safety requirements. Retrieved August 26, 2022, from <https://jamaica-gleaner.com/article/lead-stories/20150719/jamaicans-flock-unlicensed-beaches-which-do-not-have-basic-safety>
- National Environment and Planning Agency (NEPA). (2019). A Discussion Paper towards Developing a National Policy on Ocean and Coastal Zone Management. Retrieved August 24, 2022, from <https://www.nepa.gov.jm/sites/default/files/2019-12/BeachPolicy2000.pdf>
- Rado, C. (2021). 17 Best Beaches in Jamaica – Top Public Beaches Spots. Retrieved August 16, 2022, from <https://familydestinationsguide.com/best-beaches-in-jamaica/>
- The City of Jamaica Beach, Texas. (2018). Jamaica Beach Police Department. Retrieved August 20, 2022, from <http://www.ci.jamaicabeach.tx.us/departments.htm#Top>
- The Disaster Risk Management Act (Enforcement Measures) No.3 Order. (2021). Retrieved September 9, 2022, from <https://www.moh.gov.jm/wp-content/uploads/2021/02/DRM-Enforcement-Measures-Order-2021.pdf>
- The Planet World. (2021). 16 สถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมในจาเมกา - คู่มือ 2019. เรียกใช้เมื่อ 13 สิงหาคม 2565 จาก <http://th.theplantsworld.com/1183-jamaica-jam-th>

พลวัตของกฎหมายการศึกษาขั้นพื้นฐานในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์*

DYNAMICS OF BASIC EDUCATIONAL LAW IN THE REPUBLIC OF THE PHILIPPINES

สัชชัย นิระมล

Sanchai Niramol

มหาวิทยาลัยรังสิต

Rangsit University, Thailand

E-mail: sanchai.n62@rsu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลมาจากระบบการศึกษาของสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะการแบ่งระดับชั้นการศึกษา เนื่องจากสหรัฐอเมริกาได้เข้ามาปกครองหมู่เกาะฟิลิปปินส์อยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง ทำให้กฎหมายการศึกษาของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้รับการพัฒนามาโดยลำดับ นับตั้งแต่มีการสถาปนาสาธารณรัฐขึ้น รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ทุกฉบับต่างให้การรับรองสิทธิของพลเมืองทางการศึกษามาโดยตลอด พลเมืองฟิลิปปินส์มีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันยังมีบทบัญญัติกล่าวถึงการศึกษาภาคบังคับเป็นครั้งแรก โดยกำหนดให้ระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ อย่างไรก็ตาม สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ประสบปัญหาทางการศึกษาอย่างหนัก อันเนื่องมาจากการออกจากการเรียนกลางคันและผู้เรียนต่อระดับมัธยมศึกษาลดลง จึงนำไปสู่การตรารัฐบัญญัติแห่งสาธารณรัฐหมายเลข 10533 เพื่อปฏิรูปการศึกษา โดยมุ่งหวังเพิ่มศักยภาพของชาวฟิลิปปินส์ในตลาดแรงงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในระบบการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มระยะเวลาในการศึกษาภาคบังคับให้สูงถึง 13 ปี ครอบคลุมการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาทุกระดับ ทำให้ระยะเวลาในการศึกษาภาคบังคับและการเรียนโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสามารถประกบกันได้ อย่างแนบสนิท

คำสำคัญ: การศึกษาภาคบังคับ, การศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย, สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

* Received 11 September 2022; Revised 23 September 2022; Accepted 19 December 2022

Abstract

Education in the Republic of the Philippines has been influenced by the education system of the United States of America, especially the class division since the United States of America governed the Philippine Islands for a while. Thus, the Philippine Educational Law has been developed consequently. Since the establishment of the Republic, every constitution of the Republic of the Philippines has always ensured the rights of citizens' access to education. Therefore, Filipino citizens have the right to education without fees, and the current constitution also contains a provision that mentions compulsory education for the first time. Elementary education is compulsory. However, the Republic of the Philippines encountered critical problems in education related to dropouts and decreasing number of secondary school students, leading to the enactment of the Republic Act No. 10533 for educational reformation with an aim to increase the potential of Filipinos in the labor market and good quality of life, resulting in major changes in the education system, especially the extended period in compulsory education up to 13 years applicable to education at all levels of kindergarten, primary and secondary education. As a result, the period of compulsory study and free education was closely correlated.

Keywords: Compulsory Education, Free Education, Republic of the Philippines

บทนำ

ก่อนจะมาเป็นสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ดังเช่นในปัจจุบัน ในอดีตหมู่เกาะฟิลิปปินส์ผ่านยุคสมัยแห่งความขัดแย้งและสงครามแย่งชิงดินแดนจากประเทศผู้ล่าอาณานิคมมาก่อน โดยเคยตกเป็นอาณานิคมของจักรวรรดิสเปนมาตั้งแต่ราวศตวรรษที่ 16 เป็นระยะเวลายาวนานกว่า 300 ปี ต่อมาได้กลายเป็นรัฐในอารักขาของสหรัฐอเมริกาหรือเครือจักรภพฟิลิปปินส์อยู่อีกกว่า 48 ปี จนกระทั่งได้รับเอกราชโดยสมบูรณ์ในปี ค.ศ. 1946 จึงทำให้การจัดการศึกษาของฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลมาจากระบบการศึกษาของประเทศที่เคยเข้ามาปกครอง โดยเฉพาะจากสหรัฐอเมริกาซึ่งปกครองในยุคลหลัง การจัดการศึกษาในช่วงตกเป็นอาณานิคมของจักรวรรดิ

สเปนเป็นการจัดการศึกษาตามหลักคำสอนทางศาสนา คริสตจักรดำเนินการจัดการศึกษาผ่านทางมิชชันนารีที่เดินทางมายังหมู่เกาะฟิลิปปินส์เพื่อให้ความรู้และเผยแพร่ศาสนาคริสต์ รวมถึงการสอนภาษาและวัฒนธรรมสเปน โดยมีการเปิดโรงเรียนสำหรับเด็กชายและหญิงซึ่งเทียบเท่ากับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในปัจจุบัน การจัดการศึกษาในยุคนี้มีการออกพระราชกฤษฎีกาทางการศึกษา ค.ศ. 1863 (The Educational Decree of 1863) จัดให้มีระบบการศึกษาของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายภายใต้การดำเนินการของรัฐบาล ทั้งยังกำหนดให้แต่ละเมืองจะต้องจัดตั้งโรงเรียนประถมสำหรับเด็กชายและหญิงอย่างน้อยหนึ่งโรงเรียนซึ่งไม่ใช่โรงเรียนสอนศาสนา โดยอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของเทศบาล และต้องจัดให้ชาวฟิลิปปินส์ทุกคนได้รับการศึกษาโดยไม่มีค่าใช้จ่ายในระดับประถมศึกษาโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติและชนชั้นทางสังคม กฎหมายดังกล่าวนำไปสู่การเจริญเติบโตของกลุ่มปัญญาชนฟิลิปปินส์ในเวลาต่อมา (K12 Academics, n.d.)

หลังจากสงครามปฏิวัติฟิลิปปินส์เพื่อต่อต้านอำนาจการปกครองของจักรวรรดิสเปนนำไปสู่การสถาปนาสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ที่ 1 แม้ว่าจะมีการปิดโรงเรียนที่จัดตั้งและดูแลโดยจักรวรรดิสเปน แต่รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฉบับมาโลโลส (The Malolos Constitution) ในมาตราที่ 23 ยังคงให้การยอมรับว่าการจัดการศึกษาของรัฐต้องจัดให้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายโดยมีผลบังคับในทุกโรงเรียนของรัฐ (K12 Academics, n.d.) กระทั่งเกิดสงครามฟิลิปปินส์ - สหรัฐอเมริกาจนนำไปสู่การยอมรับสิทธิของสหรัฐอเมริกาเหนือฟิลิปปินส์ ทำให้สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ที่ 1 ล่มสลายลงและหมู่เกาะฟิลิปปินส์ตกอยู่ภายใต้การปกครองของสหรัฐอเมริกามา นับแต่นั้น การจัดการศึกษาในช่วงที่เป็นรัฐในอารักขาของสหรัฐอเมริกา การศึกษาในระบบโรงเรียนมัธยมศึกษา (The High School System) ได้รับการสนับสนุนจากราชการส่วนจังหวัด จนนำไปสู่การออกรัฐบัญญัติหมายเลข 372 (Act No. 372) ในปี ค.ศ. 1902 ให้มีการจัดตั้งโรงเรียนประจำจังหวัด และกฎหมายอื่น ๆ อีกหลายฉบับ เช่น รัฐบัญญัติแห่งเครื่องจักรกฎหมายเลข 586 แต่การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกว่าจะเริ่มขึ้นก็หลังปี ค.ศ. 1910 ไปแล้ว อันเนื่องมาจากความต้องการในการจ้างแรงงานที่มีความรู้และทักษะในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม ซึ่งส่งผลให้ค่าจ้างของผู้จบระดับมัธยมศึกษาในการจ้างงานสูงกว่าผู้ที่จบแค่ระดับประถมศึกษา (K12 Academics, n.d.) แม้ต่อมาสหรัฐอเมริกาจะสละอำนาจการปกครองฟิลิปปินส์แล้ว แต่พัฒนาการในการจัดการศึกษาของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ยังคงเปลี่ยนแปลงเรื่อยมา ท่ามกลางการเปลี่ยนผ่านทางการเมืองสู่การปกครองในระบอบ

สาธารณรัฐ ตลอดจนจนถึงการเกิดการปฏิวัติพลังประชาชนเพื่อต่อต้านการปกครองในระบบเผด็จการและฟื้นฟูระบอบประชาธิปไตยภายในประเทศอีกครั้ง จวบจนถึงปัจจุบันกฎหมายการศึกษาของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ก็ยังคงได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ไม่กี่ปีที่ผ่านมากฎหมายการศึกษาของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้รับการปฏิรูปครั้งใหญ่ มีการตรารัฐบัญญัติแห่งสาธารณรัฐหมายเลข 10533 ส่งผลให้ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งระยะเวลาในการศึกษาภาคบังคับที่เพิ่มมากขึ้น ข้อมูลจากสถาบันสถิติแห่งยูเนสโกระบุว่าตั้งแต่ปี ค.ศ. 2015 เป็นต้นมา ระยะเวลาในการศึกษาภาคบังคับโดยเฉลี่ยทั่วโลกอยู่ที่ 10 ปี (The World Bank, 2022) ขณะที่สาธารณรัฐฟิลิปปินส์กลับเป็นประเทศแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เพิ่มระยะเวลาการศึกษาภาคบังคับให้สูงกว่าค่าเฉลี่ยดังกล่าว จึงอาจมองได้ว่าความเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายการศึกษาครั้งนี้เป็นความก้าวหน้าครั้งสำคัญของการศึกษาในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ก่อนการปฏิรูปการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ค.ศ. 1987 (Constitution of the Philippine 1987) เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีสาระสำคัญอยู่ในหมวดที่ 14 มาตรา 1 วางหลักกฎหมายไว้ว่า “รัฐต้องคุ้มครองและส่งเสริมให้พลเมืองทุกคนมีสิทธิในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกระดับ” และมาตรา 2 อนุมาตรา 2 ความว่า “รัฐต้องจัดตั้งและรักษาไว้ซึ่งระบบการศึกษาของรัฐแบบไม่เสียค่าใช้จ่ายทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทั้งนี้ การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับสำหรับเด็กที่อยู่ในวัยเรียนทุกคน” จะเห็นว่ามีคำสำคัญที่ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญ ได้แก่ การศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย นับตั้งแต่มีการตรารัฐธรรมนูญฉบับแรก คือ รัฐธรรมนูญมาโลโลส ค.ศ. 1899 (The 1899 Malolos Constitution) จนกระทั่งถึงรัฐธรรมนูญแห่งเสรีภาพ ค.ศ. 1986 (The 1986 Freedom Constitution) รัฐธรรมนูญทุกฉบับต่างยืนยันในหลักการของการให้การศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย อันเป็นการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายแก่พลเมืองฟิลิปปินส์ ไม่ว่าจะเป็ระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา ส่วนการศึกษาภาคบังคับแม้จะเคยมีปรากฏในรัฐบัญญัติแห่งเครือจักรภพหมายเลข 586 (Commonwealth Act No. 586) และรัฐบัญญัติแห่งสาธารณรัฐหมายเลข 896 (Republic Act No. 896) (Llego, M. A., n.d.) แต่ไม่เคยปรากฏในกฎหมายระดับรัฐธรรมนูญมาก่อน โดยบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาค

บังคับเพิ่มมีปรากฏขึ้นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 1987 อันเป็นรัฐธรรมนูญที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน

เหตุที่ต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาภาคบังคับ อันเนื่องมาจากกฎหมายเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในทางนโยบาย เพื่อทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการศึกษาให้มากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มชนชายขอบ การบังคับให้เด็กต้องเรียนต่อจะส่งผลต่อความสมดุลในตลาดแรงงานโดยเฉพาะทางรายได้ กล่าวคือ ยังมีการศึกษาสูงยังมีรายได้จากการจ้างงานที่สูงตามไปด้วย สิ่งนี้เองที่ทำให้การศึกษาถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ และยังส่งผลในระยะยาวที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจนได้อีกด้วย การเปลี่ยนแปลงกฎหมายการศึกษาภาคบังคับถือว่าเป็นการแทรกแซงทางนโยบายที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่มีการศึกษาต่ำอันเป็นการลงทุนในทรัพยากรมนุษย์อย่างหนึ่ง แม้การเพิ่มระยะเวลาในการศึกษาภาคบังคับทำได้ง่ายในทางการเมือง ในอีกด้านหนึ่งการปฏิรูปการศึกษาภาคบังคับนั้นย่อมนำมาซึ่งค่าใช้จ่ายที่สูงอย่างเลี่ยงไม่ได้ รวมถึงต้องคำนึงถึงการแบ่งระดับชั้นในทางการศึกษาและต้องกระจายการเข้าถึงการศึกษาออกไปในวงกว้างด้วย (Harmon, C. P., 2017) การเพิ่มระยะเวลาในการศึกษาภาคบังคับจึงเป็นนโยบายหนึ่งที่มีความสำคัญและถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในประเทศต่างๆ

การศึกษาภาคบังคับตามรัฐบัญญัติแห่งสาธารณรัฐหมายเลข 9155 (Republic Act No. 9155) หรือ รัฐบัญญัติว่าด้วยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ค.ศ. 2001 (Governance of Basic Education Act of 2001) เป็นกฎหมายหลักที่กำหนดนโยบายแห่งรัฐในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังความที่ปรากฏในมาตรา 2 ว่า “ขอประกาศนโยบายแห่งรัฐเพื่อปกป้องและส่งเสริมสิทธิของพลเมืองทุกคนในการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ ให้เด็กฟิลิปปินส์ทุกคนเข้าถึงการศึกษาโดยเป็นการศึกษาแบบให้เปล่าทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา โดยการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ การศึกษาดังกล่าวรวมถึงระบบการศึกษาเรียนรู้ที่เป็นทางเลือกให้แก่เยาวชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนและพลเมืองที่เป็นผู้ใหญ่ด้วย เป้าหมายของการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ประชาชนมีทักษะ ความรู้ และคุณค่าที่จำเป็นสำหรับการเป็นพลเมือง เพื่อให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีความรักชาติพึ่งพาตนเองได้ และมีความเอื้ออารีต่อกัน โรงเรียนถือเป็นหัวใจของการศึกษาในระบบและเป็นสิ่งที่เด็กเรียนรู้ โดยโรงเรียนต้องมีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ดีที่สุดเท่าที่เป็นไปได้สำหรับผู้เรียนทุกคน” โดยรัฐบัญญัตินี้ได้นิยาม การศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่า หมายถึง

“การศึกษาที่มุ่งตอบสนองความต้องการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นรากฐานไปสู่การเรียนรู้ที่สูงขึ้น ครอบคลุมการศึกษาปฐมวัย ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ตลอดจนจากระบบการเรียนรู้ทางเลือกสำหรับเยาวชนนอกโรงเรียนและผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ และรวมถึงการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการพิเศษ” ระบบการศึกษาโดยทั่วไปของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ก่อนการปฏิรูปการศึกษา เริ่มที่การศึกษาระดับประถมศึกษาที่เรียกว่า Paasalang Elementarya เป็นการศึกษาในภาคบังคับตามที่กำหนดในกฎหมาย โดยมี 6 ระดับชั้น ใช้ระยะเวลาเรียน 6 ปี แบ่งเป็นระดับต้น 3 ปีและระดับกลาง 3 ปี จากนั้นจึงเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาที่เรียกว่า Paaralang Sekundarya เป็นการศึกษาตามความสมัครใจมี 4 ระดับใช้ระยะเวลาเรียน 4 ปี (คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2563)รัฐกำหนดเป็นมาตรการภาคบังคับว่าเด็กทุกคนจะต้องเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาเท่านั้น โดยไม่รวมถึงการเรียนในระดับมัธยมศึกษาด้วย ขอบเขตของการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกว้างขวางและครอบคลุมมากกว่าการศึกษาภาคบังคับ อย่างไรก็ตาม กฎหมายทั้งสองฉบับให้ความสำคัญกับการศึกษาในฐานะสิทธิของพลเมืองที่จะต้องเข้าถึงการศึกษาอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง ทั้งยังได้เน้นย้ำว่าการศึกษาจะต้องเป็นแบบให้เปล่าซึ่งผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษา ซึ่งครอบคลุมทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาภาคบังคับทั้งหมด นอกจากนี้ รัฐบัญญัติแห่งสาธารณรัฐหมายเลข 9155 ยังได้ให้นิยามของผู้เรียน ไว้ค่อนข้างน่าสนใจว่าหมายถึง “บุคคลที่ไฝ่หาทักษะการรู้หนังสือขั้นพื้นฐานและทักษะการใช้ชีวิตหรือบริการสนับสนุนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน” แสดงให้เห็นว่า รัฐตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง โดยถือว่าการศึกษาคือเป็นเครื่องมือและหนทางที่จะนำไปสู่การยกระดับความเป็นอยู่ของพลเมืองทำให้มีคุณภาพในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นได้ อันเป็นการใช้หลักคิดที่ว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศต่อไป

ส่วนการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่น่าสนใจ ซึ่งตราขึ้นมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1988 คือ รัฐบัญญัติแห่งสาธารณรัฐหมายเลข 6655 (Republic Act No. 6655) หรือ รัฐบัญญัติว่าด้วยการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ค.ศ. 1988 (Free Public Secondary Education Act of 1988) อันเป็นกฎหมายที่กำหนดนโยบายของรัฐในการที่จะจัดให้มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ให้แก่พลเมืองที่มีคุณสมบัติทุกคนและส่งเสริมการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกกระดับ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1) ขอบเขตของสิทธิและข้อยกเว้น บทบัญญัติตามมาตรา 4 วางหลักกฎหมายไว้ว่าระบบการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จะเริ่มในปีการศึกษา 1988

– 1989 โดยนักเรียนที่เรียนหลักสูตรมัธยมศึกษาในโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยของรัฐ โรงเรียนเฉพาะทาง โรงเรียนการค้า โรงเรียนเทคนิค โรงเรียนพาณิชย์ โรงเรียนอาชีววะ โรงเรียนการประมง และโรงเรียนกิจกรรมที่จัดตั้งโดยกฎหมายไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมอื่นของโรงเรียน ยกเว้น ค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวกับการเป็นสมาชิกภาพในโรงเรียน เช่น บัตรประจำตัว ชมรมในโรงเรียน และสิ่งพิมพ์ อาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมได้ (คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2563) อย่างไรก็ตาม ในวรรคท้ายของมาตรา 3 ได้เน้นย้ำถึงเงื่อนไขของค่าธรรมเนียมที่สามารถเรียกเก็บได้ไว้ว่า การไม่ชำระค่าธรรมเนียมเหล่านี้จะไม่เป็นอุปสรรคต่อการลงทะเบียนเรียนหรือการสำเร็จการศึกษาของนักเรียนคนใด ทั้งนี้ มาตรา 3 ได้ให้นิยามของค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ไว้ดังนี้ ค่าเล่าเรียน หมายถึง ค่าธรรมเนียมที่แสดงถึงค่าใช้จ่ายโดยตรงในการเรียนการสอน การฝึกอบรม และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ และสำหรับการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนและการฝึกอบรมของนักเรียน รวมถึงการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนและการฝึกอบรมด้วย และนิยามค่าธรรมเนียมอื่นของโรงเรียน หมายถึง ค่าธรรมเนียมที่ครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่จำเป็นอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน รวมถึงค่ารักษาพยาบาลและทันตกรรม การกีฬา ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ และค่าธรรมเนียมการฝึกกองทัพประชาชน หรือสิ่งอื่นใด ๆ

2) ข้อจำกัดของสิทธิ บทบัญญัติตามมาตรา 6 วางหลักกฎหมายไว้ว่า สิทธิของนักเรียนที่จะได้รับประโยชน์จากการศึกษาในโรงเรียนมัธยมของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายจะสิ้นสุดลง หากเรียนไม่ผ่านมากกว่าครึ่งของวิชาที่ลงทะเบียนเรียนเป็นเวลาสองปีการศึกษาติดต่อกัน เว้นแต่มีเหตุผลที่พอจะรับฟังได้ โดยที่การศึกษาของฟิลิปปินส์ถือว่าเป็นสิทธิของพลเมืองที่จะต้องได้รับตามรัฐธรรมนูญโดยที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัตินี้จะพบรายละเอียดที่น่าสนใจว่า แม้รัฐจะให้สิทธิทางการศึกษาแต่เป็นการให้สิทธิแบบมีเงื่อนไข กล่าวคือ การสอบไม่ผ่านหรือไม่สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดนำไปสู่การระงับซึ่งสิทธิทางการศึกษาที่รัฐจัดให้ โดยระยะเวลาสองปีการศึกษาถือว่าเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมที่รัฐยังคงให้โอกาสนักเรียนจะได้แก้ไขผลการศึกษาให้ดีขึ้น เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวผลการเรียนยังคงไม่ดีขึ้นหน้าที่ของรัฐในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาที่มีต่อบุคคลนั้นย่อมเป็นอันสิ้นสุดลงด้วย ทำให้รัฐสามารถกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบที่เกิดจากสิทธิที่จะได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายของพลเมืองได้

มูลเหตุและการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ประสบปัญหาทางการศึกษาในหลาย ๆ ด้าน โดยรายงานขององค์การยูเนสโกเกี่ยวกับการศึกษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 2008 พบว่าอัตราการเข้าร่วมและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในการศึกษาขั้นพื้นฐานของฟิลิปปินส์ลดลงจากในปี ค.ศ. 2000 ที่มีจำนวนร้อยละ 96.8 กลับมีจำนวนลดลงในปี ค.ศ. 2005 อยู่ที่ร้อยละ 84.4 นอกจากนี้ ยังมีปัญหาการออกเรียนกลางคืนซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออัตราการเรียนจบในชั้นประถมศึกษาลดลงอีกด้วย โดยมีสาเหตุหลัก ๆ มาจากปัญหาในการจัดการทางการเงิน ส่วนในระดับมัธยมศึกษาประสบปัญหาที่มีผู้เข้าเรียนลดลงเช่นกัน โดยมีอัตราการเข้าเรียนในปี ค.ศ. 2005 มีจำนวนร้อยละ 58.5 ซึ่งลดลงจากปี ค.ศ. 2000 ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 66 ในขณะที่อัตราการรู้หนังสือของเยาวชนในประเทศแม้ว่าจะยังคงสูงในระดับภูมิภาคแต่กลับมีอัตราลดลงจากร้อยละ 96.6 ในปี ค.ศ. 1990 เหลือร้อยละ 95.1 ในปี ค.ศ. 2003 ทำให้ฟิลิปปินส์เป็นประเทศเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีอัตราการรู้หนังสือของเยาวชนลดลง เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้มีการตราบัญญัติแห่งสาธารณรัฐหมายเลข 10533 ขึ้นในปี ค.ศ. 2013 เป็นผลให้ฟิลิปปินส์มีการเปลี่ยนแปลงระบบโครงสร้างของการศึกษาขั้นพื้นฐานและการใช้จ่ายทางการศึกษา (Macha et al., 2018) ซึ่งเป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกับการศึกษาแบบ K-12 ซึ่งครอบคลุมการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี และสำหรับการศึกษาในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ยังรวมถึงการศึกษาระดับอนุบาลด้วย

รัฐบัญญัติแห่งสาธารณรัฐหมายเลข 10533 (Republic Act No. 10533) หรือ รัฐบัญญัติว่าด้วยการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบยกระดับ (Enhanced Basic Education Act of 2013) เป็นกฎหมายที่ได้รับการตราขึ้นในปี ค.ศ. 2013 และบังคับใช้อย่างเต็มรูปแบบในปี ค.ศ. 2017 (คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2563) โดยสามารถสรุปสาระสำคัญได้ 2 ประการ ได้แก่

ประการแรก คือ เจตนารมณ์ ที่ว่า รัฐต้องจัดตั้ง รักษา และสนับสนุนระบบการศึกษาที่สมบูรณ์ เพียงพอ และบูรณาการระบบการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของประชาชน ประเทศ และสังคมโดยรวม ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐจะต้องสร้างระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาพลเมืองให้มีขีดความสามารถและมีความรับผิดชอบ มีความชำนาญ ทักษะ และคุณค่าเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการทำงาน การจะบรรลุวัตถุประสงค์นี้ได้ รัฐต้องให้โอกาสนักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันในระดับโลกได้โดยใช้หลักสูตรที่

เหมาะสมในการสอนซึ่งเทียบเท่ากับมาตรฐานสากล ขยายเป้าหมายของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเตรียมความพร้อมในการศึกษาระดับอุดมศึกษา สร้างโอกาสในการทำงานทางอาชีพและวิชาการ ตลอดจนงานสร้างสรรค์ กีฬา และการจ้างงานของผู้ประกอบการในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกระแสโลกาภิวัตน์ที่เพิ่มขึ้น และทำให้การศึกษายึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและตอบสนองต่อความต้องการ ความสามารถทางปัญญาและวัฒนธรรม สถานการณ์และความหลากหลายของผู้เรียน โรงเรียน และชุมชนผ่านภาษาที่เหมาะสมในการสอนและการเรียนรู้ รวมถึงภาษาแม่เป็นแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้ รัฐบัญญัติดังกล่าวได้เน้นย้ำนิยามการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้เช่นเดียวกับรัฐบัญญัติแห่งสาธารณรัฐหมายเลข 9155

ประการที่สอง คือ การปรับปรุงระบบการศึกษา ตามมาตรา 4 วางหลักกฎหมายไว้ว่า “โปรแกรมการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบยกระดับ ประกอบไปด้วย การศึกษาระดับอนุบาลอย่างน้อย 1 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา 6 ปี และการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 6 ปี ตามลำดับ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาประกอบไปด้วย มัธยมศึกษาตอนต้น 4 ปี (Junior High School) และมัธยมศึกษาตอนปลาย 2 ปี (Senior High School) โดยการศึกษาระดับอนุบาล หมายถึง หนึ่งปีของการศึกษาขั้นเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กอายุ อย่างน้อย 5 ปี ซึ่งเป็นข้อกำหนดเบื้องต้น การศึกษาระดับประถมศึกษา หมายถึง ระยะเวลาที่สองของการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคบังคับประกอบด้วย 6 ปี อายุของผู้เข้าศึกษาในระดับนี้โดยทั่วไป คือ 6 ปี และการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หมายถึง ระยะเวลาสามของการศึกษาภาคบังคับ ประกอบด้วยการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 4 ปี และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2 ปี อายุของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย คือ 12 ปี และ 16 ปีตามลำดับ

ดังนั้น ระบบการศึกษาจากเดิมที่แบ่งเป็นระดับประถมศึกษา 6 ปีอันเป็นการศึกษาภาคบังคับ และระดับมัธยมศึกษา 4 ปีอันเป็นการศึกษาตามความสมัครใจ เปลี่ยนแปลงเป็นการศึกษาในระบบใหม่แบบ K-12 โดยมีการจัดรูปแบบเป็นแบบ 6 – 4 – 2 ตามโปรแกรมการศึกษาแบบยกระดับที่แบ่งเป็นระดับอนุบาล 1 ปี ระดับประถมศึกษา 6 ปี และระดับมัธยมศึกษา 6 ปี ซึ่งการศึกษาทุกระดับจัดเป็นการศึกษาภาคบังคับทั้งหมดโดยมีระยะเวลาที่ต้องศึกษารวม 13 ปี ทั้งนี้ การนับชั้นปีหรือเกรด เป็นดังนี้ ประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 เป็นเกรด 1 – 6 มัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 1 – 4 เป็นเกรด 7 – 10 และมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 5 – 6 เป็นเกรด 11 – 12 ซึ่งเหตุผลของการจัดหลักสูตรการศึกษาจำนวน 13 ปี ถือเป็นมาตรฐานที่ทั่วโลกให้การยอมรับสำหรับนักเรียนและผู้มีวิชาชีพ โดยการเพิ่มขึ้นของระยะเวลาเรียนใน

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอีก 2 ปี เป็นผลดีที่จะสร้างบุคคลากรเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันทีเมื่อสำเร็จการศึกษาในขั้นนี้ และผู้จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ หรือความต้องการได้มากกว่า ดังนั้น จำนวนปีที่ต้องศึกษาที่เพิ่มมากขึ้นจึงเป็นไปเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของชาวฟิลิปปินส์ในตลาดโลก (คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2563)

หมายเหตุ ไม่รวมการศึกษาในระดับอนุบาล

ภาพที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบระบบการศึกษาก่อนและหลังการปฏิรูปกฎหมายการศึกษาของฟิลิปปินส์

ส่วนที่น่าสนใจของกฎหมายการศึกษาฟิลิปปินส์ คือ การประกบกันได้อย่างแนบสนิทของระยะเวลาที่รัฐบังคับให้ต้องเรียนกับระยะเวลาที่รัฐเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเรียน ซึ่งคือจนจบเกรด 12 เทียบเท่ากับวุฒิระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อันสอดคล้องกับคุณวุฒิทางการศึกษาขั้นต่ำที่สังคมการทำงานสมัยใหม่ต้องการในการจ้างแรงงาน รัฐจึงเข้ามามีบทบาทหลักในการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือเพื่อบังคับให้ผู้เรียนต้องเรียนเพิ่มมากขึ้น หากมองย้อนไปในอดีตจะพบว่ารัฐบังคับให้พลเมืองต้องจบการศึกษาเพียงเกรด 6 เทียบเท่ากับวุฒิระดับประถมศึกษา ขณะที่รัฐสนับสนุนการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายจนจบระดับมัธยมศึกษามาเป็นระยะเวลานานแล้ว ซึ่งแต่เดิมเป็นการศึกษาตามความสมัครใจที่รัฐเน้นการสนับสนุนให้ผู้ที่ต้องการเรียนต่อสามารถเรียนได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย หลังการปฏิรูปกฎหมายการศึกษาเพิ่มระยะเวลาในการศึกษาภาคบังคับให้มากขึ้นถึง 13 ปี (The Lawphil Project, n.d.)

พัฒนาการทางกฎหมายส่วนนี้เองจึงแสดงให้เห็นว่ารัฐเน้นการใช้อำนาจเชิงบังคับมากขึ้นกว่าแต่ก่อน อันเป็นการกระตุ้นผลลัพธ์จากการลงทุนในมนุษย์ทางการศึกษาของรัฐ

สรุป

กฎหมายการศึกษาของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน โดยมีมุมมองต่อการศึกษาว่าจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน รัฐได้เล็งเห็นความสำคัญของจึงใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการยกระดับความรู้และคุณวุฒิของพลเมืองให้เหมาะสมต่อตลาดแรงงาน โดยการออกกฎหมายเพื่อเพิ่มระยะเวลาในการศึกษาภาคบังคับเพิ่มขึ้นถึง 13 ปี ครอบคลุมการศึกษาเกรด 12 ซึ่งเทียบเท่าคุณวุฒิระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมด โดยรัฐได้ให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาอันเป็นสิทธิของพลเมืองฟิลิปปินส์ตามรัฐธรรมนูญในการศึกษาระดับดังกล่าวมาแต่เดิมอยู่แล้ว กฎหมายดังกล่าวจึงทำให้เกิดการประกบกันอย่างแนบสนิทของระยะเวลาในการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ให้เกิดประสิทธิภาพในการยกระดับคุณวุฒิทางการศึกษาของพลเมือง

ข้อเสนอแนะ

ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย หากไม่นับรวมการศึกษาระดับอนุบาลจะมีระยะเวลาในการเรียนทั้งสิ้น 12 ปี โดยเป็นการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี จากนั้นจึงเป็นการศึกษาตามความสมัครใจอีก 3 ปี ซึ่งการศึกษาในระดับดังกล่าวรัฐบาลให้การสนับสนุนเป็นการศึกษาโดยไม่มีค่าใช้จ่ายเป็นจำนวน 12 ปี ทำให้ระยะเวลาที่รัฐบังคับให้พลเมืองต้องเรียนน้อยกว่าระยะเวลาที่รัฐให้การรับผิดชอบค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยจึงยังคงมีส่วนที่เหลื่อมล้ำกันอยู่ในทางระยะเวลา ดังนั้น จึงควรมีการนำลักษณะเด่นจากการปฏิรูปกฎหมายการศึกษาขั้นพื้นฐานของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ มาเป็นแนวทางในการปรับใช้กับกฎหมายการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย โดยเพิ่มระยะเวลาในการศึกษาภาคบังคับเป็น 12 ปี ให้ครอบคลุมการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์อย่างสูงสุดจากการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐจัดให้

เอกสารอ้างอิง

- คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. (2563). รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ ข้อมูลกฎหมายของประเทศฟิลิปปินส์และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสังคม วัฒนธรรม การเมือง และความมั่นคงของประเทศฟิลิปปินส์. เข้าถึงได้จาก [https://lawforasean.krisdika.go.th/File/files/Philippine_Society%20\(Thai\).pdf](https://lawforasean.krisdika.go.th/File/files/Philippine_Society%20(Thai).pdf)
- Harmon, C. P. (2017). How effective is compulsory schooling as a policy instrument? Retrieved from IZA World of Labor: <https://wol.iza.org/articles/how-effective-is-compulsory-schooling-as-a-policy-instrument/long>
- K12 Academics. (n.d.). History of Education in the Philippines. Retrieved from <https://www.k12academics.com/Education%20Worldwide/Education%20in%20the%20Philippines/history-education-philippines>
- Llego, M. A. (n.d.). Legal Bases of the Philippine Educational System. Teacherph. Retrieved from https://www.teacherph.com/legal-bases-of-philippine-educational-system/#1_Act_No_74
- Macha et al. (2018). Education in the Philippines. Retrieved from WENR World Education News+ Reviews: <https://wenr.wes.org/2018/03/education-in-the-philippines>
- The Lawphil Project. (n.d.). 1987 Constitution of the Republic of the Philippines. Retrieved from <https://lawphil.net/consti/cons1987.html>
- The World Bank. (2022). Compulsory education, duration (years). Retrieved from <https://data.worldbank.org/indicator/SE.COM.DURS>

การจัดการความขัดแย้งและการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการเจรจาต่อรอง*

CONFLICT MANAGEMENT AND DISPUTE RESOLUTION BY NEGOTIATION

ภวิศา โชติชนาวรรธ

Pavisa Chottanawat

สำนักงานกฎหมายบีไอจี ลอว์ แอนด์ पार्टเนอร์ส

B.I.G. LAW AND PARTNERS, Thailand

E-mail: Pavisa.ci@gmail.com

บทคัดย่อ

การเจรจาต่อรอง เป็นพื้นฐานทางวิปฏิบัติของมนุษย์ในการจัดการความขัดแย้งต่างๆ ที่มีขึ้นในการดำรงชีวิตในทุกๆ เรื่องอันเป็นไปตามธรรมชาติของมนุษย์มาช้านานแล้ว นอกจากนั้นยังเป็นวิธีการระงับข้อพิพาทต่าง ๆ เช่น ข้อพิพาททางแพ่งและพาณิชย์ อาญา มหาชน หรือแม้แต่ข้อพิพาทระหว่างประเทศ และไม่ว่าในขั้นตอนใด ไม่ว่าก่อนการดำเนินคดี ความในระบอบของรัฐ หรือ เมื่อมีการดำเนินกระบวนการตามบริบทกฎหมายที่รัฐจัดให้แล้วก็ตาม การเจรจาต่อรองก็ยังคงมีความสำคัญและยังต้องเป็นศาสตร์และศิลป์ ในการดำเนินการและให้เป็นที่ไปตามขั้นตอนและกระบวนการจัดการนั้นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการเจรจาต่อรอง เป็นวิธีดั้งเดิมตามธรรมชาติของมนุษย์ที่เกิดจากมนุษย์ทั้งสองฝ่ายหรือกว่านั้นที่ขัดแย้งกันหรือมีข้อพิพาทกัน มีโอกาสได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกัน ปรับเปลี่ยนข้อมูล ประโยชน์ ความพึงพอใจ ระหว่างกันโดยตรง โดยปราศจากการแทรกแซงจากบุคคลอื่นหรือระบบใด ๆ ที่มีการจัดให้มีขึ้น ไม่ว่าจะจากภาคเอกชน เช่น การไกล่เกลี่ย การอนุญาโตตุลาการ หรือภาครัฐ เช่น ระบบศาล สถาบันอนุญาโตตุลาการต่างๆ เป็นต้น การเจรจาต่อรองถ้าสามารถยุติความขัดแย้งได้จึงเป็นการยุติความขัดแย้งที่ค่อนข้างจะทำให้คู่พิพาทสิ้นสุดความขัดแย้งหรือข้อพิพาทได้จริง ข้อสำคัญจึงให้ความสำคัญเป็นธรรมที่ได้รับความพึงพอใจทั้งสองฝ่ายด้วยตัวเองเป็นคนกำหนดและตกลงทุกอย่างด้วยตนเอง รักษาข้อมูลเรื่องต่างๆ ไม่ให้เผยแพร่ไปอันอาจก่อให้เกิดผลกระทบ

* Received 22 September 2022; Revised 14 December 2022; Accepted 19 December 2022

หรือความเสียหายอย่างหนึ่งอย่างใดขึ้นได้ด้วย กับทั้งยังเป็นวิธีการที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนอะไรมาก ประหยัดค่าใช้จ่าย ค่าดำเนินการอื่นๆ ไปได้มาก กับทั้งยังสะดวกรวดเร็วทันใจอีกด้วย

คำสำคัญ: ความขัดแย้ง, การระงับข้อพิพาท, การเจรจาต่อรอง

Abstract

Negotiation It is the basis for the human way of dealing with conflicts. that occur in every living the nature of man for a long time. It is also a way to settle disputes such as civil and commercial disputes, criminal, public or even international disputes. and at any stage whether before litigation in the state system or when the process is carried out in the context of the law provided by the state. Negotiation is still important and it must be a science and an art. in the implementation and in accordance with the procedures and processes of such management effectively how to negotiate It is the inherently primitive way of human beings caused by two or more conflicting or disputed human parties. had the opportunity to talk and exchange Modify information, benefits, satisfaction between them directly. without interference from any other person or system that has been held, whether from the private sector, such as mediation arbitration or the government sector, such as the court system, various arbitration institutions, etc. Negotiating if the conflict can be settled, therefore, it is quite likely that the parties to the conflict or the dispute can be settled. The important thing is to provide fairness that is satisfied by both parties, they determine and agree on everything by themselves. Maintain information not to spread, which may cause any impact or damage as well and it is also a method that is not very complicated, save cost since other operating costs can go a lot, and it's also quick and easy.

Keywords: Conflict, Dispute Resolution, Negotiation

บทนำ

จากหลักความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันของ “มนุษย์” ทุกคน การรับรองขั้นพื้นฐานของ “มนุษย์” ที่เท่าเทียมกัน หลักความศักดิ์สิทธิ์แห่งการแสดงเจตนา หลัก “ตกลง” (Negotiation Principle) ที่นำไปสู่การก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระบุ ซึ่งสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมาย ที่มีอยู่บนพื้นฐานของความขัดแย้งอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของระบบภายในของมนุษย์แต่ละคนที่มีการรับรู้ ความรู้สึกนึกคิด การปรุงแต่งในจิตใจอยู่ตลอดเวลา (Phrakruvinaidhon Suriya Kongkawai and Thaneer Vorapatr, 2021) ความคิดในระบบการปรุงแต่งของแต่ละคนที่แตกต่างกัน ก่อให้เกิดความขัดแย้งมากมาย ต่อเนื่องยาวนานมาควบคู่กับการเริ่มมีมนุษยชาติเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันและในอนาคตอีกต่อไป และแน่นอนมนุษย์ก็ได้พัฒนาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นไปสู่การจัดการความขัดแย้งในรูปแบบวิธีการ ของระดับต่าง ๆ ทั้งในภาคเอกชน ได้แก่ การเจรจาต่อรอง การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และการอนุญาโตตุลาการ และนำไปสู่การจัดการความขัดแย้งโดยรัฐ ในระบบของกระบวนการยุติธรรม ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความต่าง ๆ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาล และการอนุญาโตตุลาการในศาล (Stephen B Goldberg, Eric D. Green and Frank A. Sander, 1985) เป็นต้น

อวัยวะที่ใช้ในการสื่อสารทำความเข้าใจตามธรรมชาติได้ดีที่สุดคือ “ปาก” ซึ่งเป็นอวัยวะส่วนที่สามารถออกเสียง สื่อสารเป็นภาษาพูดได้ พัฒนาการการพูดจึงเกิดขึ้นกับมนุษย์ตั้งแต่ยุคเริ่มต้นของการเกิดมีชีวิต และพัฒนาการทางภาษาก็ได้เริ่มก่อตัวขึ้นเรื่อย ๆ ตามกาลเวลา ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนในเวลาต่อมา จนในที่สุดการพูด การเจรจา เป็นพื้นฐานสำคัญของมนุษย์ในการติดต่อสื่อสารกันเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ยุคปัจจุบันสังคมโลกและประเทศไทยมีการเจริญเติบโตทางด้านประชากรสูงมากขึ้น มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม การเทคโนโลยีการสื่อสารรวดเร็วทันใจมาก เข้าสู่ยุคเทคโนโลยีดิจิทัล การปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์มีมากขึ้น ทั้งทางด้านวาจา ภาษาเขียน ภาพภาพเคลื่อนไหว ในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะระบบโทรศัพท์ไร้สายทำให้เร่งปฏิบัติการเจรจาต่อรองของมนุษย์ในยุคนี้ได้อย่างมากขึ้นและรวดเร็วขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เมื่อการเจรจาสัมฤทธิ์ผล ก็ประสบความสำเร็จในกิจการพึงประสงค์ แต่ถ้าเจรจาหรือสื่อสารแล้วเกิดความขัดแย้ง ก็เป็นปัญหาที่ต้องรีบดำเนินการบริหารจัดการความขัดแย้งให้ยุติได้อย่างรวดเร็ว เพราะถ้า

ข้อความขัดแย้งในบางเรื่องจะขยายผลเป็นข้อพิพาท และเติบโตจนสร้างความเสียหายได้อย่างรวดเร็วเช่นกัน

กระแสการจัดการความขัดแย้งและการระงับข้อพิพาทในปัจจุบันทิศทางในการระงับข้อพิพาทได้มุ่งเน้นไปที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแต่สิ่งหนึ่งที่เราอาจมองข้ามไปคือ ในทุกวิธีการระงับข้อพิพาทต่างต้องใช้พื้นฐานจากการเจรจา เป็นพื้นฐานสำคัญไม่ว่าจะเป็นการไกล่เกลี่ยอนุญาโตตุลาการ ไม่ว่าจะในศาลหรือนอกศาลก็ตามที่ การเจรจา จึงเป็นทั้งทักษะและเครื่องมือสำคัญในการระงับข้อพิพาทในทุก ๆ วิธีก็ว่าได้

การเจรจาต่อรอง คือ ศิลปะในการค้นหาผลประโยชน์ร่วมกัน (Ken Langdon, 2006) หากมีการเปิดรับฟังกับระหว่างคู่พิพาท และสามารถรวมขอมกันได้ย่อมส่งผลต่อการระงับความขัดแย้งหรือข้อพิพาทให้ยุติลงได้ด้วยสันติวิธี จึงเป็นวิธีการที่ทำให้ในทุก ๆ สังคม ไม่ว่าจะเล็ก ๆ ในองค์กรใดองค์กรหนึ่ง หรือระดับชุมชน ท้องถิ่น ระดับประเทศ หรือระดับระหว่างประเทศ สามารถอยู่ร่วมกันได้ด้วยความสงบเรียบร้อย และพัฒนาในมิติต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ได้อย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals) การเจรจาต่อรองจึงเป็นพื้นฐานการพัฒนาที่สำคัญในทุกมิติ

ความขัดแย้งและการจัดการความขัดแย้ง

ความขัดแย้งเกิดขึ้นในสังคมและในโลกใบนี้ตลอดเวลาในทุกระดับ จนอาจกล่าวได้ว่าความขัดแย้งคือกลไกหรือระบบของมนุษย์ก็ว่าได้ ไม่ว่าจะในตัวเอง ในครอบครัว เพื่อน องค์กร ระหว่างครอบครัว ระหว่างองค์กร ในประเทศและระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเราจะชอบความขัดแย้งหรือไม่ก็ตาม แต่เราหรือมนุษย์ก็ต้องอยู่กับความขัดแย้งไปตลอดชีวิตอย่างปฏิเสธไม่ได้ ซึ่งความขัดแย้งอาจเริ่มเกิดจากความรู้สึกนึกคิดภายในของบุคคลก่อน และเมื่อเกิดการไตร่ตรองแล้วก็อาจนำไปสู่ความขัดแย้งที่แสดงออกมาด้วย กาย วาจา อันนำไปสู่การเป็นข้อพิพาทได้ สิ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นชนวนของความขัดแย้งอาจมาจาก อารมณ์ความรู้สึก ความเชื่อ ศาสนา ผลประโยชน์ ข้อมูลข่าวสาร พฤติกรรม อำนาจ เป็นส่วนใหญ่

ความหมายของคำว่า “ความขัดแย้ง” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

คำว่า “ขัดแย้ง” หมายถึง ไม่ลงรอยกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

คำว่า “แย้ง” หมายถึง ไม่ตรงหรือลงรอยเดียวกัน ต้านไว้ ทานไว้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

ความขัดแย้งนั้นประกอบด้วยอาการทั้ง ขัด และ แย้ง นั่นคือแต่ละฝ่ายนอกจากจะไม่ทำตามกันแล้ว ยังต้านทานไว้อีกด้วย

คำว่า “ข้อพิพาท” (dispute) หมายถึง “การพูด การเถียงกันหรือโต้เถียงกัน” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

ใน Black’s law dictionary หมายถึง “ข้อขัดแย้ง ข้อโต้เถียง การขัดแย้ง การเรียกร้องสิทธิ การอ้างสิทธิ การเรียกร้องของอีกฝ่ายหนึ่ง ฯลฯ ในลักษณะของการกระทำนี้จะต้องประกอบด้วยคู่กรณี 2 ฝ่ายขึ้นไปเกิดการโต้แย้งกัน” (Henry Campbell Black, 1979)

ข้อพิพาทจึงหมายถึง บุคคล 2 ฝ่ายเป็นอย่างน้อยมีการขัดแย้งกันในเรื่องของการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ประโยชน์ หรือความต้องการต่าง ๆ

คำว่า “การบริหารจัดการความขัดแย้ง”

ลักษณะเด่นของการเจรจาต่อรองเพื่อการยุติความขัดแย้งหรือข้อพิพาท

1.เป็นธรรม เพราะดำเนินการเจรจาด้วยผู้ที่มีอำนาจเต็มคือคู่กรณีเอง ผลได้ผลเสียย่อมเกิดจากความพึงพอใจของทั้งสองฝ่ายเป็นฐานคิดในการตัดสินใจทุกประเด็น

2.รักษาความลับของข้อมูล ในระดับดีมากเพราะเป็นวิธีการจัดการความขัดแย้งโดยคู่ขัดแย้งเอง ไม่มีบุคคลที่สาม หรือฝ่ายรัฐเข้ามาเกี่ยวข้องเลย

3.เป็นกลาง ในทางกระบวนการเจรจาต่อรองขจัดปัญหาความเป็นกลางจากบุคคลที่สามในการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอื่น ๆ ออกไปได้อย่างเด็ดขาด เช่น การไกล่เกลี่ยนอกศาล หรือในศาล การอนุญาโตตุลาการในศาลหรือนอกศาล การพิจารณาคดีในศาล เป็นต้น

4.เชี่ยวชาญ เป็นอีกมิติที่สำคัญเพราะการที่คู่ขัดแย้งหรือคู่พิพาทมาเจรจาต่อรองกันย่อมเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ มากกว่าใคร

5.รวดเร็ว คู่ขัดแย้งหรือคู่พิพาทมาเจรจาต่อรองกันด้วยตนเอง ย่อมสิ้นสุดกระบวนการได้รวดเร็ว ใช้เวลาสั้น

6.ประหยัด เพราะไม่ต้องมีค่าใช้จ่ายบุคคลที่สาม ค่าธรรมเนียม ค่าจ้างทนายความ ค่าธรรมเนียมศาล และอื่น ๆ อีกมากมาย ประหยัดทั้งเงิน เวลา และลดค่าใช้จ่ายของภาครัฐ

7.มีกลไกการบังคับที่มีประสิทธิภาพ เมื่อตกลงกันได้ก็มีการทำบันทึกข้อตกลง และการยอมรับบังคับตามที่ตกลงกัน และถ้าการเจรจาเป็นไปด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ข้อสรุป

ในการเจรจาเป็นที่พึงพอใจของทั้งสองฝ่าย นั้นหมายถึงการปฏิบัติต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

8.การรักษาสัมพันธภาพระหว่างคู่ความ การเจรจาต่อรองนับว่าเป็นวิธีการที่การรักษาสัมพันธภาพระหว่างคู่ความได้มากที่สุด เมื่อเทียบกับ การไกล่เกลี่ย การอนุญาโตตุลาการ การดำเนินคดีในศาล (อรวรรณ สุทธิพิทักษ์, 2551)

วิธีการระงับข้อพิพาท

วิธีการระงับข้อพิพาทที่หลักฐานทางวิชาการและทางปฏิบัติปรากฏการนำมาใช้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. การระงับข้อพิพาทนอกระบบศาล เป็นการระงับข้อพิพาทที่มีทั้งเกิดขึ้นจากการพัฒนาการของคนในสังคมตามธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น พอสรุปวิธีการได้ดังนี้

1) การเจรจาต่อรอง (Negotiation) เป็นวิธีการที่เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่ใช้การพูดการคุยกันเป็นการเพิ่มหรือลดความขัดแย้ง การพูด หรือ การเจรจาต่อรอง จึงเป็นเหมือนเหรียญ 2 ด้านที่สามารถพูดไปทางลบก็ได้ เกิดความขัดแย้ง เกิดข้อพิพาท และอาจเกิดกระทำผิดที่รุนแรงทางอาญาก็ได้ ในขณะที่เดียวกันในอีกด้านหนึ่งก็เป็นการพูด หรือเจรจาต่อรองที่นำไปสู่การลดหรือยุติความขัดแย้งได้อย่างหมดจด หรือที่เรียกว่าใช้วาจาคำพูดในทางบวก การเจรจาต่อรองหรือการพูดจึงเป็นวิถีธรรมชาติที่มนุษย์พึงเข้าใจและใช้การพูดหรือการเจรจาต่อรองระหว่างมนุษย์ด้วยกันในด้านบวกเป็นหลัก ก็จะนำมาซึ่งสันติวัฒนธรรม ความสงบเรียบร้อยของสังคม ชุมชน ครอบครัว และระหว่างบุคคลได้ ขั้นตอนของการเจรจาต่อรองจึงต้องมีการเตรียม การสร้างสายสัมพันธ์ การเจรจา การยื่นข้อเสนอ การต่อรอง ภาษา กาย การใช้ภาษาทางการพูด และในส่วนท้าย การประเมินผลการเจรจาประสิทธิภาพของการเจรจา (Anne Laws, 2006)

2) การประชุมกลุ่ม (Meeting) เป็นวิธีการจัดการความขัดแย้งและหรือการระงับข้อพิพาทที่มีลักษณะการเข้าประชุมเป็นกลุ่ม จะกระทำในลักษณะสองฝ่ายหรือหลายฝ่ายก็ได้ เพื่อการเจรจาพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดและมุมมองระหว่างกัน เพื่อนำไปสู่การได้ข้อยุติที่เห็นพ้องต้องกัน เพื่อลดหรือขจัดความขัดแย้งลงหรือจัดการกับปัญหาข้อพิพาทที่เกิดขึ้น การประชุมกลุ่มจึงต้องมีการวางแผนการประชุมกำหนดประเด็นความขัดแย้งหรือข้อพิพาท การเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้พูดแสดงความเห็นมุมมอง หรือจุดยืนของตนเอง สิ่งใดหรือเหตุ

ผลได้ที่รับได้หรือรับไม่ได้ และโอกาสในการยืดหยุ่นในการยอมรับซึ่งกันและกัน (Anne Laws, 2006) การประชุมกลุ่มจะยุติความขัดแย้ง หรือล้มเหลวมีโอกาสเป็นไปได้ทั้งสองทางพอ ๆ กัน การเตรียมความพร้อมด้านข้อมูล การให้เหตุให้ผล และทักษะการพูด การเจรจาต่อรองจึงเป็นส่วนสำคัญในผลลัพธ์ที่จะออกมาภายหลังการประชุมกลุ่ม

3) การไกล่เกลี่ยโดยคนกลาง (Mediation) เป็นไปตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.2562 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ออกมารองรับการไกล่เกลี่ยนอกศาลทั้งคดีแพ่งพาณิชย์และคดีอาญา โดยมีคนกลางมาทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้คู่พิพาททั้งสองฝ่ายสามารถตกลงกันได้ อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นและรับรองผลของการไกล่เกลี่ยที่เป็นความตกลงระหว่างคู่พิพาทที่มีผลบังคับได้จริง ในปัจจุบันการไกล่เกลี่ยโดยคนกลางได้รับความนิยมในการนำมาใช้มากทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีสถาบันไกล่เกลี่ยของภาครัฐและเอกชนเกิดขึ้น เช่น งานไกล่เกลี่ยข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม งานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสาธารณสุข งานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของสำนักงานกฎหมายเอกชน เป็นต้น โดยเห็นว่าจะเป็นการบริหารจัดการความขัดแย้งได้อย่างสันติวิธี และเป็นการลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลด้วย

4) การอนุญาโตตุลาการ (Arbitration) เป็นไปตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2545 อาจกล่าวได้ว่าเป็นการระงับข้อพิพาทที่มีกระบวนการที่เกิดขึ้นจากความตกลงของคู่พิพาทและตกลงในการดำเนินกระบวนการพิจารณา การอนุญาโตตุลาการจึงเกิดขึ้นจากสัญญาเป็นพื้นฐาน การจัดการความขัดแย้งหรือการระงับข้อพิพาทในต่างประเทศและประเทศไทยได้พัฒนาไปเป็นอนุญาโตตุลาการที่เป็นสถาบันอนุญาโตตุลาการเฉพาะกิจมากมาย เป็นสถาบันอนุญาโตตุลาการประกันภัย สถาบันอนุญาโตตุลาการทรัพย์สินทางปัญญา สถาบันอนุญาโตตุลาการทางการค้า เป็นต้น ซึ่งมีการยอมรับและการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศได้ในกรณีที่ประเทศที่มีการตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีกันไว้ก่อน จึงเป็นวิธีการที่มีพัฒนาการและมีความทันสมัยสอดคล้องกับการจัดการความขัดแย้งและการระงับข้อพิพาทที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้ดีมากวิธีหนึ่ง กับประสิทธิภาพของการบังคับตามคำชี้ขาดสามารถบังคับได้ดี

5) การสานเสวนา เป็นกระบวนการจัดการความขัดแย้งที่เกิดกับกลุ่มคนจำนวนมาก หรือหลายฝ่าย มีคนกลางเข้ามาดำเนินกระบวนการสานเสวนารับฟังความคิดเห็นร่วมกันและร่วมกันหาทางออกของข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทนั้น ๆ ร่วมกัน เพื่อให้ได้ข้อยุติของประเด็นต่าง ๆ นั้นร่วมกัน ในวิธีนี้มีการนำมาใช้อยู่บ้าง เช่น ในโครงการใหญ่ ๆ ของรัฐหรือ

เอกชนที่กระทบต่อผลประโยชน์ของคนหมู่มาก หรือชุมชน เช่น การสร้างเขื่อน การทำเหมืองแร่ เป็นต้น

6) การตกลงสถานะสิทธิเรียกร้องซึ่งกันและกัน เป็นการตกลงไว้ล่วงหน้าก่อนความขัดแย้งหรือข้อพิพาทจะเกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น สัญญาสถานะสิทธิเรียกร้องซึ่งกันและกันตามกรรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ เป็นการทำสัญญาตกลงกันไว้ล่วงหน้าว่าจะยกเว้นการฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการรับช่วงสิทธิตามกฎหมาย พบตัวอย่างการนำมาใช้คือ สัญญาสถานะสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายซึ่งกันและกันตามกรรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ ที่มีในการประกันภัยรถยนต์ในประเทศไทยและในต่างประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษ (Raout Colinvaux, 1984)

2. การระงับข้อพิพาทในระบบศาล เป็นกระบวนการบริหารจัดการข้อพิพาทโดยรัฐอำนวยความสะดวกธรรม์ให้กับประชาชน เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายปกครอง เป็นต้น เป็นกระบวนการที่มุ่งเสนอข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการพิจารณาตามที่กฎหมายกำหนด และให้องค์คณะผู้พิพากษาทำหน้าที่ในการมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง มีระบบการตรวจสอบ 3 ชั้นศาล คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ซึ่งเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา วิธีพิจารณาคดีปกครอง เป็นต้น ซึ่งมีกระบวนการและระบบ กลไก การดำเนินการตามกฎหมายซึ่งเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม แต่ในขณะเดียวกันประชาชนก็เข้าถึงหรือเข้าใจได้ยาก เพราะยากต่อการที่คนทั่วไปจะเข้าใจกระบวนการ ขั้นตอนดังกล่าว และสุดท้ายคำพิพากษาของศาลจะแสดงผลมีผิดมีถูก ไม่ได้เน้นการมีสันติวัฒนธรรม ต้นทุนของการจัดกระบวนการดำเนินคดีของรัฐมีราคาสูงเพราะต้องจ่ายกับบุคลากร ผู้พิพากษา และผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก เพื่อรองรับความขัดแย้งหรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างไม่จำกัดและมากขึ้นเรื่อยๆ ที่เติบโตตามจำนวนประชากรและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ของประเทศ ในขณะเดียวกันคดีของประชาชนเมื่อขึ้นศาลก็ต้องมีค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างทนายความ ค่าธรรมเนียมศาล และอื่นๆ ซึ่งอาจทำให้คนจำนวนหนึ่งที่ด้อยโอกาสและขาดทุนทรัพย์ก็อาจจะเข้าถึงได้ยาก นอกจากนั้นคดีบางประเภทก็ใช้ระยะเวลาในการดำเนินคดียาวนาน ก็ส่งผลต่อการตัดสินใจดำเนินคดีของคนในสังคมอีกเช่นกัน

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทในศาลและนอกศาล จากการวิเคราะห์วิธีการจัดการความขัดแย้งหรือระงับข้อพิพาทในศาลและนอกศาล พบว่าต่างก็มีข้อดีและข้อเสีย จุดอ่อน จุดแข็งที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้ที่จะใช้วิธีการต่าง ๆ เหล่านี้จึงต้องศึกษาทำความเข้าใจใน

วิธีการต่าง ๆ เพื่อการเลือกใช้วิธีการระงับข้อพิพาทที่เหมาะสมกับข้อพิพาทความขัดแย้งและ
คู่กรณี ปัจจุบันการเลือกใช้วิธีการใดจึงเป็นวิจรรย์ญาณที่ต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับข้อ
พิพาทที่เกิดขึ้น

การระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการเจรจาต่อรอง

ลักษณะข้อพิพาทที่เหมาะสมกับการใช้วิธีการเจรจาต่อรองจัดการความขัดแย้งได้ อาจ
ได้แก่

ข้อพิพาทเกี่ยวกับทางแพ่ง เป็นความขัดแย้งหรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลต่อ
บุคคล หรือกลุ่มบุคคล เป็นเรื่องของการโต้แย้งสิทธิทั่วไป เช่นเรื่อง นิติกรรมสัญญาทั่ว ๆ ไป
หรือสัญญาตามเอกเทศสัญญาที่เกิดขึ้นแต่ยังไม่ถึงระดับเป็นข้อพิพาททางพาณิชย์หรือทาง
ธุรกิจ เช่น ซื้อขาย แลกเปลี่ยน เช่า ให้ มรดก ทรัพย์สิน ทรัพย์สิน เป็นต้น

ข้อพิพาทเกี่ยวกับครอบครัว เป็นความขัดแย้งหรือข้อพิพาท ที่เกิดขึ้นเป็นปกติใน
ครอบครัวระหว่างสามีภริยา บุตร และวงศ์ญาติ ในเรื่องต่างๆ ในการใช้ชีวิตร่วมกันเป็นระยะ
เวลานาน ๆ ต่อเนื่องกันมาก็ย่อมมีส่วนที่เห็นเหมือนกันและคิดเห็นแตกต่างกันได้ เรื่องของ
อารมณ์ ความรู้สึก ผลประโยชน์ ฯลฯ สังเกตได้ว่าข้อพิพาทความขัดแย้งเรื่องครอบครัวมีมาก
ถึงขนาดภาครัฐถึงขนาดที่ต้องจัดให้มีแผนกศาลครอบครัว เพื่อรองรับข้อพิพาทของประชาชน

ข้อพิพาททางการแพทย์ (Peter Pronovost and Eric Vohr, 2010) เป็นข้อพิพาทที่
อาจเกิดขึ้นได้ในการเข้ารับการรักษาพยาบาล ซึ่งในยุคปัจจุบันการรักษาพยาบาลได้เปลี่ยนมา
เป็นการรักษาพยาบาลในเชิงธุรกิจมากขึ้น โรงพยาบาลเอกชน และคลินิก เปิดบริการเพิ่มขึ้น
มากมาย ตลอดทั้งเรื่องเกี่ยวกับศัลยกรรม ผ่าตัดเสริมความงาม ซึ่งในสังคมยุคใหม่นิยมกันมาก
ขึ้น สร้างรายได้เป็นเม็ดเงินทางธุรกิจความสวยความงามมากมาย ในทางความเป็นจริงพบว่ามี
ความขัดแย้ง และเป็นข้อพิพาทเกิดขึ้นมาก จากการบำบัดรักษาอาการของโรคและการ
ศัลยกรรมความงามต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว มีคดีขึ้นสู่ศาลในระดับนี้ ซึ่งทิศทางน่าจะเพิ่ม
จำนวนมากขึ้นๆ เนื่องจากความต้องการของคนในสังคมในการรักษาพยาบาลโรคต่าง ๆ ที่มี
มากขึ้น เช่น ความดันโลหิตสูง มะเร็ง เบาหวาน ตลอดทั้งจากการศัลยกรรมความงามที่ไม่บรรลุ
ตามความต้องการของผู้มารับบริการ เป็นต้น

ข้อพิพาททางธุรกิจ หรือข้อพิพาททางพาณิชย์ เป็นเรื่องของการค้าการลงทุนทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ มุ่งการผลิตการขายสินค้าและบริการ เพื่อเป้าหมายคือกำไร จากการลงทุน จึงมีทั้งระดับเอกชนรายย่อย ธุรกิจขนาดกลางและขนาดใหญ่ และในระดับระหว่างประเทศ ข้อพิพาทในเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องของผลประโยชน์เป็นอันดับแรกๆ

ข้อพิพาทในทางอาญา คือการกระทำที่เป็นการล่วงละเมิดต่อกฎหมายอาญาของรัฐ ที่บัญญัติขึ้นจากบรรทัดฐานหรือปทัสสถานของสังคม ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ฯลฯ ตามที่ปรากฏในประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติที่มีโทษในทางอาญา ซึ่งหากเป็นความผิดในลักษณะความผิดอันยอมความได้ หากมีการเจรจาต่อรองที่ดีก็อาจนำไปสู่ การยอมความในคดีอาญา ซึ่งทำให้สิทธิการดำเนินคดีอาญามาฟ้องระงับลงได้ หรือแม้เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน ก็มีประโยชน์ในเชิงเยียวยา การลดความขัดแย้ง และมีผลต่อผู้กระทำความผิดที่อาจได้รับความปรานีจากศาลในอัตราโทษที่น้อยลงหรือรอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษได้

ตามที่กล่าวมาแล้วรวมความว่าข้อพิพาททุกลักษณะที่กล่าวมาเป็นตัวอย่างล้วนแล้วแต่ใช้พื้นฐานมาจากการเจรจาต่อรองเป็นพื้นฐานในการจัดการความขัดแย้งหรือในขั้นของการระงับข้อพิพาทเป็นสำคัญด้วยทั้งสิ้น การเจรจาต่อรอง จึงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญของวิธีการจัดการความขัดแย้งในทุกๆ วิธี

หลักการในการเจรจาต่อรอง

โดยทั่วไปสำหรับผู้ที่จะเจรจาต่อรองสิ่งแรกคือ การเตรียมตัวให้พร้อมเพื่อเข้าสู่การเจรจาต่อรองกับอีกฝ่ายหนึ่งที่เราเห็นต่างจากเรา โดยการวิเคราะห์อีกฝ่ายหนึ่งให้เห็นความต้องการ จุดยืนของเขาต่างกับเรา

การควบคุมอารมณ์ มีสติ ใช้เทคนิคทางภาษาและการพูดเพื่อการครองใจฝ่ายตรงข้าม มีเป้าหมายที่มีกระบวนการเจรจาต่อรองเพื่อมุ่งผลสำเร็จได้ แบบ ชนะด้วยกัน หลีกเลี่ยงผลการแพ้ชนะ การศึกษาข้อมูลของประเด็นความขัดแย้งและข้อมูลบุคคลของผู้ที่จะมาเจรจาต่อรองด้วยจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเจรจาในแต่ละครั้งมาก

นอกจากการพูดที่ดี มีเหตุผล แล้วผู้เจรจาต่อรองก็ต้องเป็นผู้ฟังที่ดี เน้นการให้เหตุผล หลีกเลี่ยงการเจรจาแบบใช้อารมณ์ เพื่อทำให้เหตุผลสนับสนุนของเรานั้นน่าหนักน่าเชื่อถือและ อีกฝ่ายยินยอม (Ken Langdon, 2006)

พูดดี พูดเป็น พูดน่าเชื่อถือ ภาษาที่พูด น้ำหนักการออกเสียง ภาษากาย อากัปกิริยา เป็นปัจจัยสำคัญของการเจรจาต่อรองให้สัมฤทธิ์ผล

สรุป

การเจรจาต่อรองเป็นวิธีการตามธรรมชาติ โดยอวัยวะที่มนุษย์ทุกคนได้มาเหมือนกัน คือ “ปาก” ใช้ในการสื่อสารต่อเนื่องยาวนานมาตั้งแต่เริ่มมีมนุษย์ชาติเกิดขึ้นบนโลก และสามารถพูดคุย เจรจาต่อรอง ยกเหตุผล ข้อมูลสนับสนุนต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้เป็นพื้นฐานในวิธีการระงับข้อพิพาทอื่นๆ ด้วย ไม่ว่าจะเป็นวิธี การประชุมกลุ่ม การสานเสวนา การไกล่เกลี่ยเพื่อให้เกิดการประนีประนอมยอมความ ในศาลและนอกศาล การอนุญาโตตุลาการในศาลและนอกศาล และอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ ตลอดทั้งการดำเนินคดีในศาล ไม่ว่าจะเป็นคดีแพ่ง คดีพาณิชย์ คดีอาญา คดีปกครอง ทุกชนิดทุกประเภท การเจรจาต่อรองจึงเป็นเรื่องสำคัญที่นำไปสู่การบริหารจัดการความขัดแย้ง ลดความขัดแย้ง และอันตรายจากความขัดแย้ง และบริหารจัดการกับข้อพิพาทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้วได้ด้วย จึงควรมีการผลักดันให้มีการเรียนรู้พื้นฐาน เทคนิควิธี กระบวนการ ในการเจรจาต่อรองให้กับประชาชนทั่วไปและในสถานศึกษา โดยเฉพาะในคณะนิติศาสตร์ ซึ่งผลิตนักกฎหมายออกไปสู่การบริการ ความยุติธรรมในสังคม นอกจากนั้นภาคชุมชน ควรได้รับคำแนะนำความรู้จากหน่วยงานของรัฐในเรื่องนี้เพื่อให้คนในชุมชนเข้าใจและสามารถเลือกใช้วิธีการระงับข้อพิพาทที่เหมาะสมกับความขัดแย้งหรือข้อพิพาทของตนเอง ที่ประหยัด สะดวกรวดเร็ว เป็นธรรม เป็นกลาง มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ และรักษาความลับของคู่ความได้ และสร้างเสริมวัฒนธรรมในสังคมให้เป็นสังคมสันติวัฒนธรรม

เอกสารอ้างอิง

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. กรุงเทพมหานคร:
บ. ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด(มหาชน).

- อรรวรรณ สุทธิพิทักษ์. (2551). การบริหารความขัดแย้งและเทคนิคการเจรจาต่อรอง.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Anne Laws. (2006). Meetings. 4th ed. UK: Summertown Oxford.
- Anne Laws. (2006). Meetings. 5th ed. UK: Summertown Oxford.
- Henry Campbell Black. (1979). Black's Law Dictionary. USA: West Publishing.
- Ken Langdon. (2006). Succeed at Negotiating. (ว. อลอนโซ, Trans.) London: Dorling
Kindersley Limited.
- Peter Pronovost and Eric Vohr. (2010). Safe Patients, Smart Hospitals. Ohio USA:
A Plume Book.
- Phrakruvinaidhon Suriya Kongkawai and Thaneer Vorapatr. (2021). Editing of
Prisoners' Thoughts and Behaviours form Benjakhn System. Turkish
Journal of Physiotherapy and Rehabilitation, 38977-38808.
- Raout Colinvaux. (1984). The Law of Insurance. 5th ed. London:
Sweet&Maxwell.
- Stephen B Goldberg, Eric D. Green and Frank A. Sander. (1985). Dispute
Resolution. Boston, USA: Little Brown and Company.

การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนใน
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์*
POLITICAL PARTICIPATION GOVERNMENT OF PEOPLE IN REPUBLIC
OF PHILIPPINES

บุญเรือน เนียมพาน

Boonruen Niemanpan

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเจ็ด อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

Khung Chet Subdistrict Administrative Organization(SAO), Khlong Loang District, Phatumthani

สุวรรณ วงษ์การค้า

Suwan Wongkanka

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านพลับ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Chief Administrator of the Subdistrict Administrative Organization of Ban Plub, Bang Pa In District, Ayuthaya

E-mail: kob25009kn@gmail.com

บทคัดย่อ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีของประเทศชาติและสังคมโลก ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบบ ประชาธิปไตย รวมทั้งสิทธิและภาระหน้าที่ของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตาม ช่องทางและกระบวนการต่าง ๆ ตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันกำหนดไว้ ซึ่งหากประชาชน มีความเข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง พร้อมทั้งตื่นตัวมีส่วนร่วมพัฒนาทางการเมืองมากขึ้นก็จะส่งผลต่อประเทศชาติให้ก้าวหน้าและยั่งยืน

ในปัจจุบันสาธารณรัฐฟิลิปปินส์เป็นประเทศเอกราชที่เป็นหมู่เกาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ตั้งอยู่ใกล้กับเส้นศูนย์สูตร ทำให้ประสบภัยจากแผ่นดินไหวและพายุไต้ฝุ่น แต่มีทั้งความหลากหลายทางชีวภาพ และทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ นับเป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดเป็นอันดับที่ 8 ในเอเชีย และเป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในอันดับที่ 12 ของโลก มีประชากรมากเกือบ 100 ล้านคน สาธารณรัฐฟิลิปปินส์เป็นสมาชิกจัดตั้งองค์การสหประชาชาติ องค์การการค้าโลก สมาคม

* Received 10 October 2022; Revised 04 December 2022; Accepted 19 December 2022

ประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกทั้งยังเป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย ปัจจุบันมีระบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนผ่านจากระบบพึ่งพิงภาคเกษตรกรรมเป็นระบบพึ่งพิงภาคบริการและภาคการผลิต เป็นประเทศที่สถานะทางเศรษฐกิจดีกว่าประเทศใกล้เคียง ในทางเศรษฐศาสตร์มหภาค และยังมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูง โดยมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ การพัฒนาเป็นประเทศอุตสาหกรรมระยะเริ่มแรก ได้รับการพิจารณาว่าเป็นตลาดเกิดใหม่ (Emerging market) จึงทำให้มีความน่าสนใจที่จะศึกษาว่า สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชน และมีแนวคิดการบริหารปกครองประเทศอย่างไร เพื่อที่จะนำประเทศไปสู่ความเจริญ พัฒนาเศรษฐกิจ ประสพผลสำเร็จอย่างต่อเนื่องจนถึงทุกวันนี้

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง, สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

Abstract

Political participation is important to national, economic, social and technological development. The importance of political participation that is crucial to the development of democracy Including the rights and obligations of the people to participate in politics according to various channels and processes according to the current constitution law Which, if the people has an understanding of the political participation process While being more active in political participation will result in a progressive to development sustainable democratic.

Nowadays, Republic of Philippines is regarded as an independent archipelago country in Southeast Asia. The Republic of Philippines is located near the equator, suffer from earthquakes and typhoons causing disasters from earthquakes and typhoons but has both biodiversity and abundant natural resources. The Republic of Philippines is the 8th most populous in Asia and the 12th most populous in the world with a population of nearly 100 million. The Republic of Philippines is an established member of the United Nations. WTO Association of Southeast Asian Nations. It is also the location of the Asian Development Bank Headquarters and is an economy that has shifted from an

agricultural-dependent system to a service- and manufacturing-dependent system. It is a country with better economic status than neighboring countries in macroeconomics. and also has a high growth up rating of economic. The Asian Development Bank headquarters. At present, there is an economy that has shifted from an agricultural-dependent system to a service- and manufacturing-dependent system. It is a country with better economic status than neighboring countries in macroeconomics and also has a high economic growth up. The index of indicators are developing into a new industrialized country Initial stage and continuous development. It is considered an emerging to new market. This make it interesting to study about Republic of Philippines, political participation of people in Republic of Philippines. This essay wants to make the reader understand about the prosperity Republic of Philippines under the governance under one man ruling; moreover, this essay wants to present the visions of the good leader in terms of country's governance in order to lead the country into prosperity in all aspects; politics, education, and economics and continued the success until today.

Keywords: Political Participation, Republic of the Philippines

บทนำ

ตามคำนิยามของอับราฮัม ลินคอล์น อดีตประธานาธิบดีของประเทศสหรัฐอเมริกา กล่าวถึงการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยว่าเป็นการปกครองประชาชนเพื่อประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งในระบอบประชาธิปไตย ปวงชนมีอำนาจสูงสุดทำหน้าที่ในการปกครองตนเอง การปกครองระบอบประชาธิปไตยจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำคัญคือการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างแท้จริง ประชาธิปไตยมีนิยามว่าหมายถึงระบอบการปกครองที่ถ้อยแถลงของประชาชนเป็นใหญ่ ประชาชนจึงเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด ซึ่งหมายความว่าประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกระดับ

ปัจจุบันบริบทของโลกปัญหาการระบาดของโรคติดต่อร้ายแรง เช่นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19 ความเปลี่ยนแปลงเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลกระทบจนเกิดภาวะวิกฤตการณ์หลายด้าน ความผิดปกติของระบบนิเวศ ภัยพิบัติทางสิ่งแวดล้อม อีกทั้งเกิดภาวะการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ (Economic slowdown) หรือเศรษฐกิจถดถอย (Economic recession) รวมถึงความไม่มั่นคงระหว่างประเทศ จึงต้องเพิ่มคุณภาพในการบริหารจัดการงานของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นสิทธิและเสรีภาพที่มีความจำเป็น ผู้นำยุคใหม่ต้องส่งเสริมให้พลเมืองเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองในทุกด้าน เพื่อระดมความคิดความสามารถ (Berman Even and M. Shamsul Haque, 2015) เช่นเดียวกัน (ชวภณ สารข่าวคำ และ อารียวรรณ อ่วมธานี, 2561) กล่าวถึงนโยบายสาธารณะด้านสุขภาพอย่างเป็นรูปธรรม และมีผลลัพธ์ถึงคุณภาพ และระบบการบริการในการดูแลสุขภาพของประชาชน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญเป็นพื้นฐานชีวิตของมนุษย์ทุกคน บ่งบอกว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทุกกลุ่มอาชีพเป็นสิ่งสำคัญ เช่นพยาบาลวิชาชีพในการมีส่วนร่วมทางการเมืองย่อมส่งผลถึงคุณภาพชีวิตของประชาชน เนื่องจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองกระทำได้ในหลายระดับทั้งเริ่มต้นจากเมืองในระดับท้องถิ่น ระดับองค์กรวิชาชีพ จนถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับประเทศ การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนเข้ามามีบทบาทร่วมคิด ร่วมทำ การให้ข้อมูลจากประชาชนที่บ่งบอกประโยชน์ และความต้องการในนโยบายสาธารณะนั้นอย่างแท้จริง แสดงความเห็นผ่านการแสดงให้เห็นว่าประเด็นการพัฒนาในกิจกรรมที่จะกระทำนั้นส่งผลดี หรือผลกระทบกับชีวิตความเป็นอยู่ ทั้งในทางการเมือง การบริหาร คุณภาพชีวิต ด้านสุขภาพ การศึกษา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงกล่าวได้ว่าการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองช่วยพัฒนาการบริหารการปกครองของประเทศชาติและสังคมโลกอย่างแท้จริง

บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญไทย พุทธศักราช 2540 ได้วางรากฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อความยั่งยืนของประชาธิปไตย เป็นรัฐธรรมนูญฉบับเดียวของประเทศไทย ได้มาจากรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง และมาจากกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปกครองจากเดิมโดยมีเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญคือการปฏิรูปการเมืองโดยการเปลี่ยนการเมืองของนักการเมืองให้เป็นการเมืองของพลเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สามารถเกิดขึ้นจริงในทางปฏิบัติ มีเป้าหมาย 3 ประการคือ 1.ขยายสิทธิเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการเมือง 2.การเพิ่มการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

โดยประชาชน เพื่อให้เกิดความสุจริตและโปร่งใสในระบอบการเมือง 3.การทำให้ระบบการเมืองมีเสถียรภาพและประสิทธิภาพ ประชาชนได้รับความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคได้รับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีระบบตรวจสอบอำนาจรัฐ อีกทั้งการเข้าถึงสิทธิของตนเอง

ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ในหมวด 6 มาตรา 78 รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชน และชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ด้านต่างๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริต และประพฤตินิชอบ รวมทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใด เรื่องที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

การพัฒนาบริหารการปกครองของรัฐบาลให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจำเป็นต้องได้รับการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนในประเทศ ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ การกำหนดวิถีชีวิต และอนาคตของชุมชนโดยคนในชุมชน ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ รวดเร็ว เสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน สร้างพลังจากการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างแท้จริงในทางปฏิบัติ (Meaningful public participation) หากแต่ในการแสดงความคิดเห็น การแสดงความคิดเห็นอาจมีความขัดแย้ง หรือว่าความเสรี ความเป็นประชาธิปไตยย่อมมีความเห็นต่าง ตามวิถีทางของมนุษย์ ตามธรรมชาติหากผู้คนในสังคมยุคคิดต่างภายใต้กฎหมาย และกฎเกณฑ์ที่กำหนดตามหลักประชาธิปไตย (สมยศ เชื้อไทย, 2551)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการที่ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางการเมืองที่ประชาชนสามารถใช้อำนาจ เป็นระบอบการปกครองที่เหมาะสมที่สุดในบริบทปัจจุบัน โดยประชาชนสามารถแสดงสิทธิโดยกลไก การเลือกตั้ง ซึ่งเป็นหัวใจหลักของระบอบประชาธิปไตยทั่วโลก เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างมีคุณภาพเพื่อร่วมการพัฒนาประเทศชาติ และสังคมโลกอย่างยั่งยืน (สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์ และ คณะ., 2554)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of Philippines) ข้อมูลทั่วไป ประวัติความเป็นมา และการปกครองสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เป็นประเทศเอกราชที่เป็นหมู่เกาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วยเกาะ 7,641 เกาะ มีเนื้อที่ประมาณ 300,000 ตารางกิโลเมตร สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ตั้งอยู่ในแถบเส้นศูนย์สูตร ประสบภัยจากแผ่นดินไหวและพายุไต้ฝุ่น แต่มีทั้งทรัพยากร ธรรมชาติ ที่อุดมสมบูรณ์ และ มีความหลากหลายทางชีวภาพ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ นับเป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในอันดับที่ 8 ในเอเชียและเป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในโลกในอันดับที่ 12 ของโลก คือมีประชากร 98 ล้านคน เมืองหลวงคือกรุงมะนิลา ใช้ภาษาฟิลิปปินส์ และภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ ด้านศาสนา ส่วนใหญ่ร้อยละ 83 นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกร้อยละ 9 นับถือคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ ร้อยละ 5 เป็นมุสลิม หน่วยเงินตราคือเงินเปโซ (1 เปโซต่อ 0.70 บาท : ข้อมูลมิถุนายน 2556)ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 250.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (2555) รายได้ประชาชาติต่อหัว (GDP capita) 4,096 ดอลลาร์สหรัฐ

การเมืองการปกครองสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of Philippines)

(พรธชญา ศิริวรรณบุศย์ และคณะ, 2558) กล่าวถึงสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ว่าเดิมอยู่ภายใต้การปกครองของสเปนและสหรัฐอเมริกาและได้รับเอกราชเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2489 ปัจจุบันฟิลิปปินส์ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยโดยมีประธานาธิบดีเป็นผู้บริหารสูงสุดและประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยมีการเลือกตั้งผู้ปกครองในทุกระดับในคราวเดียวกันตั้งแต่ประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี วุฒิสมาชิก จนถึงผู้ปกครองท้องถิ่นระดับเล็กที่สุดซึ่งเทียบเท่าหมู่บ้าน จำนวน 17,996 ตำแหน่ง รัฐบาลท้องถิ่นในแต่ละจังหวัดอยู่ภายใต้กำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย (Department of Interior and Local Government) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์มีปกครองในระบอบประชาธิปไตย ในรูปแบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุขมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนอยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปี ดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน 1 วาระ วุฒิสภามีสมาชิก 24 คนมาจากการเลือกตั้งจากผู้มีสิทธิ์ออกเสียงทั่วประเทศมีวาระ 6 ปี แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 17 เขต (region) 80 จังหวัด (province) และ 120 เมือง (city) แบ่งการปกครองย่อยออกเป็น 1,499 เทศบาล (municipality) และ 41,969 บารังไก (barangay) ซึ่งเทียบเท่าตำบลหรือหมู่บ้าน (กระทรวงการต่างประเทศ, 2565)

การบริหารการปกครองของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

(สติตธ ธนานิติโชติ, 2564) กล่าวถึงระบบการปกครองรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์กำหนดให้ว่าเป็น “ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย” โดยอำนาจในการปกครองเป็นของประชาชนตามหลักการแบ่งแยกอำนาจ (Separation of powers) และระบบตรวจสอบ และคานอำนาจ (System of checks and balances) แบบระบบประธานาธิบดี (Presidential system) ตามแบบสหรัฐอเมริกา โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐและเป็นหัวหน้าคณะผู้บริหารประเทศกำหนดให้อำนาจของอิติปไตแยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1. อำนาจฝ่ายบริหาร (Executive power) เป็นของประธานาธิบดี 2.อำนาจฝ่ายนิติบัญญัติ (legislative power) เป็นของรัฐสภา โดยใช้ระบบสองสภาหรือสภาคู่ที่ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และ3.อำนาจฝ่ายตุลาการ (Judicial Power) เป็นของศาลสูง และศาลลำดับรองๆ ที่บัญญัติขึ้นตามกฎหมาย โดยมีการกระจายอำนาจไปสู่รัฐบาลท้องถิ่นตั้งแต่ระดับ จังหวัดเมือง เทศบาล โดยหน่วยการปกครองทั้งสองยังประกอบไปด้วย บารังไก (barangay) ซึ่งถือเป็นหน่วยรัฐบาลท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่สุด (สุวรรณ วงษ์การคำ, 2564) กล่าวถึงระบบการปกครองของบารังไก หรือหมู่บ้านนั้นเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นของรัฐบาลในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ซึ่งมีอยู่จำนวน 42,028 บารังไก มีระบบกฎหมายใช้ในการปกครอง ซึ่งมีอยู่ 3 วิธี กล่าวคือ การไกล่เกลี่ย การประนีประนอม และอนุญาโตตุลาการ เพื่อใช้แก้ปัญหาข้อพิพาทของหน่วยที่เป็นพื้นฐานการเมืองและการเศรษฐกิจสังคมของรัฐ เรียกว่า คาทารุงกััง พัมบารังไก (Katarungang Pambarangay) เรียกโดยย่อว่า KP (สำนักภาษาต่างประเทศ, 2564) กล่าวถึงระบบรัฐสภาของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ว่ามีรูปแบบการปกครองแบบสาธารณรัฐในระบบประธานาธิบดี (Presidential System of Government) ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการแบ่งแยกอำนาจอิติปไตแย โดยองค์กรผู้ใช้อำนาจอิติปไตแยคือฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ รัฐสภา คือ สภาคองเกรส (Congress) เป็นผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติ มีโครงสร้างระบบรัฐสภาเป็นแบบสภาคู่ ประกอบด้วยวุฒิสภา (Senate) และสภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) คือ สภาคองเกรสมิอำนาจหน้าที่หลักในการออกกฎหมายในด้านนิติบัญญัติ ในการพิจารณาร่างกฎหมายทุกฉบับ รวมทั้งการจัดการแก้ไขรัฐธรรมนูญ การควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหารเพื่อการถ่วงดุลอำนาจ ตรวจสอบภาครัฐ ขจัดปัญหาความไม่โปร่งใส เห็นชอบการจัดการงบประมาณของฝ่ายบริหาร สามารถถอดถอนฝ่ายบริหาร เช่นประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี ผู้พิพากษาศาลฎีกา และผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยระบบอิมพีชเมนต์ (Impeachment)คือกระบวนการที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา

ฟ้องร้องกล่าวโทษ และลงมติถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงของรัฐที่กระทำผิด หรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อถอดถอนผู้กระทำผิดให้พ้นจากตำแหน่ง ป้องกันความเสียหายซึ่งอาจเกิดต่อประเทศชาติหรือประชาชน เป็นศูนย์รวมแห่งอำนาจเมื่อประเทศอยู่ในภาวะสงคราม รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ เช่น ให้ความยินยอมแก่ประธานาธิบดีในการนิรโทษกรรมโดยความเห็นชอบถือมติเสียงข้างมากของจำนวนสมาชิกทั้งหมด สภาองเกรสคือองค์กรเดียวที่มีอำนาจประกาศกฎอัยการศึก ประกาศว่าประเทศอยู่ในสภาวะสงครามโดยถือมติคะแนนเสียง 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิก มีอำนาจตามกฎหมายการออกเสียงประชามติ รวมถึงอำนาจในการจัดตั้งองค์การที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำแก่ประธานาธิบดีด้านนโยบายชุมชน วัฒนธรรมพื้นเมือง กำหนดให้สมาชิกครึ่งหนึ่งขององค์การต้องมาจากกลุ่มชนพื้นเมือง การให้ได้ว่าซึ่งคณะผู้บริหารการปกครองผ่านระบบการเลือกตั้ง

ระบบการเลือกตั้งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

รัฐธรรมนูญฟิลิปปินส์กำหนดให้มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดีทุก 6 ปีในวันจันทร์ที่ 2 ของเดือนพฤษภาคม และยังมีการเลือกตั้งรองประธานาธิบดีสมาชิกวุฒิสภาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้บริหาร และสมาชิกสภาท้องถิ่นทั่วประเทศรวมหมื่นกว่าตำแหน่งในครั้งเดียวกัน บัตรลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจึงมีขนาดใหญ่มาก แบ่งเป็นช่องตามตำแหน่งการลงคะแนนใช้วิธีการแรเงาวางกลมหน้าชื่อผู้สมัครในแต่ละตำแหน่งด้วยดินสอ 2B โดยประธานาธิบดีของฟิลิปปินส์มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนและมีวาระในการดำรงตำแหน่ง 6 ปี จำกัดให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียวเท่านั้น คุณสมบัติผู้สมัครต้องอาศัยอยู่ในฟิลิปปินส์ไม่ต่ำกว่า 10 ปี มีอายุไม่ต่ำกว่า 40 ปี ไม่มีรายชื่ออยู่ในคณะผู้บริหารองค์กรที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล ส่วนตำแหน่งรองประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งมีวาระในการดำรงตำแหน่ง 6 ปีเช่นเดียวกับประธานาธิบดี และสามารถรับการแต่งตั้งเป็นส่วนหนึ่งของคณะรัฐมนตรีได้ ระบบการเลือกตั้งเป็นระบบสัดส่วนหรือเสียงข้างมาก คณะกรรมการเลือกตั้งฟิลิปปินส์ Commission on elections ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 280 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงแบบแบ่งเขตเขตและ 1 คนส่วนที่เหลืออีก 52 คนมาจากกันเลือกตั้งในระบบบัญชีรายชื่อของกลุ่มภาคส่วนต่างๆ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญต้องการให้เป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มคนที่อยู่ห่างไกลหรือชนเผ่าดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปีไม่เกิน 3 วาระติดต่อกัน อายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 1 อายุ 18 ปีบริบูรณ์ 2 หรือสัญชาติฟิลิปปินส์ 3 อาศัยอยู่ในประเทศฟิลิปปินส์เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปีมีชื่ออยู่ในทะเบียน

บ้านในเขตเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 6 เดือนนับตั้งนับถึงวันเลือกตั้ง 4 ต้องไม่เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิ์เลือกตั้งเนื่องจากวิกลจริตสารพิพาททำให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเป็นประจักษ์ต่อรัฐบาลหรือภายในความมั่นคงแห่งชาติ

การเลือกตั้งของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์เป็นแบบระบบการเลือกตั้งผสม (Mixed system) แบ่งออกเป็น 1) ระบบผสมแบบแบ่งเขตเลือกตั้งกับสัดส่วน (Mixed member proportional system) และ 2) ระบบคู่ขนานระหว่างแบบแบ่งเขตเลือกตั้งกับสัดส่วน (Parallel system) เช่นเดียวกับประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีการเลือกตั้งส่วนใหญ่นำเอาระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากมาใช้ ได้แก่ ลาว มาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม และสิงคโปร์ โดยสำหรับไทยใช้ระบบผสมระหว่างแบบเสียงข้างมากกับแบบสัดส่วน มีหน่วยงานรับผิดชอบคือองค์กรจัดการเลือกตั้ง

องค์กรจัดการเลือกตั้ง หรือ Electoral Management Body (EMB)

ปัจจุบันคณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (The commission on elections, or COMELEC) มีจำนวนเจ็ดคนประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกหกคน มีการแต่งตั้งตามกฎหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการเป็นเครื่องมือของประเทศเพื่อการบริหารการปกครองด้านระบอบประชาธิปไตยมีหน้าที่ดำเนินการเลือกตั้ง การออกเสียงประชามติ การริเริ่มของประชาชนในการเสนอกฎหมายและลงคะแนนเสียงถอดถอนผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งซึ่งรวมทั้งจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ทั้งระบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง) การกำหนดสถานที่สำหรับเลือกตั้ง การลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนการเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง องค์กรจัดการเลือกตั้ง มี 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบขององค์กรอิสระ (Independent model) 2) รูปแบบของภาครัฐ (Governmental model) และ 3) รูปแบบผสม (Mixed model)

ภายหลังจากสิ้นสุดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว คณะกรรมการเลือกตั้งจะมีการนับคะแนนผลการเลือกตั้งด้วยเครื่องนับคะแนนเลือกตั้งที่เรียกว่า Precinct Count Optical Scan (PCOS) โดยการให้ผู้ลงคะแนนนำบัตรเลือกตั้งที่มีการแรเงาเรียบร้อยแล้วมาป้อนเข้าเครื่อง PCOS ด้วยตนเองต่อหน้าเจ้าหน้าที่เครื่องจะทำการสแกนบัตรเลือกตั้งและบันทึกข้อมูลความจำไว้แต่ในกรณีที่เป็นบัตรเสีย หรือมีการป้อนบัตรเลือกตั้งภายใต้รหัสประจำตัวประชาชนซ้ำเครื่องจะคืนบัตรออกมาเป็นบัตรเสีย (สมชาติ เจศรีชัย, 2559) เช่นเดียวกับ (บุญเรือน

นิยมปาน, 2564) กล่าวว่าศูนย์อำนวยการการเลือกตั้งประเทศฟิลิปปินส์ประสบความสำเร็จเป็นองค์กรที่ได้รับความเชื่อถือมากในเรื่องความรวดเร็ว โปร่งใส แก้ปัญหาทุจริต และลดการฟ้องร้องของนักการเมืองที่แพ้การเลือกตั้งในการเลือกตั้งเมื่อปีพ.ศ.2553 ได้นำเครื่องนับคะแนนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่มีชื่อเรียกว่า Precinct count optical scan (PCOS) มาใช้ครั้งแรก เพื่อป้องกันการทุจริตในขั้นตอนการนับคะแนน เช่นการขานคะแนน การสอดแทรกบัตรผี การเปลี่ยนหีบบัตร โดยวิธีการให้ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งลงคะแนนโดยวิธีแรเงาหน้าชื่อผู้สมัครบนบัตรเลือกตั้งด้วยดินสอ 2B จากนั้นนำบัตรเลือกตั้งป้อนเข้าเครื่อง PCOS ด้วยตนเองต่อหน้าเจ้าหน้าที่ เครื่องจะสแกนบัตรเลือกตั้งและบรรจุข้อมูลความจำไว้ กรณีเป็นบัตรเสีย เครื่องจะปฏิเสธข้อมูล และแยกบัตรไว้ในกล่องเสียทันที หลังจากหมดเวลาเลือกตั้งกรรมการประจำหน่วยปิดหีบและประมวลผลการลงคะแนนเสียงด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ และผลการลงคะแนนจะถูกส่งไปโดยอัตโนมัติยังศูนย์อำนวยการการเลือกตั้ง และสามารถรวบรวมผลการเลือกตั้งจากทั้งประเทศอย่างไม่เป็นทางการภายใน 24 ชั่วโมง ซึ่งในการเลือกตั้งของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์มีรูปแบบระบบพรรคการเมือง

ระบบพรรคการเมืองของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์จัดตั้งรัฐบาลแบบผสม มีระบบพรรคการเมืองประเภทหลายพรรค (Multi-party system) ที่มีความหลากหลาย ซึ่งสมาชิกพรรคการเมืองส่วนใหญ่ประกอบด้วยบุคคลที่เป็นชนชั้นนำ ส่วนน้อยที่สมาชิกมาจากระดับรากหญ้า พรรคการเมืองฟิลิปปินส์เป็นเครื่องมือสำคัญทางการเมืองที่จะทำให้ให้นักการเมืองที่ไขว่คว้าความสำเร็จ โดยมีพรรคการเมืองสองพรรคที่มีอำนาจสลับกันไปมาเพื่อปกครองประเทศ คือ พรรคเสรีนิยม (Liberal party) และพรรคนาซีโอนาลิสตา (Nacionalista party) พรรคการเมืองมีความสำคัญในการปกครองบริหารประเทศคือ ประการแรกพรรคการเมืองเป็นที่รวบรวมของความต้องการมาจากกลุ่มผลประโยชน์ ที่ต้องการนำเสนอเป็นนโยบายต่อประชาชนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพื่อให้พรรคของตนเองได้รับชัยชนะ และนำเอานโยบายที่ได้หาเสียงไว้ไปใช้ในการบริหารประเทศ ประการที่สองพรรคการเมืองสามารถเป็นปากเสียงนำความเดือดร้อนของประชาชนไปสู่ฝ่ายบริหาร โดยการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรงเพื่อการบริหารประเทศในรูปแบบประธานาธิบดี

ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

(Wayback Machine, 2565) กล่าวถึงข้อมูล"ดัชนีสามมิติ" ซึ่งเป็นบันทึกดิจิทัล ที่สร้างขึ้นโดยองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่ตั้งอยู่ที่ซานฟรานซิสโกมีข้อมูลว่า ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ (ฟิลิปปิโน: Pangulo ng Pilipinas) เป็นประมุขแห่งรัฐและหัวหน้ารัฐบาลของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ประธานาธิบดีเป็นผู้นำของฝ่ายบริหารของรัฐบาลฟิลิปปินส์และเป็นผู้บัญชาการทหารแห่งกองทัพฟิลิปปินส์ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ในภาษาฟิลิปปิโนจะเรียกว่า Ang Pangulo หรือเรียกอย่างเป็นทางการว่า Presidente ช่วงระยะเวลาภายใต้อาณานิคมผู้ดำรงตำแหน่งเป็นประมุขแห่งรัฐของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์คือกษัตริย์แห่งสเปน (พ.ศ. 2108–2441) และ ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา (พ.ศ. 2441–2489) ก่อนที่จะได้รับเอกราชเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2489 หลังได้รับเอกราชสาธารณรัฐฟิลิปปินส์มีประธานาธิบดี จนถึงปัจจุบันรวม 17 คน โดยมีประธานาธิบดีคนแรกคือ นายเอมีลีโอ ฟามิ อากีนัลโด (Emilio Famy Aguinaldo) ซึ่งเป็นนักปฏิวัติในการเรียกร้องเอกราชของฟิลิปปินส์จากสเปนเขาเป็นผู้นำในการลุกฮือขึ้นต่อสู้กับสเปนด้วยอาวุธอากีนัลโดมีบทบาทสำคัญในการต่อสู้กับสเปนอย่างเข้มแข็งสนับสนุนให้ชาวพื้นเมืองเรียกตัวเองว่าฟิลิปปิโน แทนชื่อที่ชาวสเปนใช้ว่าอินดีโอสที่หมายถึงคนชั้นต่ำ

โดยประธานาธิบดีคนปัจจุบันดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2565 คือ บอง บอง มากอส สังกัดพรรคPartido federal ng Pilipinas (ไทยพับลิก้า, 2565) ประธานาธิบดีคนใหม่ ซึ่งนักวิเคราะห์ก็กล่าวว่าการเลือกตั้งล่าสุดจะเป็นการเลือกตั้งครั้งสำคัญที่สุดในประวัติศาสตร์ของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพราะจะบ่งบอกความเปลี่ยนแปลงจากการทำงานของประธานาธิบดีคนก่อน คือ โรดริโก ดูเตอร์เต ซึ่งลาออกจากตำแหน่ง และกำลังถูกสอบสวนโดยศาลอาญาระหว่างประเทศ ด้วยเรื่องความโหดร้ายมีผู้เสียชีวิตไปหลายพันคนจาก “สงครามยาเสพติด” และใช้ความรุนแรงการปราบปรามสื่อ ปัญหาการจัดการกับการระบาดใหญ่ของโคโรนาไวรัส ทำให้มีผู้เสียชีวิตไปมากกว่า 60,439 คน อีกทั้งถูกกล่าวหาว่าไร้ความสามารถทางเศรษฐกิจ เฟอร์ดินานด์ มาร์กอส จูเนียร์ประธานาธิบดีคนใหม่ หรือ บอง บอง ได้รับการเลือกตั้งจากคะแนนโหวตของประชาชนโดยพบว่า Ferdinand “Bongbong” Marcos Jr. ขึ้นนำด้วยคะแนนโหวต 17,541,799 คะแนน และมี Leni Robredo ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำฝ่ายค้านโดยให้คำมั่นสัญญาว่าจะให้รัฐบาลมีความรับผิดชอบและโปร่งใสมากขึ้น และเพื่อประคองระบอบประชาธิปไตยของประเทศ (Al Jazeera Staff, 2565)

ประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส จูเนียร์เป็นบุตรชาย ของเฟอร์ดินานด์ เอ็มมานูเอล เอดราลิน มาร์กอส ซีเนียร์ (Ferdinand Emmanuel Edralin Marcos) เป็นอดีตประธานาธิบดีคนที่ 10 ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เคยดำรงตำแหน่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2508 ถึง พ.ศ. 2529 เกือบ 21 ปี ผู้ที่ได้รับการยกย่องและชื่นชมมากในช่วงหกปีแรกของการดำรงตำแหน่ง เขาประสบความสำเร็จในด้านการเมืองอย่างมากในฐานะ "วีรบุรุษสงครามที่ทรงเกียรติที่สุดของฟิลิปปินส์" เขาสามารถทำให้ประเทศฟิลิปปินส์เจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก มีการดำเนินโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชิงรุก โดยได้ขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ จึงทำให้เขาได้รับความนิยมและความศรัทธาจากประชาชนเป็นอย่างมากแต่เมื่อดำรงตำแหน่งในสมัยที่สองเขากลับวางตัวเป็นเผด็จการโดยประกาศกฏอัยการศึกและก่อนที่จะหมดวาระในสมัยที่สองเขาให้รัฐสภาแก้กฎหมายใหม่ให้ตรงกับความต้องการของตนเอง เพื่อให้สามารถดำรงตำแหน่งต่อไปได้โดยไม่มีกำหนด นอกจากนี้ เขายังจำกัดเสรีภาพของสื่อสารมวลชนใช้ความรุนแรงกับฝ่ายตรงข้าม กำจัดฝ่ายค้านทางการเมือง ชาวมุสลิม รวมถึงประชาชนในประเทศ และพ้นจากตำแหน่งโดยการหลบหนีออกนอกประเทศหลังการประท้วงของประชาชนในปี 2529 ซึ่งนำโดยนางคอรารอน อากิโน ผู้เป็นนักการเมืองฝ่ายค้าน สาเหตุหลักมาจากการปกครองแบบเผด็จการ รวมถึงการทุจริตคอร์รัปชัน (วิกิพีเดีย, 2565) ในทางเดียวกับ (สิตา สอนศรี, 2565)กล่าวไว้ว่า จากการศึกษา และมารดา คือมาร์กอสและ อีเมลดา มาร์กอส ของประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส จูเนียร์ ที่เคยได้ส่งบุคลากรชาวฟิลิปปินส์ไปศึกษาในต่างประเทศเป็นจำนวนมากเพื่อเอาความรู้มาพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะทางด้านศิลปะและสาขาวิชาทางการแพทย์โดยนำมาพัฒนาศูนย์ศิลปะ ศูนย์หัวใจ และศูนย์โรคไต และรวมทั้งมีการหาเสียงโดยใช้สื่อทางสังคม (Social Media) และสื่อมวลชนทำให้ประชาชนรับรู้รับทราบเรื่องที่เขาเจตนาสื่อสารได้ง่ายและรวดเร็ว โดยจากข้อมูลสื่อส่วนตัวของมาร์กอส จูเนียร์ รวมทั้งจากข้อมูลการโฆษณาชวนเชื่อในผู้นิยมการใช้สื่อ Internet เช่น Facebook, YouTube, TikTok และประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส จูเนียร์ มีการหาเสียงโดยใช้นาม Uni-Team (ทีมเดียวกัน) ทำให้ชาวฟิลิปปินส์เห็นว่าทีมนี้เหนียวแน่นที่จะแก้ปัญหาเรื่องโควิดและเศรษฐกิจให้ดีขึ้น ด้วยคำสัญญาว่า “จะทำให้ฟิลิปปินส์รุ่งเรืองอีกครั้ง”

ด้านเศรษฐกิจของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ปัจจุบันเศรษฐกิจของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุดเป็นอันดับที่ 34 ของโลก โดยในปี ค.ศ. 2017 มีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ราคาตลาด) โดยประมาณอยู่ที่

348,593 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สินค้าส่งออกหลักได้แก่ ผลิตภัณฑ์สารกึ่งตัวนำและผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ บริษัทขนส่ง เสื้อผ้า ผลิตภัณฑ์ทองแดง ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม น้ำมัน มะพร้าว และผลไม้คู่ค้ารายใหญ่ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน สิงคโปร์ เกาหลีใต้ เนเธอร์แลนด์ ฮองกง เยอรมนี ใต้หวัน และไทย เดิมประชากรร้อยละ 60 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเช่นเดียวกับประเทศไทย จากจำนวนผู้อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมดประมาณ 40.81 ภาคเกษตรกรรมมีสัดส่วนการจ้างงานคิดเป็นร้อยละ 30 และสร้างมูลค่าคิดเป็นร้อยละ 14 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ภาคอุตสาหกรรมมีสัดส่วนการจ้างงานร้อยละ 14 และสร้างมูลค่าร้อยละ 30 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในขณะที่ร้อยละ 47 เป็นแรงงานในภาคบริการซึ่งสร้างมูลค่าร้อยละ 56 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ปัจจุบันมีการพัฒนาไปในฐานะประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (Newly industrialized country, NIC) จากระบบเศรษฐกิจของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้เปลี่ยนผ่านจากระบบที่พึ่งพิงเกษตรกรรมไปสู่ระบบที่เน้นการบริการและการผลิตมากขึ้น เมืองค์รขนาดใหญ่ของชาติดำเนินงานอยู่ในหลายภูมิภาคของโลก มีความเป็นผู้นำทางการเมืองภายในภูมิภาค ประชากรมีสิทธิและเสรีภาพมากขึ้น (กระทรวงการต่างประเทศ, 2565)

สรุป

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Democratie) คือการปกครองประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยเป็นหลักสากลที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญ ย่อมต้องการพัฒนาปรับปรุงปฏิรูปการมีส่วนร่วมบริหารงานภาครัฐ (Participatory governance) ระบอบประชาธิปไตยประชาธิปไตยมิได้เป็นความเป็นเพียงระบอบการปกครองอีกต่อไป แต่เป็นดัชนีบ่งชี้วัดความเป็นอารยะของรัฐสมัยใหม่อย่างมีอาจหลีกเลี่ยง และไม่ว่าระบอบดังกล่าวจะถูกมองว่าเป็นระบอบการปกครองที่มีคุณภาพดีหรือไม่เพียงใด เราไม่อาจปฏิเสธได้ว่าเป็นระบอบการปกครองที่ทรงอิทธิพลที่สุดในโลกปัจจุบัน (ฐากร ศิริฤทธิ์วัฒนา, 2562)

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีการพัฒนาเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาเดี่ยวคือมีประธานาธิบดี และนายกรัฐมนตรีการปกครองแบบสามฝ่าย (ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ) ถ่วงดุลอำนาจกันเช่นเดียวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยทั่วไป อีกทั้งมีความชัดเจนในการ

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย คือการพัฒนาศักยภาพของเทคโนโลยีการสื่อสารและการสนเทศ และการเพิ่มบริการใหม่ๆทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งด้านข้อมูลข่าวสาร เพื่อมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ใช้สื่อทางสังคม(Social Media) และสื่อมวลชนยอมเข้าถึงการรับรู้เรื่องราวต่างๆ ได้ง่าย รวดเร็ว ข้อมูลผลจากการสำรวจ (วิกิพีเดีย, 2565) เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนครั้งแรกในปี ค.ศ. 2006 เป็นดัชนีที่คิดจากการประมวลผลแบบสอบถามโดยหน่วยข่าวกรองเศรษฐศาสตร์ เพื่อเปรียบเทียบความเป็นประชาธิปไตย ใน 167 จากประเทศทั่วโลก ดัชนีประชาธิปไตยมีการจัดอันดับ การมีส่วนร่วมทางการเมือง และวัฒนธรรมทางการเมืองแบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับประชาธิปไตยสมบูรณ์ ระดับประชาธิปไตยบกพร่อง ระดับกึ่งอำนาจนิยม และระดับอำนาจนิยม ข้อมูลของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์อยู่ในลำดับที่ 53 เป็นประเทศที่มีประชาธิปไตยบกพร่องในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจากคะแนนเต็ม 10 พบว่าได้รับคะแนน 7.22 ได้รับคะแนนการจัดการเลือกตั้ง 9.17 คะแนน เรื่องเสรีภาพของพลเมืองได้รับคะแนน 7.06 ซึ่งข้อมูลของประเทศไทย อยู่ในลำดับที่ 106 เป็นประเทศที่มีระดับกึ่งอำนาจนิยมคะแนนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจากคะแนนเต็ม 10 พบว่าได้รับคะแนน 5 ได้รับคะแนนการจัดการเลือกตั้ง 4.63 คะแนน และเรื่องเสรีภาพของพลเมืองได้รับคะแนน 5.88 จึงเป็นแนวคิดถึงการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

เมื่อได้ทราบถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์มาแล้วนั้นทำให้เกิดแนวคิดที่นำมาปรับพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในประเทศไทยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย รัฐบาลไทยควรปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์มุ่งสู่ประชาธิปไตยระดับสมบูรณ์ คือ “เป็นรัฐบาลเชื่อมความสัมพันธ์กับประชาชน เป็นรัฐบาลกับประชาชน” ปรับเปลี่ยนแผนแม่บทในการบริหารประเทศที่มีการเชื่อมโยงประชาชน และเพิ่มคุณค่าให้กับความเป็นอยู่ของประชาชน สร้างสิ่งแวดล้อมเชิงปฏิสัมพันธ์ ผ่านศักยภาพ เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ (Infocomm) ในยุคโควิด-19 และภาวะที่มีการติดต่อของโรคระบาดต่างๆการจัดการแบบองค์กรยุคใหม่ นโยบายรัฐบาลที่ทำให้รัฐบาล ภาคธุรกิจเอกชน และประชาชนทำงานร่วมกันได้อย่างลงตัวอย่างเป็นรูปธรรม บูรณาการความร่วมมือของภาคีเครือข่าย “teamwork New Normal Management”

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ หน่วยงานภาครัฐบาล และเอกชนสนับสนุน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน พัฒนาการส่งมอบการบริการ ภาครัฐ เอกชนผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีเป้าหมายในการร่วมกันอำนวยความสะดวก ประหยัด ลดความเสี่ยงโรคติดต่อ ให้การสนับสนุน และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐ ประชาชน และภาคธุรกิจ เอกชนเจ้าหน้าที่รัฐทำงานเชิงรุก พัฒนาปฏิบัติงานด้านบริการเทคโนโลยีให้ครอบคลุม ในยุคโควิด-19 และโรคติดต่อของโรคระบาดต่างๆ การจัดการแบบองค์กรยุคใหม่ใช้เทคโนโลยี 4.0 เช่น Application ต่างๆ เช่นกลุ่ม Line การบริหาร การประสาน การปฏิบัติงาน การประชุม ควบยึดถือกฎระเบียบใหม่ การปฏิบัติงานถูกต้อง ตามมาตรฐาน ลดขั้นตอน ยืดหยุ่น เหมาะสม และทันต่อสถานการณ์ แนวทาง “Work-Life Balance”

3. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในประเทศอื่น เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยเป็นรูปธรรม อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการต่างประเทศ. (2565). สาธารณรัฐฟิลิปปินส์. เรียกใช้เมื่อ 29 กันยายน 2565 จาก

<https://www.mfa.go.th/th/content/5d5bcc1c15e39c3060009>

ชวภณ สารข้าวคำ และ อารีย์วรรณ อ่วมธานี. (2561). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของ

พยาบาลวิชาชีพ. วารสารพยาบาลศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(30(1)), 1-10.

ฐากูร ศิริยพัทธ์วัฒนา. (2562). กฎหมายรัฐธรรมนูญ: หลักพื้นฐานแห่งรัฐธรรมนูญและระบอบประชาธิปไตย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

ไทยพับลิก้า. (2565). เลือกตั้งฟิลิปปินส์ 2022. เข้าถึงได้จาก

<https://thaipublica.org/2022/05/marcos-jr-set-to-win-philippines-presidential-2022-election>

บุญเรือน เนียมปาน. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี.

มหาจุฬานครทรรศนวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช. 8(12), 305.

พรณชญา ศิริวรรณบุศย์ และคณะ. (2558). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบระบอบการเมืองการปกครอง การเลือกตั้งพรรคการเมือง และองค์กรจัดการเลือกตั้ง

ของกลุ่มประเทศอาเซียน. มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพมหานคร: บริษัทจรัสสินทวงศ์
การพิมพ์จำกัด.

วิกิพีเดีย. (2565). ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์. เรียกใช้เมื่อ 17 ตุลาคม 2565 จาก Wikipedia:
[https://th.wikipedia/ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์.\[ออนไลน์\].](https://th.wikipedia/ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์.[ออนไลน์].) (ตุลาคม 2565, 17). ดัชนี
ประชาธิปไตย

สตีธร ธนานิธิโชติ. (3 ธันวาคม 2564). ความต่อเนื่องของประชาธิปไตยในฟิลิปปินส์ตั้งแต่ค.ศ.
1986. เข้าถึงได้จาก [https://Thaijo:
file:///C:/Users/ADMIN/Downloads/02+pdf](https://Thaijo:file:///C:/Users/ADMIN/Downloads/02+pdf)

สมชาติ เจศรีชัย. (2559). การเมือง-การเลือกตั้งไทย และประเทศในอาเซียน Politics and
Elections in ASEAN Countries. สถาบันนโยบายศึกษา ภายใต้มูลนิธิส่งเสริม
นโยบายศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พี.เพรส จำกัด.

สมยศ เชื้อไทย. (2551). ความรู้กฎหมายทั่วไป คำอธิบายกฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่
15. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

สำนักภาษาต่างประเทศ. (2564). ระบบรัฐสภาสาธารณรัฐฟิลิปปินส์. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์ และ คณะ. (2554). รายงานวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ.2554 : การศึกษาบทบาทพรรคการเมือง และพฤติกรรมและการตัดสินใจเลือกตั้ง
ของประชาชนในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง. ใน รายงานวิจัยโดยคณะ
รัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.

สีดา สอนศรี. (2565). จับตาการเมืองฟิลิปปินส์. เข้าถึงได้จาก The standard:
<https://thestandard.co/philippine-politics-in-bongbong-marcos-era>

สุวรรณ วงษ์การค้า. (2564). แนวทางการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ระดับท้องถิ่น. ใน ปริญญาานิพนธ์ปริญญาโทศึกษิต (หน้า 155). ปทุมธานี: คณะ
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

Al Jazeera Staff. (2565). Why the 2022 Philippines election is so significant.
Retrieved from [https://www.aljazeera.com/news/2022/5/8/why-the-
2022-philippines-election-is-so-significant](https://www.aljazeera.com/news/2022/5/8/why-the-2022-philippines-election-is-so-significant)

Berman Even and M. Shamsul Haque. (2015). *Asain Leadership in Policy and Governance* (Vol. Volume 24). Howard House Wagon. UK: Emerald Group Publishing Limited.

Wayback Machine. (2565). Republic of Philippines. Retrieved from <https://archive.org/web/web.php>

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

1. นโยบายการตีพิมพ์ในวารสารกฎหมายและสังคมรังสิต

วารสารกฎหมายและสังคมรังสิตเป็นวารสารวิชาการของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าทางด้านกฎหมายและสังคมและเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์และนักศึกษา เพื่อสนับสนุนการศึกษา การสอน การวิจัยและงานวิชาการในมหาวิทยาลัยรังสิต และจากสถาบันและภายนอก รวมทั้งนักวิชาการและผู้สนใจ โดยเน้นสาขานิติศาสตร์ และสาขาสังคมศาสตร์ เปิดรับบทความภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน บทความที่เสนอมจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อพิมพ์ลงในวารสารอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะระบบการอ้างอิงและรูปแบบการนำเสนอ

ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร ทศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มาให้ถูกต้อง กำหนดออกรวบรวมปีละ 3 ฉบับ (ราย 4 เดือน)

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม – เมษายน

ฉบับที่ 2 เดือน พฤษภาคม – สิงหาคม

ฉบับที่ 3 เดือน กันยายน – ธันวาคม

2. ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสารกฎหมายและสังคมรังสิต

1) บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่นำเสนอการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับกฎหมาย สังคมศาสตร์ สังคมศาสตร์ทั่วไป

2) บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความวิเคราะห์ วิจารณ์หรือเสนอแนวคิดใหม่

3. รูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับ

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาว 9 - 15 หน้ากระดาษ A4 หรือ B5 (รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว ใช้ตัวอักษรแบบ THSarabunPSK เท่านั้น ตั้งค่ากระดาษโดยเว้นขอบบน ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา ขอบล่าง 1 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอรูปภาพและตารางต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่าง พิมพ์เป็นตัวหนาเช่นตาราง 1 หรือ Table 1 และ รูป 1 หรือ Figure 1 รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่จำเป็นต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง

3) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุชื่อสังกัดหรือหน่วยงาน และ Email.

4) มีบทคัดย่อภาษาไทย จำนวนคำอยู่ที่ประมาณ 300-350 คำ

5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) 3-5 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษร พิมพ์ตัวที่ 6 และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ ให้เว้นระยะห่าง 1 บรรทัด

7) การใช้ตัวเลขคำย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น(ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centred learning

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) บทคัดย่อ (Abstract) เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุปมีความกะทัดรัด และสั้น

2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัยกรอบแนวคิด และระบุวัตถุประสงค์การวิจัย

3) ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการ ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

4) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การ วิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ

5) อภิปรายผล/วิจารณ์ (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความ เชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

6) องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) (Originality and Body of Knowledge) ระบุองค์ ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบาย รูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย

7) สรุป (Conclusion) /ข้อเสนอแนะ (Recommendation) ระบุข้อสรุปที่ สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป

8) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเชิงบรรณ ทัศน์

บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction)
- 3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 4) สรุป (Conclusion)
- 5) เอกสารอ้างอิง (Reference) การอ้างอิงในเนื้อเรื่องใช้ระบบ APA

4. ระบบการอ้างอิงและเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ

เอกสารที่นำมาอ้างอิงควรได้มาจากแหล่งที่มีการตีพิมพ์ชัดเจน อาจเป็นวารสาร หนังสือหรือข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตทั้งนี้ผู้เขียนบทความต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้อง ของเอกสารอ้างอิงทั้งหมดก่อนส่งต้นฉบับผู้เขียนบทความควรตรวจสอบถึงความถูกต้อง ของ การอ้างอิงเอกสาร เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการ

อ้างอิงไม่ถูกต้องจะไม่ได้รับการส่งต่อเพื่อพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์

การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม – ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง ตัวอย่างเช่น การปฏิวัติทางอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 (Industry 4.0) ภาครัฐและภาคอุตสาหกรรมจะต้องเตรียมพร้อมในหลาย ๆ ด้านและสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การเตรียมพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่และเศรษฐกิจยุคใหม่ เป็นการพัฒนาคนสู่อุตสาหกรรมอนาคต เชื่อมโยงทรัพยากรบุคคล ความรอบรู้ นวัตกรรมทางความคิด และเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นหนึ่งเดียวกับการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม (ธนิต โสรัตน์, 2559) โดยเอกสารอ้างอิงที่ใช้ในการอ้างอิงในบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ โดยรูปแบบของเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

- 1) พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์ /เล่มที่/ข้อที่/เลขหน้า แล้วตามด้วยชื่อหน่วยงานผู้จัดทำ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) พร้อมปีที่ตีพิมพ์ ตัวอย่าง เช่น “ภิกษุทั้งหลาย รูปเวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ เป็นอนัตตา ภิกษุทั้งหลาย ถ้ารูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณนี้จักเป็นอัตตาแล้วไซ้รูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณนี้ไม่พึงเป็นไปเพื่ออาพาธ” (วิ.ม. 4/20/27) (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)
- 2) ผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่ตีพิมพ์ เช่น (ธานี วรภัทร์, 2557)
- 3) ผู้แต่งสองราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งทั้งสองรายโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่ตีพิมพ์ เช่น (ธานี วรภัทร์ และ อิงครัต ดลเจิม, 2561)
- 4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งรายแรก แล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่ตีพิมพ์ เช่น (ธานี วรภัทร์ และ คณะ, 2563)

5) กรณีที่เนื้อความเป็นเรื่องเดียวกัน หรือผลการวิจัยเหมือนกัน แต่มีผู้อ้างอิงหลายคน ให้ใช้รายการอ้างอิงที่ใกล้เคียงกับปีปัจจุบันมากที่สุด (ค้นพบล่าสุด) หรือหากเป็นแนวคิดทฤษฎี ก็ควรอ้างอิงเจ้าของแนวคิดทฤษฎี หรือบุคคลผู้เป็นที่ยอมรับของวงการวิชาการส่วนใหญ่เป็นสำคัญ

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Kiarash, A., 2007)

2) ถ้ามีผู้แต่งสองราย ให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายแอนด์ (&) คั่นกลาง ตามด้วยนามสกุลของผู้แต่งรายที่สอง และตามด้วยอักษรย่อของชื่อภาษาอังกฤษ แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Werker, J. F. & Desjardins, R. N, 2004)

3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Bloom, B. S., et al.)

เอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อพระไตรปิฎกอรรถกถา.// สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(2) หนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อหนังสือ.// (ครั้งที่พิมพ์).// สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

ธานี วรภัทร์. (2558). หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

(3) บทความในหนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).// ชื่อเรื่อง.// (เลขหน้าที่อ้าง).// สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

พระสุริยา คงคำไหว. (2560). การสร้างความคิดนามธรรมในวัฒนธรรมไทย ใน ปวีตร ว่องวีระ. *ทฤษฎี และวิวิทย์ของการวิจัยวัฒนธรรม*. (หน้า112). กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์.

(4) บทความจากวารสาร

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อวารสาร.// ปีที่/ (ฉบับที่), /เลขหน้าแรก ที่ตีพิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

ธานี วรภัทร์. (2563). มาตรการทางกฎหมายในการลดอันตรายจากการใช้กัญชาทางการแพทย์. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 5(2), 35-49.

(5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ : ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อสารานุกรม, // (เล่มที่อ้าง, หน้า เลขหน้าที่อ้าง). สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

สนิท อัจพันธ์. (2560). หม้อคอคควาย. ใน สารานุกรมของใช้พื้นบ้านไทยในอดีตเขต หัวเมืองฝ่ายเหนือ, (หน้า 274-275). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

Sturgeon, T. (2010). Sciencefiction. In *The encyclopaedia America*, (Vol. 24, pp.390-392). Danbury, CT: GrolierPress.

(6) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อหนังสือพิมพ์, /เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

สุชาติ เมื่อกสกร. (9 มิถุนายน 2560). ประชาชนเศรษฐกิจพอเพียง. *ผู้จัดการรายวัน*, น.13.

(7) วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รายงานการวิจัย

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อวิทยานิพนธ์.// ใน/ ระดับวิทยานิพนธ์/ชื่อมหาวิทยาลัยที่พิมพ์

ตัวอย่าง :

ธานี วรรภัทร์. (2552). กฎหมายบังคับโทษในประเทศไทย: การบังคับโทษจำคุก. ใน ดุษฎีนิพนธ์นิติศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ธานี วรรภัทร์. (2564). ห้องบริโภคยาเสพติด. ใน รายงานการวิจัย. กองพัฒนานวัตกรรมการยุติธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.

(8) สัมภาษณ์

รูปแบบ:

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์.// (วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์).// ชื่อเรื่องที่สัมภาษณ์.// (ชื่อผู้สัมภาษณ์)

ตัวอย่าง :

คณิต ณ นคร. (31 ต.ค. 2560). กระบวนการยุติธรรมกับระบบทุนนิยม. (ธานี วรรภัทร์, ผู้สัมภาษณ์)

(9) สื่อออนไลน์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่เผยแพร่).// ชื่อเรื่อง.// เรียกใช้เมื่อ/ จาก แหล่งที่มาของข้อมูล (URL)

ตัวอย่าง :

ฤทัยชนก จริงจิตร. (2555). กลยุทธ์ข้าวไทยบนฐาน AEC เพื่อก้าวสู่การเป็น Trading Nation เรียกใช้เมื่อ 1 สิงหาคม 2563 จาก <http://www.tpsoc.moc.go.th/sites/default/files/862-img.pdf>

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2561). เลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน คำสั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ 593/2562 . เรียกใช้

เมื่อ 15 มกราคม 2562 จาก <http://www.onab.go.th/category/news/คำสั่ง-ประกาศ/>

(10) ราชกิจจานุเบกษา

รูปแบบ:

ชื่อกฎหมาย //(ปีที่พิมพ์) //ชื่อเรื่อง(ถ้ามี) //ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่/ตอนที่/หน้า/(วันเดือนปี).

ตัวอย่าง:

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก หน้า 1 (6 เมษายน 2560).

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2562). เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 129 ตอนพิเศษ 97 ง หน้า 1 (20 มิถุนายน 2555).

ตัวอย่างเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข. (2558). คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย Developmental Surveillance and Promotion Manual (DSPM) Promotion Manual (DSPM). เชียงใหม่: สยามพิมพ์นานาชาติ.

ธานี วรภัทร์ และอิงครัต ดลเจิม. (2562). กระบวนการยุติธรรมกับระบบทุนนิยม. ใน รายงานการวิจัย. สำนักพระตำริในพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา.

พระสุตกรักษ์ วิสุทโธ และเดชชาติ ตริทรัพย์. (2561). บทบาทของผู้สูงอายุในการพัฒนาชุมชนในตำบลทรายขาว อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 2(2), 8-13.

พระราชบัญญัติราชทัณฑ์. (2560). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 21 ก หน้า 1 (18 กุมภาพันธ์ 2560).

วิชา มหาคุณ. (2549). การใช้เหตุผลทางกฎหมาย. กรุงเทพมหานคร: นิติบรรณาการ.

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง. (2563). ศิลปะการแห่งโนราห์. เรียกใช้เมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2563 จาก https://www.m-culture.go.th/phatthalung/ewt_news.php?nid=508&filename=index.

Dunst, C. J. & Triette, C. M. (1996). Empowerment, effective helping practices and family-Centered care. *Pediatr Nurs*, 22(2), 334-337.

Elizabet, B. (1990). *Ecotourism: The Potentials and Pitfalls*. Vol.1 and 2. World Wildlife Fund. Washington, D.C.

Sandel, Michael J. (2010). *Justice*. U.S.A.:Penguin Books.

5. หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับบทความเพื่อได้รับการตีพิมพ์

การส่งในระบบ (Online Submission) สามารถส่งเข้าระบบออนไลน์ได้เว็บไซต์ของวารสารกฎหมายและสังคมรังสิต ได้ที่ www.rsu.ac.th/law เมื่อส่งเข้าระบบสำเร็จให้แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมทาง Email : RJLS@rsu.ac.th

6. ขั้นตอนการนำบทความลงตีพิมพ์ลงในวารสารกฎหมายและสังคมรังสิต

ต้นฉบับบทความที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารให้อยู่ในรูปแบบของไฟล์เอกสาร *.docx ของ Microsoft Word Version 2010 หรือมากกว่า หากต้นฉบับประกอบด้วยภาพ ตาราง หรือสมการ ให้ส่งแยกจากไฟล์เอกสาร ในรูปแบบไฟล์ภาพ สกุล *.PDF*.JPG*.GIF หรือ *.bmp ความยาวของต้นฉบับต้องไม่เกิน 15 หน้า (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป ถ้าไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไข จะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ โดยการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ได้จะคำนึงถึงความหลากหลายและความเหมาะสม

7. สิทธิของบรรณาธิการ

ในกรณีที่กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก และหรือขอสงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ ในกรณีที่รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการหรือบทความ

วิจัยไม่ตรงกับแนวทางของวารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม หรือไม่ผ่านการพิจารณาของ กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญเมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ผู้เขียนจะได้รับวารสาร ลิงค์ ฉบับที่นำบทความลงตีพิมพ์ พร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความในวารสารกฎหมาย และสังคมรังสิต

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (อังกฤษ) (12 pt)

E-mail: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt).....วัตถุประสงค์ของการวิจัย ระบุประเภทของวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัย ที่พบ (เลือกนำเสนอเฉพาะผลการวิจัยที่มีความน่าสนใจมากที่สุด).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

.....(16 pt) ให้ตรงตามบทคัดย่อภาษาไทย.....

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words

บทนำ (18 pt) (ไม่ควรเกิน 4 ย่อหน้า)

...(16 pt) 1. กล่าวถึงความเป็นมาแล้วความสำคัญของปัญหา โดยกว้าง ๆ (อ้าง
นโยบาย กฎหมาย หรือแนวคิดทฤษฎีมารองรับ).....

.....
2. กล่าวถึงสภาพปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้น (อ้างงานวิจัยหรือทฤษฎีมารองรับ.....

.....
3. กล่าวถึงสภาพปัญหาของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา.....

.....
4.สรุปความเป็นมาทั้งหมดชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....

.....
วัตถุประสงค์ของการวิจัย (16 pt)

1..... (16 pt).....

2..... (16 pt).....

3..... (16 pt).....

วิธีดำเนินการวิจัย (18 pt)

(16 pt)..... ระบุรูปแบบของการวิจัย, ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง, วิธีการได้มาซึ่ง
กลุ่มตัวอย่าง, การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ, การเก็บรวบรวมข้อมูล,
การวิเคราะห์ข้อมูล.....

.....
.....
.....
.....

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt) (ถ้ามี)

(16 pt).....ระบอบองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย...สังเคราะห์
ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจ
ง่าย.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุป/ข้อเสนอแนะ (18 pt)

(16 pt) สรุปผลการวิจัยทั้งหมด สั้น ๆ กระชับรัดได้ใจความ.....พร้อมข้อเสนอแนะที่
ได้จากการวิจัย.....และการนำผลการวิจัยไปใช้...รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิตติกรรมประกาศ (18 pt) (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีซื้อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์)

...(16 pt) ตัวอย่าง เช่น ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2559 และข้อมูลจากโครงการวิจัยย่อย เรื่องสภาพปัญหาและความต้องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในบริบทภาคใต้ตอนล่าง

.....
.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt).....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (อังกฤษ) (12 pt)

E-mail: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

.....(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words

